

Universiteit
Leiden
The Netherlands

De rechtsverhouding tussen procespartijen

Wiel, B.T.M. van der

Citation

Wiel, B. T. M. van der. (2004, January 15). *De rechtsverhouding tussen procespartijen*. *Meijers-reeks*. Kluwer, Deventer. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3642551>

Version: Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3642551>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Aangehaalde literatuur

Aaftink 1974

H.A.M. Aaftink, *Afstand van vermogensrechten* (diss. Utrecht), Deventer: Kluwer 1974.

Aaftink 1976

H.A.M. Aaftink, 'Misbruik van recht en rechtswerking', *NJB* 1976, p. 753-766.

Aaftink 1980

H.A.M. Aaftink, 'Rechtsverwerking en afstand van recht' (preadvies VVSRBN), *TPR* 1980, p. 793-830.

Abas 1972

P. Abas, *Beperkende werking van de goede trouw* (diss. Amsterdam UvA), Deventer: Kluwer 1972.

Van den Akker 2001

E.J.A.M. van den Akker, *Beroepsaansprakelijkheid ten opzichte van derden* (diss. Tilburg), Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2001.

Akkermans 2002

A.J. Akkermans, *De 'omkeringsregel' bij bewijs van causaal verband* (inaug. rede Amsterdam VU), Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2002.

Alkema 1978

E.A. Alkema, *Studies over Europese grondrechten* (diss. Leiden), Deventer: Kluwer 1978.

Alkema 1988

Evert Albert Alkema, 'The third-party applicability or "Drittwirkung" of the European Convention on Human Rights', in: Franz Matscher & Herbert Petzold (red.), *Protecting Human Rights: The European Dimension* (G.J. Wiarda-bundel), Köln/Berlin/Bonn/München: Carl Heymans Verlag 1988, p. 33-45.

Alkema 1990

E.A. Alkema, noot onder HR 29 juni 1990 (*Trakzel/gem. Amsterdam*), *NJ* 1990, 337.

Alkema 1995

E.A. Alkema, 'De reikwijdte van fundamentele rechten – de nationale en internationale dimensies' (preadvies NJV), *Hand. NJV* 1995 I, p. 1-129.

Arens 1983

Peter Arens, 'Zur Aufklärungspflicht der nicht beweislasteten Partei im Zivilprozeß', *ZZP* 96 (1983), p. 1-24.

Asser 1991

W.D.H. Asser, *Grenzen aan de waarheidsvinding in burgerlijke zaken* (preadvies NVvP), Deventer: Kluwer 1991.

Asser 1992a

W.D.H. Asser, *Bewijslastverdeling* (Monografie Nieuw BW A-24), Deventer: Kluwer 1992.

Asser 1992b

W.D.H. Asser, *Salomo's wijsheid* (inaug. rede Nijmegen), Arnhem: Gouda Quint 1992.

Asser 1997a

W.D.H. Asser, 'Doelstellingen van het burgerlijk procesrecht', in: J.G.A. Linssen & J.B.M. Vranken (red.), *Ontwerp aanpassing wetboek burgerlijke rechtsvordering*, Deventer: W.E.J. Tjeenk Willink 1997, p. 5-20.

Asser 1997b

W.D.H. Asser, 'Mijn broeders hoeder?' in: S.C.J.J. Kortmann e.a. (red.), *Onderneming en 5 jaar nieuw burgerlijk recht*, Deventer: W.E.J. Tjeenk Willink 1997, p. 513-533.

Asser 1999

W.D.H. Asser, 'Naar een volwassener en minder conflictueuze civiele procesvoering' (preadvis NVvP), in: W.D.H. Asser & J.B.M. Vranken, *Verantwoordelijk procederen*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 1999.

Asser 2000

W.D.H. Asser, *Fair, redelijk en billijk* (inaug. rede Leiden), Leiden: Universiteit Leiden 2000.

Asser 2003

W.D.H. Asser, noot onder HR 7 december 2001 (*De vrouw/De man*), NJ 2003, 76.

Asser, Groen & Vranken 2003

W.D.H. Asser, H.A. Groen & J.B.M. Vranken, met medewerking van I.N. Tzankova, *Een nieuwe balans* (interimrapport Fundamentele herbezinning Nederlands burgerlijk procesrecht), Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2003.

Asser (*Burgerlijke Rechtsvordering I*) (oud)

W.D.H. Asser, 'Eerste Boek, Eerste titel, Algemeene bepalingen', in: W.D.H. Asser e.a., *Burgerlijke Rechtsvordering, Boek 1 oud*, Deventer: Kluwer (losbl.).

Asser/Anema & Verdam 1953

A. Anema, Mr. C. Asser's *Handleiding tot beoefening van het Nederlands burgerlijk recht, vijfde deel, Van bewijs*, vijfde druk met medewerking van P.J. Verdam, Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1953.

Asser/Van Dam, Mijnsen & Van Velten 2002

C.C. van Dam, F.H.J. Mijnsen & A.A. van Velten, Mr. C. Asser's *Handleiding tot beoefening van het Nederlands burgerlijk recht, Goederenrecht, deel II, zakelijke rechten*, veertiende druk, Deventer: Kluwer 2002.

Asser/Van der Grinten I 1973

W.C.L. van der Grinten, Mr. C. Asser's *Handleiding tot beoefening van het Nederlands burgerlijk recht, Vertegenwoordiging en rechtspersoon, deel I, De vertegenwoordiging*, vierde druk, Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1973.

Asser/Van der Grinten I 1990

W.C.L. van der Grinten, Mr. C. Asser's *Handleiding tot beoefening van het Nederlands burgerlijk recht, Vertegenwoordiging en rechtspersoon, deel I, De vertegenwoordiging*, zevende druk, Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1990.

Asser/Hartkamp I 2000

A.S. Hartkamp, Mr. C. Asser's *Handleiding tot beoefening van het Nederlands burgerlijk recht, Verbintenissenrecht, deel I, De verbintenis in het algemeen*, elfde druk, Deventer: W.E.J. Tjeenk Willink 2000.

Asser/Hartkamp II 2001

A.S. Hartkamp, Mr. C. Asser's *Handleiding tot beoefening van het Nederlands burgerlijk recht, Verbintenissenrecht, deel II, Algemene leer der overeenkomsten*, elfde druk, Deventer: W.E.J. Tjeenk Willink 2001.

Asser/Hartkamp III 2002

A.S. Hartkamp, Mr. C. Asser's *Handleiding tot beoefening van het Nederlands burgerlijk recht, Verbintenissenrecht, deel III, De verbintenis uit de wet*, elfde druk met medewerking van C.H. Sieburgh, Deventer: W.E.J. Tjeenk Willink 2002.

Asser/Mijnssen & De Haan 2001

F.H.J. Mijnssen & P. de Haan, m.m.v. C.C. van Dam, Mr. C. Asser's *Handleiding tot beoefening van het Nederlands burgerlijk recht, Goederenrecht, deel I, Algemeen goederenrecht*, veertiende druk, Deventer: W.E.J. Tjeenk Willink 2001.

Asser/Rutten III 1983

L.E.H. Rutten, Mr. C. Asser's *Handleiding tot beoefening van het Nederlands burgerlijke recht, Verbintenissenrecht, deel III, De verbintenis uit de wet*, zesde druk, Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1983.

Asser/Scholten 1974

P. Scholten, Mr. C. Asser's *Handleiding tot beoefening van het Nederlands burgerlijk recht, Algemeen deel **, derde druk met feitelijke gegevens aangevuld door mr. G.J. Scholten, Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1974.

Asser/Scholten II 1940

P. Scholten, Mr. C. Asser's *Handleiding tot beoefening van het Nederlands burgerlijk recht, Personenrecht, deel II, Vertegenwoordiging en rechtspersoon*, Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1940.

Asser/Vranken 1995

J.B.M. Vranken, Mr. C. Asser's *Handleiding tot beoefening van het Nederlands burgerlijk recht, Algemeen deel ***, Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1995.

Aubry & Rau/Dejean de la Bâtie 1989

Noël Dejean de la Bâtie, Aubry & Rau, *Droit civil français, Tome VI-2, Responsabilité délictuelle*, achtste druk, Paris: Librairies Techniques 1989.

Van Baars 1971

Johan van Baars, *Point d'intérêt, point d'action* (diss. Amsterdam UvA), Amsterdam: Buijten & Schipperheijn 1971.

De Baets 2000

P. De Baets, *Getuigenverhoor in privaatrechtelijke geschillen (APR)*, Antwerpen: Kluwer 2000.

Bakels 1990

F.B. Bakels, 'Enkele processuele onevenwichtigheden in de rechtspraak over het hoger beroep in burgerlijke zaken', *WPNR* 5951 (1990), p. 145-150.

Ballon & Van den Eynden 1966

Luc Ballon & Stefaan Van den Eynden, 'Het tergend en roekeloos geding', *JF* 3 (1966-67), p. 37-46.

Bar 1996

Christian von Bar, *Gemeineuropäisches Deliktsrecht I*, München: C.H. Beck 1996.

BAR Vereinfachungsnovelle

Bericht und Antrag des Rechtsausschusses zur Vereinfachungsnovelle, *BT-Drucks.* 7/5250.

- Barendrecht & Van den Reek 1994
J.M. Barendrecht & W.A.J.P. van den Reek, 'Exhibitieplicht en bewijsbeslag', *WPNR* 6155 (1994), p. 739-745.
- Le Bars 1999
Thierry le Bars, 'La théorie du fait constant', *JCP* 1999 I, 178.
- Baumbach/Lauterbach/Hartmann 2003
Peter Hartmann, in: Adolf Baumbach, *Zivilprozeßordnung*, voortgezet door Wolfgang Lauterbach, 61e druk bewerkt door Jan Albers en Peter Hartmann, München: C.H. Beck 2003.
- Baumgärtel 1973
Gottfried Baumgärtel, 'Treu und Glauben im Zivilprozeß', *ZZP* 86 (1973), p. 353-272.
- Baur/Grunsky 2000
Fritz Baur, *Zivilprozeßrecht*, voorgezet door Wolfgang Grunsky, tiende druk, Neuwied und Kriftel: Luchterhand 2000.
- Beekhuis 1964
J.H. Beekhuis, noot onder HR 1 februari 1963 (*Roos en Pino/Escomptobank en Staat*), *NJ* 1964, 157.
- Beijer 2002 (*T&C Rv*)
F.M. Beijer, in: C.J.J.C. van Nispen e.a. (red.), *Burgerlijke Rechtsvoordering, tekst en commentaar*, Deventer: Kluwer 2002.
- Van den Berg 2000
P.G.J. van den Berg, *Rechtvaardigheid en privaatrecht* (diss. Rotterdam), Deventer: Gouda Quint 2000.
- Ten Berg-Koolen 1986
J. ten Berg-Koolen, 'De goede procesorde in het burgerlijk-procesrecht', *NJB* 1986, p. 113-119.
- Bernhardt 1963
Wolfgang Bernhardt, 'Wahrheitspflicht und Geständnis im Zivilprozeß' *JZ* 1963, p. 245-247.
- De Bersaques 1953
André De Bersaques, noot onder Cour d'appel Gent 20 november 1950, *RCJB* 1953, p. 270-287.
- Beukers 1994
Y.E.M. Beukers, *Eenmaal andermaal?* (diss. Rotterdam), Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1994.
- Blaisse 1988
Alain Blaisse, 'Le problème des pièces et conclusions tardives', *JCP* 1988 I, 3317.
- Blary-Clément 1991
Édith Blary-Clément, 'Spécificités et sanctions des manoeuvres dilatoires dans le procès civil', *JCP* 1991 I, 3534.
- Blei Weissmann 1979
Y.G. Blei Weissmann, 'Spreken is zilver, maar zwijgen een onrechtmatige daad?', *Prg.* 1979, p. 81-91.
- Bloembergen 1964
A.R. Bloembergen, 'Onrechtmatige daad; Publicatie van het vonnis; recht op rectificatie', *NJB* 1964, p. 337-345 en 374-381; herdrukt in: Y.G. Blei Weissmann e.a. (red.), *Bloembergens Werk*, Deventer: Kluwer 1992, p. 33-49.

- Bloembergen 1965
A.R. Bloembergen, *Schadevergoeding bij onrechtmatige daad* (diss. Utrecht), Deventer: Æ.E. Kluwer 1965.
- Bloembergen 1993
A.R. Bloembergen, 'boekbespreking' (bespreking van Lankhorst 1992), *RMThemis* 1993, p. 142-145.
- Bloembergen 1998
A.R. Bloembergen, noot onder HR 20 februari 1998 (*B./Staat*), *NJ* 1998, 526.
- Bloembergen 2000a
A.R. Bloembergen, noot onder HR 25 juni 1999 (*B. senior/B. junior*), *NJ* 2000, 16.
- Bloembergen 2000b
A.R. Bloembergen, noot onder HR 5 november 1999 (*L.M/C.M.*), *NJ* 2000, 63.
- Bloembergen 2000c
A.R. Bloembergen, noot onder HR 28 april 2000 (*Rouwhof/Eternit*), *NJ* 2000, 431.
- Bloembergen 2001
A.R. Bloembergen, in: A.R. Bloembergen e.a., *Rechtshandeling en Overeenkomst* (Studiereeks burgerlijk recht 3), derde druk, Deventer: Kluwer 2001.
- Bloembergen/Lindenbergh 2001
A.R. Bloembergen, *Schadevergoeding: algemeen, deel 1* (Monografie Nieuw BW B-34), tweede druk bewerkt door S.D. Lindenbergh, Deventer: Kluwer 2001.
- Boekman 1998
S. Boekman, *Het huidige advocatentuchtrecht*, tweede druk, Deventer: W.E.J. Tjeenk Willink 1998.
- Böhtlingk 1954
F.R. Böhtlingk, *Het leerstuk der vertegenwoordiging* (diss. Leiden), 's-Gravenhage: A. Jongbloed & zoon 1954.
- Bolard 1993
Georges Bolard, 'Les principes directeurs du procès civil', *JCP* 1993 I, 3693.
- Bolard 2000
Georges Bolard, 'Les écritures qualificatives', *JCP* 2000 I, 214.
- Bolard 2002
Georges Bolard, in: Serge Guinchard (red.), *Droit et pratique de la procédure civile*, tweede druk, Paris: Dalloz 2002.
- Boll 1913
V.G.A. Boll, *Misbruik van recht* (diss. Utrecht), Utrecht: Oosthoek 1913.
- Bolt 1989
A.T. Bolt, *Voordeelstoerekening* (diss. Groningen), Deventer: Kluwer 1989.
- Bolt 1996
A.T. Bolt, in: A.T. Bolt & J. Spier, met medewerking van O.A. Haazen, 'De uitdijende reikwijdte van de aansprakelijkheid uit onrechtmatige daad' (preadvies NJV), *Hand. NJV* 1996 I.
- Bolt & Spier 1996
A.T. Bolt & J. Spier, in: A.T. Bolt & J. Spier, met medewerking van O.A. Haazen, 'De uitdijende reikwijdte van de aansprakelijkheid uit onrechtmatige daad' (preadvies NJV), *Hand. NJV* 1996 I.
- Van Boneval Faure I 1893
R. van Boneval Faure, *Het Nederlandse burgerlijk procesrecht, I*, derde druk, Leiden: E.J. Brill 1893.

- Van Boneval Faure II 1900
R. van Boneval Faure, *Het Nederlandse burgerlijk procesrecht, II*, vierde druk, Leiden: E.J. Brill 1900.
- Van Boneval Faure IV-1 1896
R. van Boneval Faure, *Het Nederlandse burgerlijk procesrecht, IV-1*, tweede druk, Leiden: E.J. Brill 1896.
- Van Boneval Faure V 1900
R. van Boneval Faure, *Het Nederlandse burgerlijk procesrecht, V*, tweede druk, Leiden: E.J. Brill 1900.
- Boonekamp (*Schadevergoeding*)
R.J.B. Boonekamp, in: A.T. Bolt (red.), *Schadevergoeding*, Deventer: Kluwer (losbl.).
- Boonekamp & Van Maanen 2000
R.J.B. Boonekamp & C.J.J. van Maanen, 'Het procesmodel van het ontwerp', *TCR* 2000, p. 6-11.
- Bosch-Boesjes 1991
J.E. Bosch-Boesjes, *Lijdelijkheid in geding* (diss. Groningen), Deventer: Kluwer 1991.
- Bosch-Boesjes 2002 (*T&C Rv*)
J.E. Bosch-Boesjes, in: C.J.J.C. van Nispen e.a. (red.), *Burgerlijke Rechtsvordering, tekst en commentaar*, Deventer: Kluwer 2002.
- Boukema 1966
C.A. Boukema, *Civielrechtelijke samenloop* (diss. Leiden), Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1966.
- Boularbah & Van Drooghenbroek 2001
Hakim Boularbah & Jean-François van Drooghenbroek, 'La Cour de Cassation et les fausses conclusions additionnelles', *JT* 2001, p. 513-516.
- Brands 1990
H.J. Brands, 'Proceskostenverhaal bij wege van onrechtmatige daads-actie', in: T.A.W. Sterk & H. Carels (red.), *Leidse Procesrechtelijke Geschriften*, vijfde jaargang, Arnhem: Gouda Quint 1990, p. 43-51.
- Bregstein 1953
M.H. Bregstein, 'Beantwoording rechtsvraag', *WPNR* 4297 (1953), p. 258-259.
- Brenninkmeijer 1991
A.F.M. Brenninkmeijer, 'De redelijke termijn in het burgerlijk proces en in het bestuursproces', *NJCM-Bulletin* 1991, p. 629-647.
- Brenninkmeijer 1993
A.F.M. Brenninkmeijer, *Burgerlijk procesrecht als publiekrecht* (inaug. rede Amsterdam UvA), Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1993.
- Brethe de la Gressaye 1925
Jean Brethe de la Gressaye, noot onder Req. 7 mei en 24 november 1924, *S* 1925, II, 217.
- Van den Brink 2002
V. van den Brink, *De rechtshandeling in strijd met de goede zeden* (diss. Amsterdam UvA), Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2002.
- Broeckx 1995
Karen Broeckx, *het recht op hoger beroep en het beginsel van de dubbele aanleg in het civiele geding* (diss. Antwerpen UIA), Antwerpen/Apeldoorn: MAKLU 1995.
- Brun & Clerc-Renaud 2000
Philippe Brun & Laurence Clerc-Renaud, 'Frais irrépétibles', in: *Rép. pr. civ.*

- Brunner 1968
C.J.H. Brunner, 'Modernisering van het burgerlijk proces' (preadvies NOvA), *Adv.bl.* 1968, p. 497-514.
- Brunner 1977
C.J.H. Brunner, 'Abuse of rights in Dutch law', *LLR* 37 (1977), p. 729-745.
- Brunner 1978
C.J.H. Brunner, 'Boekbespreking' (bespreking van Hofmann/Van Opstall 1976), *RMThemis* 1976, p. 158-163.
- Brunner 1980
C.J.H. Brunner, noot onder HR 6 april 1979 (*Reuvers/Gem. Zwolle*), *NJ* 1980, 34.
- Brunner 1984
C.J.H. Brunner, *Beginselen van samenloop*, tweede druk, Arnhem: Gouda Quint 1984.
- Brunner 1988a
C.J.H. Brunner, 'Burgerlijk recht, geschreven en ongeschreven', *WPNR* 5885 (1988), p. 454-460.
- Brunner 1988b
C.J.H. Brunner, noot onder HR 3 april 1987 (*L en L/Drenth*), *NJ* 1988, 275.
- Brunner 1992
C.J.H. Brunner, 'De billijkheid in het nieuwe BW', in: C.J.H. Brunner e.a., *Rechtsvind-
ding onder het NBW*, Deventer: Kluwer 1992, p. 87-100.
- Brunner 1997
C.J.H. Brunner, noot onder HR 13 januari 1995 (*De Heel/Korver*), *NJ* 1997, 175.
- Brunner 1999
C.J.H. Brunner, in: *Verbintenissenrecht algemeen* (Studiereeks burgerlijk recht 4), Deventer: Kluwer 1999.
- Bruyneel 1979
André Bruyneel, noot onder Cass. 30 oktober 1978, *JT* 1979, p. 369-378.
- Bulk 1998
Marjolijn Bulk, *Rectificatie en uitingstvrijheid* (diss. Amsterdam UvA), Deventer: Kluwer 1998.
- Bülow 1879
Oskar von Bülow, 'Civilprozessualische Fiktionen und Wahrheiten', *AcP* 62 (1879), p. 1-96.
- Bydlinski 1986
Franz Bydlinski, 'Schadenersatz wegen materiell rechtswidriger Verfahrenshandlungen', *JBl.* 1986, p. 626-639.
- Cadiet 1992
Loïc Cadiet, 'Abus de droit' in: *Rép. dr. civ.*
- Cadiet 1998
Loïc Cadiet, *Droit judiciaire privé*, tweede druk, Paris: Litec 1998.
- Campion 1925
L. Campion, *La théorie de l'abus des droits*, Bruxelles/Paris: Émile Bruylant/LGDJ 1925.
- Castermans 1992
A.G. Castermans, *De mededelingsplicht in de onderhandelingsfase* (diss. Leiden), Kluwer: Deventer 1992.

- Chorus 1987
J.M.J. Chorus, *De lijdelijkheid van de rechter* (inaug. rede Leiden), Deventer: Kluwer 1987.
- Clausewitz 1834
Carl von Clausewitz, *Vom Kriege*, derde deel, Berlin: Ferdinand Dümmler 1834.
- Cleiren 1989
C.P.M. Cleiren, *Beginselen van een goede procesorde* (diss. Leiden), Arnhem: Gouda Quint 1989.
- Cleveringa 1935
R.P. Cleveringa, 'De gronden voor requeste-civiel', in: J. Versteeg e.a., *Rechtskundige opstellen* (Meijers-bundel), Zwolle: Deventer 1935, p. 177-220.
- Cleveringa 1964
R.P. Cleveringa, 'Het belang der vordering', *RMThemis* 1964, p. 219-277.
- De Cocq 1959
G.A. de Cocq, 'Gebruik en misbruik van procesrecht', *Adv.bl.* 1959, p. 388-396.
- Coenraad 2000
L.M. Coenraad, *Het beginsel van hoor en wederhoor in het Romeinse procesrecht* (diss. Rotterdam), Deventer: Gouda Quint 2000.
- Coenraad 2001
L.M. Coenraad, 'Presto ma non troppo', in: A.W. Jongbloed (red.), *Beschouwingen over het nieuwe procesrecht*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2001, p. 21-30.
- Cohen Jehoram 1960
H. Cohen Jehoram, 'Enige praeliminare opmerkingen betreffende de Europese Conventie voor de Rechten van de Mens', *AA IX* (1959-60), p. 117-126.
- Van Compernelle 1981
J. Van Compernelle, 'La production forcée de documents dans le Code judiciaire', *Ann. dr. Louvain* 1981, p. 89-105.
- Courtieu 1997
Guy Courtieu, 'Droit à réparation: Abus du droit d'agir en justice', in: *Juris-Classeur Responsabilité civile*, Fasc. 131-3, Paris: Juris-Classeur (losbl.).
- Dabin & Lagasse 1955
Jean Dabin & André Lagasse, 'Examen de jurisprudence (1951-1955): La responsabilité délictuelle et quasi délictuelle', *RCJB* 1955, p. 216-278.
- Dabin & Lagasse 1959
Jean Dabin & André Lagasse, 'Examen de jurisprudence (1955-1959): La responsabilité délictuelle et quasi délictuelle', *RCJB* 1959, p. 175-226.
- Dabin & Lagasse 1963
Jean Dabin & André Lagasse, 'Examen de jurisprudence (1959-1963): La responsabilité délictuelle et quasi délictuelle', *RCJB* 1963, p. 257-309.
- Daigre 1979
Jean-Jacques Daigre, *La production forcée de pièces dans le procès civil*, Paris: Presses Universitaires de France 1979.
- Dalcq 1967
R.O. Dalcq, *Traité de la responsabilité civile I, Les causes de la responsabilité*, tweede druk, Bruxelles: Larcier 1967.

- Van Dam 1989
C.C. van Dam, *Zorgvuldigheidsnorm en aansprakelijkheid* (diss. Utrecht), Deventer: Kluwer 1989.
- Van Dam 1995
C.C. van Dam, *Aansprakelijkheid voor nalaten* (preadvies NVVR), Deventer: Kluwer 1995.
- Van Dam 2000
C.C. van Dam, *Aansprakelijkheidsrecht*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2000.
- Van Dam 2001
C.C. van Dam, in: A.R. Bloembergen e.a., *Rechtshandeling en Overeenkomst* (Studie-reeks Burgerlijk Recht 3), derde druk, Deventer: Kluwer 2001.
- Davids 1999
W.J.M. Davids, *Burenrecht* (Mon. Nieuw BW B-26), derde druk, Deventer: Kluwer 1999.
- Degenkolb 1877
Heinrich Degenkolb, *Einlassungszwang und Urteilsnorm*, Leipzig: Breitkopf & Härtel 1877.
- Dekkers 1959
René Dekkers, noot onder Hof Liège 31 januari 1956, *RCJB* 1959, p. 141-157.
- Derrida, Godé & Sortais 1991
Fernand Derrida, Pierre Godé & Jean-Pierre Sortais, met medewerking van Adrienne Honorat, *Redressement et liquidation judiciaires des entreprises*, derde druk, Paris/Nice: Dalloz/CRAJEFE 1991.
- Desdevises 1979
Yvon Desdevises, 'L'abus du droit d'agir en justice avec succès', *D* 1979, IV, p. 21-22.
- Deurvorst (*Onrechtmatige daad* II.1)
T.E. Deurvorst, 'II.1 Rechtsvorderingen', in: C.J.J.M. Stolker (red.), *Onrechtmatige daad*, Deventer: Kluwer (losbl.).
- Devèze 1980
Jean Devèze, *Contribution à l'étude de la charge de la preuve en matière civile* (diss. Toulouse), Grenoble: SRT 1980.
- Diephuis IX 1855
G. Diephuis, *Het Nederlandsch burgerlijk regt*, negende deel, Groningen: J.B. Wolters 1855.
- Diephuis II 1872
G. Diephuis, *Het Nederlandsch burgerlijk regt*, tweede deel, Groningen: J.B. Wolters 1872.
- Diephuis III 1874
G. Diephuis, *Het Nederlandsch burgerlijk regt*, derde deel, Groningen: J.B. Wolters 1874.
- Van Dijk 1966
V.J.A. van Dijk, *Nova in het burgerlijk geding* (inaug. rede Utrecht), Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1966.
- Van Dijk & Van Hoof 1998
P. van Dijk en G.J.H. van Hoof, *Theory and Practice of the European Convention of Human Rights*, derde druk, Den Haag/London/Boston: Kluwer Law International 1998.

- Van der Does & Snijders 2001
J.A.E. van der Does & G. Snijders, *Overheidsprivaatrecht* (Mon. Nieuw BW A-26), Deventer: Kluwer 2001.
- Dommering 1982
E.J. Dommering, *Algemene belangen in het burgerlijk recht* (Mon. Nieuw BW A-7), Deventer: Kluwer 1982.
- Dommering 1983
E.J. Dommering, 'Het grondrecht op behoorlijke rechtspraak in het Nederlandse civiele recht' (preadvies NJV), *Hand. NJV* 1983 I, tweede stuk, p. 151-239.
- Dölle 1964
Hans Dölle, 'Pflicht zur redlichen Prozessführung?' in: Bernard Aubin e.a. (red.), *Festschrift für Otto Riese*, Karlsruhe: C.F. Müller 1964, p. 279-294.
- H. Drion 1958
H. Drion, *Aansprakelijkheid voor andermans fouten* (inaug. rede Leiden), 's-Gravenhage: Martinus Nijhof 1958.
- H. Drion 1962
H. Drion, 'Rechterlijk bevel en verbod', *RMThemis* 1962, p. 203-240; herdrukt in: A.R. Bloembergen e.a. (red.), *Geschriften van H. Drion*, Deventer: Kluwer 1982, p. 97-126.
- H. Drion 1966
H. Drion, 'Bewijzen in het recht', *RMThemis* 1966, p. 406-431.
- H. Drion 1967
H. Drion, *Precontractuele verhoudingen naar Nederlands recht* (preadvies VVSRBN), Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1967; herdrukt in: A.R. Bloembergen e.a. (red.), *Geschriften van H. Drion*, Deventer: Kluwer 1982, p. 231-257.
- H. Drion 1972
H. Drion, 'Algemene problemen', in: H. Drion & J.L.P. Cahen, *De dwaling in het privaatrecht* (preadvies BCN), s.l.: s.n. 1972, herdrukt in: A.R. Bloembergen e.a. (red.), *Geschriften van H. Drion*, Deventer: Kluwer 1982, p. 301-360.
- J. Drion 1947
J. Drion, 'Een nieuwe koers in 's Hoogen Raads jurisprudentie over de onrechtmatige daad', *WPNR* 3992-3996 (1947), p. 245-280; herdrukt in: J. Drion, *Verzamelde geschriften*, Leiden/Deventer: Universitaire Pers Leiden/Kluwer 1968, p. 55-98.
- Drzemczewski 1977
Andrew Drzemczewski, 'The domestic status of the European Convention on human rights: new dimensions', *LIEI* 1977, p. 1-75.
- Dubbink 1990
C.W. Dubbink, 'De redelijkheid en billijkheid volgens artikel 3:12 NBW', *WPNR* 5963-5964, p. 359-378.
- Van Dunné 1971
J.M. van Dunné, *Normatieve uitleg van rechtshandelingen* (diss. Leiden), Deventer: Kluwer 1971.
- Van Dunné 1995
J.M. van Dunné, 'De bewijslastverdeling bij beroepsaansprakelijkheid', *AA* 44 (1995), p. 664-675.
- Van Dunné 2001
J.M. van Dunné, *Verbintenissenrecht deel 2*, vierde druk, Deventer: Kluwer 2001.

Duquesne e.a. 1970

Antoine Duquesne e.a., 'La procédure de production de documents dans le Code judiciaire et le secret professionnel', *Ann. dr. Liège* 1970, p. 195-293.

Eggens 1937

J. Eggens, 'Een nieuwe toepassing van het beginsel der goede trouw', *WPNR* 3506 (1937), p. 105-108; herdrukt in J. Eggens, *Verzamelde privaatrechtelijke opstellen, deel 1*, Haarlem: F. Bohn 1958, p. 425-431.

Eggens 1939

J. Eggens, 'Vormen van nietigheid en vernietigbaarheid van rechtshandelingen', *WPNR* 3629-3630 (1939), p. 325-340; herdrukt in J. Eggens, *Verzamelde privaatrechtelijke opstellen, deel 2*, Alphen aan den Rijn: N. Samsom 1959, p. 30-43.

Eggens 1941

J. Eggens, *Het "misbruik van recht" en de vrijheid*, diesrede Batavia 1941; herdrukt in J. Eggens, *Verzamelde privaatrechtelijke opstellen, deel 2*, Alphen aan den Rijn: N. Samsom 1959, p. 70-81.

Eggens 1947

J. Eggens, 'Over het wezen van het misbruik van recht', *WPNR* 3989-3991 (1941), p. 221-239; herdrukt in J. Eggens, *Verzamelde privaatrechtelijke opstellen, deel 2*, Alphen aan den Rijn: N. Samsom 1959, p. 116-132; tevens herdrukt in H.C.F. Schoordijk & J.M. Smits (red.), *Eggens bundel*, Overveen: Belvédère 1998, p. 285-301.

Eggens 1950

J. Eggens, 'De bronnen van de verbintenis', *WPNR* 4158-4160 (1950), p. 441-468; herdrukt in J. Eggens, *Verzamelde privaatrechtelijke opstellen, deel 2*, Alphen aan den Rijn: N. Samsom 1959, p. 236-256; tevens herdrukt in H.C.F. Schoordijk & J.M. Smits (red.), *Eggens bundel*, Overveen: Belvédère 1998, p. 362-382.

Eggens 1951

J. Eggens, 'De Beginselen van het burgerlijk bewijs' (preadvies NJV), *Hand. NJV* 1951 I, p. 3-49; herdrukt in J. Eggens, *Verzamelde privaatrechtelijke opstellen, deel 2*, Alphen aan den Rijn: N. Samsom 1959, p. 280-313; tevens herdrukt in H.C.F. Schoordijk & J.M. Smits (red.), *Eggens bundel*, Overveen: Belvédère 1998, p. 406-439.

Eggens 1962

J. Eggens, 'Iets over de verhouding tussen wet en recht, in verband met 'ongerechtvaardigde verrijking en 'misbruik van dwangpositie'' (afscheidsrede Amsterdam UvA), *WPNR* 4704-4705 (1962), p. 1-16; herdrukt in H.C.F. Schoordijk & J.M. Smits (red.), *Eggens bundel*, Overveen: Belvédère 1998, p. 474-489.

Eide 1984

Asbjørn Eide, 'The international human rights system', in: Asbjørn Eide e.a. (red.), *Food as a human right*, Tokyo: The United Nations University 1984.

Eissen 1961

Marc-André Eissen, 'La Convention et les devoirs de l'individu' in: *Al protection internationale des droits de l'homme dans le cadre Européen*, Paris: Dalloz 1961, p. 167-194.

Eissen 1971

Marc-André Eissen, 'La Convention Européenne des Droits de l'Homme et les obligations de l'individu: une mise à jour' in: Karel Vasak & Jean Graven (red.), *René Cassin amicorum discipulorum liber III*, Paris: A Pedone 1971, p. 151-162.

Van Emde Boas 1965

M.J. van Emde Boas, *De invloed van de Europese Conventie tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden in de Nederlandse rechtsorde* (preadvies VVSRBN), Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1965.

Van Emmerik 1997

M.L. van Emmerik, *Schadevergoeding bij schending van mensenrechten* (diss. Leiden), Leiden: Stichting NJCM-Boekerij 1997.

Englebert 1997

Jacques Englebert, 'Sanctions et pouvoirs du juge dans la mise en état', *TBBR* 1997, p. 261-310.

Van Erp 1990

J.H.M. van Erp, *Contract als rechtsbetrekking* (diss. Tilburg), Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1990.

Eshuis 1998

R.J.J. Eshuis, *Een kwestie van tijd* (Onderzoek en beleid 171), Den Haag: WODC 1998.

Esser/Schmidt 1995

Josef Esser, *Schuldrecht, Band I, Allgemeiner Teil, Teilband 1*, voorgezet door Eike Schmidt, achtste druk, Heidelberg: C.F. Müller 1995.

Fagnart & Denève 1986

Jean-Luc Fagnart & Myriam Denève, 'Chronique de jurisprudence. Responsabilité civile 1976-1984', *JT* 1986, p. 297-316 en 321-328.

Fasching 1990

Hans W. Fasching, *Lehrbuch des österreichischen Zivilprozessrechts*, tweede druk, Wien: Manz 1990.

Fettweis 1985

Albert Fettweis, *Manuel de procédure civile*, Liège: Faculté de droit, d'économie et de sciences sociales 1985.

Fikentscher 1997

Wolfgang Fikentscher, *Schuldrecht*, negende druk, Berlin/New York: De Gruyter 1997.

Fischer 1979

Bianca Fischer, *Divergierende Selbstbelastungspflichten nach geltendem Recht*, Berlin: Duncker & Humblot 1979.

Fisselier 1979

Alain Fisselier, *La défense en justice dans le procès civil* (diss. Rennes), Grenoble: Service de Reproduction des Thèses de l'Université des Sciences Sociales de Grenoble 1979.

De Folter 2001

M.O.J. de Folter, *Gedwongen tussenkomst* (diss. Tilburg), Deventer: W.E.J. Tjeenk Willink 2001.

Frenk 1994

N. Frenk, *Kollektieve akties in het privaatrecht* (diss. Utrecht), Deventer: Kluwer 1994.

Freudenthal 2002

M. Freudenthal, 'Internationale bewijsverkrijging: van Haagse en Europese samenwerking', *NIPR* 2002, p. 109-122.

Fricero 2002

Natalie Fricero, in: Serge Guinchard (red.), *Droit et pratique de la procédure civile*, tweede druk, Paris: Dalloz 2002.

Funke 1982

A.P. Funke, 'Behoort het burgerlijk procesrecht verder gedeformaliseerd te worden?', in: G.J. Scholten e.a., *Naar behoren* (jubileumbundel Juridisch Gezelschap Amsterdam), Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1982, p. 33-49.

Funke 1983

A.P. Funke, 'Deformaliseringstendensen in het burgerlijk procesrecht', in: W.H. Heemskerk e.a. (red.), *Een goede procesorde* (Haardt-bundel), Deventer: Kluwer 1983, p. 59-70.

Gambaro 1995

Antonio Gambaro, 'Abuse of rights in civil law tradition', *ERPL* 1995, p. 561-570.

Geinger, Colle & Van Buggenhout 1991

Huguete Geinger, Philippe Colle & Christian van Buggenhout, 'Overzicht van rechtspraak 1975-1989: Het faillissement en het gerechtelijk akkoord', *TPR* 1991, p. 407-695.

Gerbrandy 1952

S. Gerbrandy, 'Rechtspraak over de deugdelijkheid van het verweer in burgerlijke zaken', *NJB* 1952, p. 369-392.

Gerbrandy 1959

S. Gerbrandy, 'Gebruik en misbruik van procesrecht' (Preadvies NOvA), *Adv.bl.* 1959, p. 325-387.

Gerbrandy 1961

S. Gerbrandy, 'Het waarheidsprobleem in het burgerlijk procesrecht' (preadvies VVWR), *Hand. VVWR* 1961, p. 3-42.

Gerbrandy 1992

S. Gerbrandy, 'Redelijkheid en billijkheid op de drempel', *WPNR* 6061 (1992), p. 635-640.

Gerhardt 1969

Walter Gerhardt, 'Beweisvereitelung im Zivilprozeßrecht', *AcP* 169 (1969), p. 289-316.

Van Gerven 1973

Walter van Gerven, *Beginselen van Belgisch Privaatrecht I: Algemeen Deel*, Antwerpen/Utrecht: Standaard 1973.

Van Gerven 1980

Walter van Gerven, 'Variaties op het thema misbruik', *WPNR* 5504 (1980), p. 62-76.

Van Gerven 1983

Van Gerven, *Beginselen van behoorlijk handelen*, Brussel/Zwolle: Story recht/W.E.J. Tjeenk Willink 1983.

Ghestin & Goubeaux 1994

Jacques Ghestin & Gilles Goubeaux, met medewerking van Muriel Fabre-Magnan, *Traité de droit civil, Introduction générale*, vierde druk, Paris: LGDJ 1994.

Giesen 2001

I. Giesen, *Bewijs en aansprakelijkheid* (diss. Tilburg), Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2001.

Giesen 2002

I. Giesen, 'De (pre)processuele mededelingsplichten in het civiele procesrecht en hun verhouding tot de bewijslastverdeling', *TCR* 2002, p. 85-92.

Goldschmidt 1925

James Goldschmidt, *Der Prozess als Rechtslage*, Berlin: Julius Springer 1925.

- Gottwald 1979a
Peter Gottwald, 'Zur Wahrung von Geschäftsgeheimnissen im Zivilprozeß', *BB* 1979, p. 1780-1787.
- Gottwald 1979b
Peter Gottwald, noot onder BGH 20 juni 1977, *ZZP* 92 (1979), p. 362-369.
- Gounalakis 1995
Kathrin Gounalakis, *Die flücht vor Präklusion bei verspätetem Vorbringen im Zivilprozeß* (diss. Frankfurt am Main), Köln e.a.: Carl Heymanns 1995.
- J.W.M. van der Grinten 1984
J.W.M. van der Grinten, 'Misbruik van Recht in het nieuw BW', in: E.A.A. Luijten e.a. (red.), *Goed en trouw* (Van der Grinten-bundel), Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1984, p. 367-390.
- W.C.L. van der Grinten 1958
W.C.L. van der Grinten, noot onder HR 15 november 1957 (*Baris/Riezenkamp*), *AA* VIII (1957-58), p. 103-107.
- W.C.L. van der Grinten 1965
W.C.L. van der Grinten, 'Handelen te goeder trouw', in: F.F.X. Cerutti e.a. (red.), *Opstellen over recht en rechtsgeschiedenis* (Hermesdorf-bundel), Deventer: Æ.E. Kluwer 1965, p. 155-171.
- W.C.L. van der Grinten 1983
W.C.L. van der Grinten, 'Verbintenissenrecht volgens het NBW', *NJB* 1983, p. 1234-1238.
- W.C.L. van der Grinten 1969
W.C.L. van der Grinten, , 'Marginale toetsing', in: H.L. Bakels e.a., *Op de grenzen van komend recht* (Beekhuis-bundel), Deventer/Zwolle: Kluwer/Tjeenk Willink 1969, p. 109-123.
- W.C.L. van der Grinten 1993
W.C.L. van der Grinten, *Lastgeving* (Mon. Nieuw BW B-81), Deventer: Kluwer 1993.
- Gras 1992
E. Gras, 'De vraag naar het bewijsrisico', *WPNR* 6062 (1992), p. 653-662.
- Gras 1994
E. Gras, *Kracht en gezag van gewijsde* (diss. Amsterdam UvA), Arnhem: Gouda Quint 1994.
- Gras 1997
E. Gras, 'Nieuwe ontwikkelingen aangaande stelplicht, adstructieplicht, bewijslast en bewijswaardering in het burgerlijk geding?', in: A.L. Mohr e.a. (red.), *J.L.P. Cahen-bundel*, Deventer: Gouda Quint 1997, p. 109-132.
- Gras 2002
E. Gras, noot onder Rb. Amsterdam 15 mei 2002, *JBpr* 2002, 13.
- Gras 2003
E. Gras, 'Goede procesorde en redelijkheid en billijkheid in het burgerlijk proces', in: M.W. Heselink e.a. (red.), *Privaatrecht tussen autonomie en solidariteit*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2003, p. 39-69.
- Grossmann 1935
Käthe Grossmann, 'Bestaat er een plicht der partijen in het Nederlands burgerlijk proces hare verklaringen naar waarheid af te leggen?', *RM* 1935, p. 503-527.

Grünebaum 1904

A. Grünebaum, *Het karakter van den bewijslast in het burgerlijk geding* (diss. Amsterdam UvA), Amsterdam: J.H. de Bussy 1904.

Guldener 1979

Max Guldener, *Schweizerisches Zivilprozeßrecht*, derde druk, Zürich: Schulthess Polygraphischer Verlag 1979.

Gutt & Stranart-Thilly 1974

Etienne Gutt & Anne-Marie Stranart-Thilly, 'Examen de jurisprudence', *RCJB* 1974, p. 89-186.

Haardt 1945

W.L. Haardt, *De veroordeeling in de kosten van het burgerlijk geding* (diss. Leiden), 's-Gravenhage: Martinus Nijhoff 1945.

Haardt 1958

W.L. Haardt, *Fair play in het burgerlijk geding* (inaug. rede Leiden), Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1958.

Haardt 1970

W.L. Haardt, 'Kentering in de opvattingen over de hoofdbeginselen van ons burgerlijk procesrecht tussen 1870 en 1970', in: H.C.F. Schoordijk e.a., *Honderd jaar rechtsleven*, Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1970, p. 137-151.

Haardt 1972

W.L. Haardt, 'Informeel privaatrecht', in: C.H. Beekhuis e.a., *Van Opstall-bundel*, Deventer: Kluwer 1972, p. 69-75.

Haardt 1984

W.L. Haardt, 'Het burgerlijk geding. – 'Fair Play' revisited', in: E.A.A. Luijten e.a. (red.), *Goed en trouw* (Van der Grinten-bundel), Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1984, p. 11-18.

Haardt 1985

W.L. Haardt, 'De veroordeling in de kosten van het burgerlijk geding 1945-1985', *AA* 34 (1985), p. 704-710.

Haardt (*Burgerlijke Rechtsvordering I*) (oud)

W.L. Haardt, 'Eerste Boek, Derde titel, Zeventiende afdeling. Van voeging en tussenkomst', in: W.D.H. Asser e.a., *Burgerlijke Rechtsvordering, Boek 1 oud*, Deventer: Kluwer (losbl.).

Haardt & Gerretsen (*Burgerlijke Rechtsvordering I*) (oud)

W.L. Haardt & J. Gerretsen, 'Eerste Boek, Derde titel, Zesde afdeling. Getuigen', in: W.D.H. Asser e.a., *Burgerlijke Rechtsvordering, Boek 1 oud*, Deventer: Kluwer (losbl.).

Habscheid 1990

Walther J. Habscheid, met medewerking van Stephen Berti, *Schweizerisches Zivilprozess- und Gerichtorganisationsrecht*, tweede druk, Basel/Frankfurt am Main: Helbing & Lichtenhahn 1990.

Hamaker 1906

H.J. Hamaker, 'Beschouwingen over bewijsrecht', *RM* 25 (1906), p. 1-100; herdrukt in W.L.P.A. Molengraaff & C.W. Star Busmann (red.), *Verspreide geschriften van mr. H.J. Hamaker, deel V, bewijsrecht*, Haarlem: F. Bohn 1912, p. 50-144.

Hammerstein 1989

A. Hammerstein, 'te goeder trouw procederen', *TPR* 1989, p. 1595-1613.

Hammerstein 1991

A. Hammerstein, 'Hoger beroep in civiele zaken', in: G.J.M. Corstens e.a. (red.), *Met hoofd en hart* (Leijten-bundel), Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1991, p. 301-313.

Hammerstein 1997

A. Hammerstein, 'Informatieplicht van partijen en bewijsgaring', in: J.G.A. Linssen & J.B.M. Vranken (red.), *Ontwerp aanpassing wetboek burgerlijke rechtsvordering*, Deventer: W.E.J. Tjeenk Willink 1997, p. 91-99.

Hammerstein 2002

A. Hammerstein, 'Appelprocesrecht en het nieuwe recht', *TCR* 2002, p. 49-51.

Hartkamp 1992

A.S. Hartkamp, *Wetsuitleg en rechtstoepassing na de invoering van het nieuwe Burgerlijk Wetboek* (inaug. rede Utrecht), Deventer: Kluwer 1992.

Hartlief 1997

T. Hartlief, *Ieder draagt zijn eigen schade* (inaug. rede Leiden), Deventer: Kluwer 1997.

Hartlief 1999

T. Hartlief, *De vrijheid beschermd* (diesrede Leiden), Deventer: Kluwer 1999.

Hartlief 2000

T. Hartlief, in: J. Spier e.a., *Verbintenissen uit de wet en Schadevergoeding* (Studiereeks burgerlijk recht 5), tweede druk, Deventer: Kluwer 2000.

Hartogh 1875

A.K.F. Hartogh, 'Is het wenselijk de bepalingen onzer burgerlijke wetgeving omtrent de veroordeeling in de proceskosten te wijzigen, zoo ja in welken zin? (preadvies NJV), *Hand. NJV* 1875 I, p. 113-161.

Hébraud & Raynaud 1959

Pierre Hébraud & Pierre Raynaud, 'Chronique de procédure civile', *RTDciv.* 57 (1959), p. 143-162.

Heemskerk 1971

W.H. Heemskerk, 'Nietigheid in het burgerlijk procesrecht', *RMThemis* 1971, p. 307-341.

Heemskerk 1972

W.H. Heemskerk, *De eis in reconventie* (diss. Leiden), 's-Gravenhage: VUGA 1972.

Heemskerk 1974

W.H. Heemskerk, *Vorderingsrecht en rechtsvordering* (inaug. rede Amsterdam VU), Deventer: Kluwer 1974.

Heemskerk 1977

W.H. Heemskerk, noot onder HR 6 april 1976 (*Gfra/Van Hensbergen*), *NJ* 1977, 194.

Heemkerk 1980a

W.H. Heemskerk, noot onder HR 24 november 1978 (*Sunclass/Dernison*), *NJ* 1980, 88.

Heemskerk 1980b

W.H. Heemskerk, noot onder HR 18 mei 1979 (*Hulskorte/Van der Lek*), *NJ* 1980, 213.

Heemskerk 1980c

W.H. Heemskerk, noot onder HR 7 maart 1980 (*Kuiterman/ECW*), *NJ* 1980, 611.

Heemskerk 1981

W.H. Heemskerk, noot onder HR 8 juli 1981 (*Brüning/Hulzebos*), *NJ* 1981, 548.

Heemskerk 1985a

W.H. Heemskerk, noot onder HR 22 juni 1984 (*Panholzer/Cancuk*), *NJ* 1985, 188.

- Heemskerk 1985b
W.H. Heemskerk, noot onder HR 16 november 1984 (*Ciba Geigy/Voorbraak*), NJ 1985, 547.
- Heemskerk 1989
W.H. Heemskerk, noot onder HR 1 juli 1988 (*FCI/Joustra*), NJ 1989, 156.
- Van der Heiden 2002
A.J.J. van der Heiden, noot onder Ktr. Delft 21 februari 2002, *Prg.* 2002, 5832.
- Hellwig II 1907
Konrad Hellwig, *Lehrbuch des Deutschen Civilprozeßrechts*, Zweiter Band, Leipzig: Deichert 1907.
- Hellwig 1912
Konrad Hellwig, *System des Deutschen Zivilprozeßrechts*, Erster Teil, Leipzig: Deichert 1912.
- Van der Helm & Wesseling-van Gent 1996
I. van der Helm & E.M. Wesseling-van Gent, 'De redelijke termijn in civiele procedures', *Trema* 1996, p. 125-134.
- Helmich 1945
W.B. Helmich, *De theorie van het rechtsmisbruik in het Romeinsche, Fransche en Nederlandsche recht* (diss. Nijmegen), s.n.: s.l. 1945.
- Henckel 1970
Wolfram Henckel, *Prozessrecht und materielles Recht*, Göttingen: Otto Schwartz 1970.
- Henny 1857
G.J.B. Henny, *De bekentenis volgens de Nederlandsche wetgeving* (diss. Leiden), Zutphen: Willem Thieme 1857.
- Heringa (*EVRM T&C*)
A.W. Heringa, 'Art. 6 Eerlijk proces', in: A.W. heringa e.a. (red.), *Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens: rechtspraak & commentaar*, Lelystad: Vermande (losbl.).
- Hess 1999
Burkhard Hess, 'Abuse of procedure in Germany and Austria', in: Michele Taruffo (red.), *Abuse of procedural rights: comparative standards of procedural fairness* (Colloquium International Association of Procedural Law), Den Haag/London/Boston: Kluwer Law International 1999, p. 151-179.
- Hesselink 1999
M.W. Hesselink, *De redelijkheid en billijkheid in het Europese privaatrecht* (diss. Utrecht), Deventer: Kluwer 1999.
- Hijma 1988
Jac. Hijma, *Nietigheid en vernietigbaarheid van rechtshandelingen* (diss. Leiden), Deventer: Kluwer 1988.
- Hijma 1989
Jac. Hijma, *Het constitutionele wijzigingsvonnis* (inaug. rede Leiden), Deventer: Kluwer 1989.
- Hijma 1991
Jac. Hijma, noot onder HR 21 december 1990 (*Van Geest/Nederlof*), AA 40 (1991), p. 661-667; herdrukt in T.H.D. Struycken (red.), *Privaatrecht. Jurisprudentie en annotaties uit Ars Aequi 1957-1999*, Nijmegen: Ars Aequi Libri 1999, p. 109-114.
- Hijma & Olthof 2002
Jac. Hijma & M.M. Olthof, *Compendium van het Nederlands Vermogensrecht*, achtste druk, Deventer: Kluwer 2002.

Hijmans van den Bergh 1973

L.J. Hijmans van den Bergh, noot onder HR 16 februari 1973 (*Maas/Willems*), NJ 1973, 463.

Hippel 1939

Fritz von Hippel, *Wahrheitspflicht und Aufklärungspflicht der Parteien im Zivilprozess*, Frankfurt am Main: Vittorio Klostermann 1939.

Hofmann/Drion 1959

H. Drion in: H. Drion & K. Wiersma, *Dr. L.C. Hofmann. Het Nederlandse verbintenissenrecht, De algemene leer der verbintenissen, tweede gedeelte (artt. 1388-1492 B.W.)*, Groningen: J.B. Wolters 1959.

Hofmann/Van Opstall 1976

S.N. van Opstall, *Dr. L.C. Hofmann. Het Nederlandse verbintenissenrecht, De algemene leer der verbintenissen, eerste gedeelte (artt. 1269-1387), eerste stuk (artt. 1269-1301 en 1304-1348 B.W.)*, negende druk, Groningen: H.D. Tjeenk Willink 1976.

Hol 1993

A.M. Hol, *Gewogen recht* (diss. Leiden), Deventer: Kluwer 1993.

Van den Honert 1839

Joan van den Honert, *Handboek voor de burgerlijke regtsvordering*, Amsterdam: L. van der Vinne 1839.

Hoonakker 2002

Philippe Hoonakker, in: Serge Guinchard (red.), *Droit et pratique de la procédure civile*, tweede druk, Paris: Dalloz 2002.

Hopt 1968

Klaus Hopt, *Schadenersatz aus unberechtigter Verfahrenseinleitung*, München: C.H. Beck 1968.

J.F. Houwing 1906

J.F. Houwing, *De maatschappelijke betekenis van het burgerlijk proces* (diesrede Amsterdam UvA), Amsterdam: J.H. de Bussy 1906; herdrukt in J.F. Houwing, *Rechtskundige opstellen*, Haarlem: Bohn 1921, p. 460-473.

Ph.A.N. Houwing 1948

Ph.A.N. Houwing, *De onwaarheid in het privaatrecht* (diesrede Rotterdam), Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1948; herdrukt in H. Drion e.a. (red.), *Geschriften van Houwing*, Deventer: Kluwer 1972, p. 215-234.

Ph.A.N. Houwing 1968

Ph.A.N. Houwing, *Rechtsverwerking* (preadvies BCN), s.l.: s.n. 1968; herdrukt in: H. Drion e.a. (red.), *Geschriften van Houwing*, Deventer: Kluwer 1972, p. 393-480.

Ph.A.N. Houwing 1971

Ph.A.N. Houwing, noot onder onder HR 17 april 1970 (*Kuipers/De Jongh*), NJ 1971, 89.

Hovens 2001

F.J.H. Hovens, 'Het civiele hoger beroep in de toekomst', *AA* 50 (2001), p. 866-874.

Hovens 2003

F.J.H. Hovens, 'Het beginsel van twee feitelijke instanties in het burgerlijk procesrecht', in: R.H. Happé e.a. (red.), *Hoger beroep in de steigers*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2003, p. 35-43.

- Hoyng 1991
W.A. Hoyng, 'Vier procesrechtelijk wensen', in: B.W.M. Nieskens Isphording e.a. (red.), *In het nu, wat worden zal* (Schoordijk-bundel), Deventer: Kluwer 1991, p. 105-118.
- Hugenholtz/Heemskerk 1998
W. Hugenholtz, *Hoofdlijnen van Nederlands Burgerlijk Procesrecht*, voorgezet door W.H. Heemskerk, negentiende druk, Den Haag: VUGA 2002.
- Hugenholtz/Heemskerk 2002
W. Hugenholtz, *Hoofdlijnen van Nederlands Burgerlijk Procesrecht*, voorgezet door W.H. Heemskerk, twintigste druk, Den Haag: Elsevier bedrijfsinformatie 2002.
- Huijgen (Onrechtmatige daad VI.1)
W.G. Huijgen, 'Beroeps- en dienstenaansprakelijkheid, algemeen', in: C.J.J.M. Stolker (red.), *Onrechtmatige daad*, Deventer: Kluwer (losbl.).
- Huydecoper 2002
J.L.R.A. Huydecoper, 'We hebben er wat mee te stellen', *Trema* 2002, p. 209-214.
- Ingelse & Mölenberg 1998
Chris Ingelse & Léon Mölenberg, 'Het tarief voor de te liquideren kosten: richtlijn of standaard?', *Adv.bl.* 1998, p. 1141-1145.
- Jack-Mayer 1967
A. Jack-Mayer, noot onder Com. 29 mei 1967, *JCP* 1967 II, 15205.
- A.M.L. Jansen 2000
A.M.L. Jansen, *De redelijke termijn* (diss. Tilburg), Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2000.
- C.H.M. Jansen 1996
C.H.M. Jansen, *Onrechtmatige daad* (Mon. Nieuw BW B-45), tweede druk, Deventer: Kluwer 1996.
- C.H.M. Jansen (Onrechtmatige daad I)
C.H.M. Jansen, 'I. Artikelsgewijs commentaar. Art. 162', in: C.J.J.M. Stolker (red.), *Onrechtmatige daad*, Deventer: Kluwer (losbl.).
- Janssen 1990
J.F.M. Janssen, 'De delictuele aansprakelijkheid van de rechtspersoon in het Nieuw BW', *RMThemis* 1990, p. 52-69.
- Jauernig 2002
Othmar Jauernig, *Zivilprozeßrecht*, oorspronkelijk door Friedrich Lent, 27e druk, München: C.H. Beck 2002.
- Jhering 1877
Rudolph von Jhering, *Geist des römischen Rechts, Dritter Theil, Erste Abtheilung*, derde druk, Leipzig: Breitkopf und Härtel 1877.
- Jongbloed (Vermogensrecht)
A.W. Jongbloed, 'Art. 296-305b', in: Jac. Hijma & W.M. Kleijn (red.), *Vermogensrecht*, Deventer: Kluwer (losbl.).
- Josserand 1905
Louis Josserand, *De l'abus des droits*, Paris: A. Rousseau 1905.
- Josserand 1939
Louis Josserand, *De l'esprit des droits et leur relativité*, tweede druk, Paris: Dalloz 1939.

- Kafka 1925
Franz Kafka, *Der Prozess*, Berlin: Die Schmiede 1925.
- Kan 1921
M.L. Kan, *Bewijslast en bewijswaardering* (diss. Amsterdam UvA), Amsterdam: Johannes Müller 1921.
- Ten Kate 1962
Th.B. ten Kate, *Het request-civiel* (diss. Leiden), Groningen: J.B. Wolters 1962.
- Ten Kate 1983
Th.B. ten Kate, 'Procesregels naar de kern genomen', in: W.H. Heemskerk e.a. (red.), *Een goede procesorde* (Haardt-bundel), Deventer: Kluwer 1983, p. 71-82.
- Kisch 1955
I. Kisch, 'Het eerste zevental', *RMThemis* 1955, p. 137-170.
- Klaassen 1991
C.J.M. Klaassen, *Risico-aansprakelijkheid* (diss. Nijmegen), Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1991.
- Klaassen 1999
C.J.M. Klaassen, 'Vertegenwoordiging en aansprakelijkheid; toerekening van kennis', in: S.C.J.J. Kortmann e.a. (red.), *Vertegenwoordiging en tussenpersoon*, Deventer: W.E.J. Tjeenk Willink 1999, p. 89-98.
- Klaassen 2001
C.J.M. Klaassen, 'Het burgerlijk procesrecht en de waarheidsvinding' (preadvies NVvP), in: C.P.M. Cleiren e.a., *Het procesrecht en de waarheidsvinding*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2001.
- Klaassen 2002
C.J.M. Klaassen, 'Spreken is zilver, zwijgen is fout', *NJB* 2002, p. 1450-1458.
- Kleijn 1985
W.M. Kleijn, noot onder HR 10 augustus 1984 (*Pita/De Windt*), *NJ* 1985, 229.
- Knigge 1998
A. Knigge, *Effectieve toegang tot het civiele geding* (diss. Groningen), Deventer: W.E.J. Tjeenk Willink 1998.
- Kohl 1971
Alphonse Kohl, *Procès civil et sincérité*, Liège/La Haye: Faculté de droit/Martinus Nijhoff 1971.
- Konzen 1976
Horst Konzen, *Rechtsverhältnisse zwischen Prozessparteien*, Berlin: Duncker & Humblot 1976.
- E. Korthals Altes 1993
E. Korthals Altes, 'Het motiveringsvereiste in burgerlijke zaken als toetsingsgrond in cassatie', in: J.L.W. Sillevius Smitt e.a. (red.), *Gemotiveerd gehuldigd* (Van Boeschoten-bundel), Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1993, p. 89-103.
- E. Korthals Altes (*Burgerlijke Rechtsvordering I*)
E. Korthals Altes, 'Eerste Boek, Elfde titel, Cassatie', in: E.M. Wesseling-van Gent e.a. (red.), *Burgerlijke Rechtsvordering*, Deventer: Kluwer (losbl.).
- R. Korthals Altes 1963
R. Korthals Altes, 'In hoeverre rust op de partijen in het proces de plicht mede te werken aan het vinden van de waarheid?' (preadvies NOvA), *Adv.bl.* 1963, p. 241-263.

- Kortmann 1985
S.C.J.J. Kortmann, *De civielrechtelijke aansprakelijkheid voor onjuiste wetsuitleg* (inaug. rede Nijmegen), Deventer: Kluwer 1985.
- Köster 1970
H.K. Köster, noot onder HR 17 april 1970 (*Kuipers/De Jongh*), AA 19 (1970), p. 542-550.
- Kremer 1999
M. Kremer, *Onrechtmatig verkregen bewijs in civiele zaken* (diss. Groningen), Deventer: W.E.J. Tjeenk Willink 1999.
- Krings 1983
E. Krings, 'Het ambt van de rechter bij de leiding van het rechtsgeding', RW 1983-84, k. 337-364.
- Van Kuyk 1921
J. van Kuyk, 'Over de betekenis van "gemeen" in de artt. 1922 en 1923 B.W.', WPNR 2690 (1921), p. 301-303.
- Van der Kwaak 1990
D.J. van der Kwaak, *Het rechtskarakter van het beslagrecht* (diss. Groningen), Deventer: Kluwer 1990.
- Van der Kwaak 2002
D.J. van der Kwaak, 'Kan procederen onrechtmatig zijn?', WPNR 6500 (2002), p. 579-585.
- Lacroix-Andrivet 2002
Jean-Paul Lacroix-Andrivet, in: Serge Guinchard (red.), *Droit et pratique de la procédure civile*, tweede druk, Paris: Dalloz 2002.
- Laenens & Broeckx 1993
Jean Laenens & Karen Broeckx, 'Het gerechtelijk recht in een stroomversnelling', RW 1992-93, p. 897-932.
- Lagarde 1994
Xavier Lagarde, *Réflexion critique sur le droit de la preuve* (diss. Paris I), Paris: LGDJ 1994.
- Land/Eggens 1933
N.K.F. Land, *Verklaring van het burgerlijk wetboek, zesde deel*, tweede druk door J. Eggens, Haarlem: F. Bohn 1933.
- Langemeijer 1941
G.E. Langemeijer, 'Aantasting en uitoefening van subjectieve rechten in hare betekenis voor de onrechtmatige daad', WPNR 3706-3707 (1941), p. 1-14.
- Langemeijer 1961
G.E. Langemeijer, 'De bescherming van eer en goede naam in ons land', NJB 1961, p. 89-95.
- Lang 1999
Johannes Lang, *Die Aufklärungspflicht der Parteien des Zivilprozesses vor dem Hintergrund der europäischen Rechtsvereinheitlichung*, Berlin: Duncker & Humblot 1999.
- Lankhorst 1992
G.H. Lankhorst, *De relativiteit van de onrechtmatige daad* (diss. Leiden), Deventer: Kluwer 1992.
- Lankhorst 1995
G.H. Lankhorst, 'De relativiteit van de onrechtmatige daad', NTBR 1995, p. 105-108.

Vande Lanotte e.a. 1997

Johan vande Lanotte e.a., *Het Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens in hoofdlijnen*, Antwerpen/Apeldoorn: MAKLU 1997.

Larenz/Wolf 1997

Karl Larenz, *Allgemeiner Teil des bürgerlichen Rechts*, achtste druk door Manfred Wolf, München: C.H. Beck 1997.

Leborgne 1996

Anne Leborgne, 'L'impact de la loyauté sur la manifestation de la vérité', *RTDciv.* 1996, p. 535-550.

Leijten 1991

J.C.M. Leijten, *We need stories* (afscheidsrede Nijmegen), Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1991.

Leipold 1980

Dieter Leipold, 'Prozeßförderungspflicht der Parteien und richterliche Verantwortung', *ZZP* 93 (1980), p. 237-265.

De Leval 1993

G. de Leval, 'De wet van 3 augustus 1993 tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek (art. 16 tot 26 en 31 tot 33): het in staat stellen der zaak', in: G. Closset-Marchal e.a., *Het vernieuwd gerechtelijk recht*, derde druk, Antwerpen: Kluwer 1993, p. 107-135.

De Leval 1994

Georges de Leval, 'La mise en état de la cause', in: Ernest Krings e.a., *Le nouveau droit judiciaire privé*, Bruxelles: Larcier 1994, p. 59-123.

Limpens & Kruithof 1973

J. Limpens & R. Kruithof, 'Rechtsvergelijkende aantekeingen bij het begrip rechtsmisbruik', in: E. Boonen e.a. (red.), *Recht in beweging* (Victor-bundel), deel I, Antwerpen/Deurne: Kluwer 1973, p. 655-678.

Lindenberg 2001

Frank Lindenberg, *Wahrheitspflicht und Dritthaftung des Rechtsanwalts im Zivilverfahren* (diss. Köln), Bonn: Deutscher Anwalt Verlag 2001.

Lindenbergh 1998

S.D. Lindenbergh, *Smartengeld* (diss. Leiden), Deventer: Kluwer 1998.

Lindenbergh 1999

S.D. Lindenbergh, 'De positie en de handhaving van persoonlijkheidsrechten in het Nederlandse privaatrecht'(preadvies VVSRBN), *TPR* 1999, p. 1665-1702.

Lindenbergh 2000

S.D. Lindenbergh, 'Buitengerechtelijke kosten; grondslag en betekenis daarvan', in: S.D. Lindenbergh e.a., *Buitengerechtelijke kosten*, Den Haag: Stichting Personen-schade Instituut van Verzekeraars 2000, p. 11-31.

Lindenbergh (*Schadevergoeding*)

S.D. Lindenbergh, in: A.T. Bolt (red.), *Schadevergoeding*, Deventer: Kluwer (losbl.).

Lorenz 1998

Stephan Lorenz, 'Die Neuregelung der pre-trial-Discovery im US-amerikanischen Zivilprozeßrecht – Inspiration für den deutschen und europäischen Zivilprozeß?', *ZZP* 111 (1998), p. 35-65.

Loth 2000

M.A. Loth, *Dwingend en aanvullend recht* (Monografie Nieuw BW A-19), Deventer: Kluwer 2000.

- Lucas 1939
P. Lucas, *Het burgerlijke proces in eerste aanleg* (diss. Groningen), Deventer: Æ.E. Kluwer 1939.
- Luhmann 1989
Niklas Luhmann, *Vertrauen: ein Mechanismus der Reduktion sozialer Komplexität*, derde druk, Stuttgart: Enke 1989.
- Lücke 2000 (MK)
Gerhard Lücke, in: Gerhard Lücke & Peter Wax (red.), *Münchener Kommentar zur Zivilprozessordnung*, tweede druk, München: C.H. Beck 2000.
- Van Maanen 1988
G.E. van Maanen, 'Boekbespreking' (bespreking van Rodenburg 1985), *Kw. NBW* 1988, p. 100-103.
- Van Maanen 1997
G.E. van Maanen, 'De relativiteit als onlosmakelijk bestanddeel van de onrechtmatigheidsvraag', in: J. ten Kate e.a. (red.), *Miscellanea Jurisconsulto vero Dedicata* (Van Dunné-bundel), Deventer: Kluwer 1997, p. 255-272.
- Van Maanen 1999
G.E. van Maanen, 'Een arrest dat shockeert: HR 9 oktober 1999', *NTBR* 1999, p. 47-49.
- Van Maanen 2000
G.E. van Maanen, in: J. Spier e.a., *Verbintenissen uit de wet en Schadevergoeding* (Studiereeks burgerlijk recht 5), tweede druk, Deventer: Kluwer 2000.
- Van Maarseveen & Stout 1979
Henc van Maarseveen & Hetty Stout, 'Algemene beginselen van behoorlijke rechtspraak', *NJB* 1979, p. 193-200.
- Maeijer 1962
J.M.M. Maeijer, *Matiging van schadevergoeding* (diss. Nijmegen), Breda: Louis Vermijs 1962.
- Maes 1996
Bruno Maes, *Overzicht van het gerechtelijk privaatrecht*, Brugge: Die Keure 1996.
- Maes & Brewaeys 2000
Bruno Maes & Eric Brewaeys, 'Het in staat stellen van de zaak', *P&B* 2000, p. 99-119.
- Maris 1969
A.G. Maris, 'Dient de wet bijzondere regelen te bevatten ten aanzien van de civielrechtelijke werking van de grondrechten, en, zo ja, welke?', (preadvies NJV), *Hand. NJV* 1969 I, eerste stuk, p. 1-67.
- Marraud 1973
Catherine Marraud, 'Le droit à la preuve', *JCP* 1973 I, 2572.
- Mataja 1888
Victor Mataja, *Das Recht des Schadenersatzes vom Standpunkte der Nationalökonomie*, Leipzig: Duncker & Humblot 1888.
- Materialien
C. Hahn, *Die gesammten Materialien zur Civilprozessordnung*, tweede druk door Eduard Stegemann, Berlin: R. von Decker's Verlag 1881.
- Mazeaud/Chabas 1998
Henri Mazeaud, Léon Mazeaud & Jean Mazeaud, *Leçons de droit civil, tome II, premier volume*, negende druk door François Chabas, Paris: Montchrestien 1998.

Mazeaud & Mazeaud 1959

H. Mazeaud & L. Mazeaud, 'Jurisprudence française en matière civile. B. Obligations et contracts spéciaux. 1. Obligations et responsabilité civile', *RTDciv.* 57 (1959), p. 88-116.

Mazeaud & Tunc 1965

Henri Mazeaud, Léon Mazeaud & André Tunc, *Traité théorique et pratique de la responsabilité civile, tome premier*, zesde druk, Paris: Montchrestien 1965.

Medicus 2002

Dieter Medicus, *Allgemeiner Teil des BGB*, achtste druk, Heidelberg: C.F. Müller 2002.

Meijer 2001

R.S. Meijer, 'Eindbeslissingen en tussentijds hoger beroep', *AA* 50 (2001), p. 535-543.

Meijers 1903

E.M. Meijers, *Dogmatische rechtswetenschap* (diss. Amsterdam UvA), 's-Gravenhage: Belinfante 1903.

Meijers 1910

E.M. Meijers, *De taak der rechtswetenschap ten aanzien der vrije rechtspraak* (inaug. rede Leiden), Haarlem: H.D. Tjeenk Willink 1910; herdrukt in: R.P. Cleveringa e.a. (red.), *Verzamelde privaatrechtelijke opstellen van prof.mr. E.M. Meijers, eerste deel: algemene onderwerpen, totstandkoming, wijziging en herziening van het Burgerlijk Wetboek, huwelijksgoederenrecht, erfrecht*, Leiden: Universitaire Pers Leiden 1954, p. 3-20.

Meijers 1915

E.M. Meijers, 'De bewijskracht eener schriftelijke erkenning van rechten', *WPNR* 2355-2356 (1915), p. 77-96; herdrukt in: R.P. Cleveringa e.a. (red.), *Verzamelde privaatrechtelijke opstellen van prof.mr. E.M. Meijers, tweede deel: zakenrecht, bewijsrecht, procesrecht, internationaal privaatrecht*, Leiden: Universitaire Pers Leiden 1955, p. 241-252.

Meijers 1918

E.M. Meijers, 'De invloed der praktijk op de vorming van het Nederlandsche procesrecht', *TvR I* (1918-1919), p. 143-174.

Meijers 1919

E.M. Meijers, noot onder HR 31 januari 1919 (*Lindenbaum/Cohen*), *WPNR* 2564 (1919), p. 66.

Meijers 1925

E.M. Meijers, 'Onderschrift', *WPNR* 2880 (1925), p. 140.

Meijers 1926

E.M. Meijers, noot onder HR 18 december 1925 (*Batava/Salomonsky*), *NJ* 1926, 228.

Meijers 1928

E.M. Meijers, zijn noot onder HR 15 juni 1928 (*Carp/Filature*), *NJ* 1928, 1604.

Meijers 1930

E.M. Meijers, noot onder Hr 19 december 1929 (*NEN/Van der Veen*), *NJ* 1930, 719.

Meijers 1932

E.M. Meijers, 'De beteekenis van het probleem der rechtspersoonlijkheid voor de praktijk', *WPNR* 3285-3287 (1932), p. 569-588, herdrukt in: R.P. Cleveringa e.a. (red.), *Verzamelde privaatrechtelijke opstellen van prof. mr. E.M. Meijers, derde deel: verbintenissenrecht*, Leiden: Universitaire Pers Leiden 1955, p. 191-209.

Meijers 1935

E.M. Meijers, noot onder HR 14 december 1934 (*Raad van Arbeid/Atalanta*), *NJ* 1935, p. 95.

Meijers 1936

E.M. Meijers, 'De beteekenis der elementen "waarschijnlijkheid" en "schuld" voor de aansprakelijkheid uit onrechtmatige daad', *WPNR* 3442-3445 (1935-1936), p. 551-6, herdrukt in: R.P. Cleveringa e.a. (red.), *Verzamelde privaatrechtelijke opstellen van prof.mr. E.M. Meijers, derde deel: verbintenissenrecht*, Leiden: Universitaire Pers Leiden 1955, p. 222-253.

Meijers 1937

E.M. Meijers, 'Misbruik van recht en wetsontduiking', *Ann. dr. Louvain* 1937; herdrukt in: R.P. Cleveringa e.a. (red.), *Verzamelde privaatrechtelijke opstellen van prof.mr. E.M. Meijers, eerste deel: algemene onderwerpen, totstandkoming, wijziging en herziening van het Burgerlijk Wetboek, huwelijksgoederenrecht, erfrecht*, Leiden: Universitaire Pers Leiden 1954, p. 62-89.

Meijers 1948

E.M. Meijers, *De Algemene Begrippen van het Burgerlijk Recht* (Algemene leer van het Burgerlijk Recht 1), Leiden: Universitaire Pers Leiden 1948.

Meijers/Vermeulen 1967

E.M. Meijers, *Het kort geding*, tweede druk bewerkt door J.Th. Vermeulen, Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1967.

Mellema-Kranenburg 1988

T.J. Mellema-Kranenburg, *De legitieme portie* (diss. Leiden), Deventer: Kluwer 1988.

Mertens 1997

H.-J. Mertens, in: Peter Ulmer (red.), *Münchener Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch*, derde druk, München: C.H. Beck 1997.

Mestre 1985

Jacques Mestre, 'Réflexions sur l'abus du droit de recouvrer sa créance', in: Roger Perrot e.a. (red.), *Mélanges offerts à Pierre Raynaud*, Dalloz/Sirey: Paris 1985, p. 439-474.

Mestre 1990

Jacques Mestre, 'Jurisprudence française en matière civile. B. Obligations et contracts spéciaux. 1. Obligations en général', *RTDciv.* 1990, p. 462-480.

Meuwissen 1968

D.H.M. Meuwissen, *De Europese Conventie en het Nederlandse recht* (diss. Amsterdam UvA), Leiden: A.W. Sijthof 1968.

Mendel 2000

M.M. Mendel, 'Welke rol spelen in het handelsrecht de redelijkheid en billijkheid – met name in hun beperkende werking – in rechtsverhoudingen tussen ondernemers en wat behoort die rol te zijn?', in: R.Q.J. Klomp e.a., *Het eigen gezicht van het handelsrecht* (preadvies Vereniging 'Handelsrecht'), Deventer: W.E.J. Tjeenk Willink 2000, p. 131-238.

Michiels van Kessenich 1995

I.P. Michiels van Kessenich, *Beroepsfouten* (Studiepockets privaatrecht 11), derde druk, Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1995.

Van Mierlo 1998

A.I.M. van Mierlo, 'Deformalisering als algemeen beginsel van traditionele geschillenbeslechting?', in: M.V. Polak (red.), *Geschillenbeslechting naar behoren*, Deventer: Kluwer 1998, p. 39-46.

- Van Mierlo & Van Dam-Lely 2003
A.I.M. van Mierlo & J.H. van Dam-Lely, *Procederen bij dagvaarding in eerste aanleg*, Deventer: Kluwer 2003.
- Motive II
Motive zu dem Entwurfe eines Bürgerlichen Gesetzbuches für das Deutsche Reich. Band II. Recht der Schuldverhältnisse, Berlin/Leipzig: J. Guttentag 1888.
- Motulsky 1948
Henri Motulsky, *Principes d'une réalisation méthodique du droit privé* (diss. Lyon), Paris: Sirey 1948.
- Motulsky 1964
Henri Motulsky, 'Le droit subjectif et l'action en justice', *Arch. philo. dr.* 1964, p. 215-227.
- Müther 1998
Peter-Hendrik Müther, 'Prozeßtaktik im Zivilprozeß', *MDR* 1998, p. 1335-1338.
- Nagel 1989
Heinrich Nagel, 'Kann die Subsidiarität der Parteivernehmung in der deutschen ZPO noch vertreten werden?', in: Walter F. Lindacher e.a. (red.), *Festschrift für Walther J. Habscheid zum 65. Geburtstag*, Bielefeld: Giesecking 1989.
- Van Neste 1967
Fernand Van Neste, 'Misbruik van recht', *TPR* 1967, p. 339-382.
- Nieuwenhuis 1982
J.H. Nieuwenhuis, *Anders en eender* (inaug. rede Leiden), Deventer: Kluwer 1982.
- Nieuwenhuis 1984
J.H. Nieuwenhuis, 'Recht en belang' in: H.Ph. Visser 't Hooft e.a., *Flores debitorum* (Van Haersolte-bundel), Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1984, p. 65-74; herdrukt in: J.H. Nieuwenhuis, *Confrontatie en Compromis*, tweede druk, Deventer: Kluwer 1997, p. 29-43.
- Nieuwenhuis 1991
J.H. Nieuwenhuis, 'Recht op tegenspraak', in: B.W.M. Nieskens-Isphording e.a. (red.), *In het nu, wat worden zal* (Schoordijk-bundel), Deventer: Kluwer 1991, p. 185-194, herdrukt in: J.H. Nieuwenhuis, *Confrontatie en Compromis*, tweede druk, Deventer: Kluwer 1997, p. 93-107.
- Nieuwenhuis 1997
J.H. Nieuwenhuis, *De ramp op het Pikmeer* (inaug. Rede Groningen), Deventer: Kluwer 1997.
- Nieuwenhuis 1998
J.H. Nieuwenhuis, 'Wat is een onrechtmatige daad?', *RMThemis* 1998, p. 242-248.
- Niese 1950
Wener Niese, *Doppelfunktionelle Prozesshandlungen*, Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht 1950.
- Van Nispen 1978
C.J.J.C. van Nispen, *Het rechterlijk verbod en bevel* (diss. Leiden), Deventer: Kluwer 1978.
- Van Nispen 1993
C.J.J.C. van Nispen, *De terloopse hercodificatie van ons burgerlijk procesrecht* (inaug. rede Amsterdam VU), Deventer: Kluwer 1993.

- Van Nispen 1997
C.J.J.C. van Nispen, 'De rechter en zijn plaats', in: J.G.A. Linssen & J.B.M. Vranken (red.), *Ontwerp aanpassing wetboek burgerlijke rechtsvordering*, Deventer: W.E.J. Tjeenk Willink 1997, p. 21-29.
- Van Nispen 2001a
C.J.J.C. van Nispen, 'Van request-civil naar herroeping', *AA* 50 (2001), p. 432-435.
- Van Nispen 2001b
C.J.J.C. van Nispen, 'Nieuw Burgerlijk Procesrecht', *Adv.bl.* 2001, p. 568-574.
- Van Nispen 2003
C.J.J.C. van Nispen, *Sancties in het vermogensrecht* (Mon. Nieuw BW A-11), tweede druk, Deventer: Kluwer 2003.
- Van Nispen (*Onrechtmatige daad IV*)
C.J.J.C. van Nispen, 'IV. Ongeoorloofde mededinging', in: C.J.J.M. Stolker (red.), *Onrechtmatige daad*, Deventer: Kluwer (losbl.).
- Van Nispen (*Onrechtmatige daad II-B*) (oud)
C.J.J.C. van Nispen, 'II-B. Andere rechtsgevolgen dan schadevergoeding', in: A.R. Bloembergen (red.), *Onrechtmatige daad*, Deventer: Kluwer (losbl.).
- Nolst Trenité 1915
J.G.L. Nolst Trenité, 'Moet aan procederende partijen de plicht zijn opgelegd om den rechter omtrent de feiten in te lichten? En zoo ja, in welken omvang?' (preavies NJV), *Hand. NJV* 1915 I, p. 191-237.
- Normand 1986
Jacques Normand, 'Jurisprudence française en matière de droit judiciaire privé', *RTDciv.* 1986, p. 793-800.
- Normand 1992
Jacques Normand, 'Jurisprudence française en matière de droit judiciaire privé', *RTDciv.* 1992, p. 447-452.
- NOvA 2002
Nederlandse Orde van Advocaten, *Wet- en regelgeving: tarieven*, WWW <<http://www.advocatenorde.nl>> (geraadpleegd 8 oktober 2002).
- Okma 1945
N. Okma, *Misbruik van recht* (diss. Amsterdam VU), Wageningen: Zomer en Keuning 1945.
- Oldenhuis 1998
F.T. Oldenhuis, *Onrechtmatige daad: aansprakelijkheid voor personen* (Mon. Nieuw BW B-46), tweede druk, Deventer: Kluwer 1998.
- Olzen 1985
Dirk Olzen, 'Die Wahrheitspflicht der Parteien im Zivilprozeß', *ZZP* 98 (1985), p. 403-426.
- Van Ommeslaghe 1988
Pierre Van Ommeslaghe, 'Examen de jurisprudence (1974 à 1982), Les obligations (suite)', *RCJB* 1988, p. 33-187.
- Van Opstall 1973
S.N. van Opstall, 'Wat is een verbintenis?', *WPNR* 5234-5236 (1973), p. 437-468.
- Van Opstall 1975
S.N. van Opstall, 'Niet iedere rechtsplicht is een verbintenis', *WPNR* 5327 (1975), p. 821-828.

Oudeman I 1874

A. Oudeman, *Het Nederlandsch Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering*, eerste deel, Groningen: J.B. Wolters 1874.

Palandt/Heinrichs 2003

Helmut Heinrichs, in: Otto Palandt, *Bürgerliches Gesetzbuch*, 62e druk bewerkt door Peter Bassenge e.a., München: C.H. Beck 2003.

Palandt/Sprau 2003

Hartwig Sprau, in: Otto Palandt, *Bürgerliches Gesetzbuch*, 62e druk bewerkt door Peter Bassenge e.a., München: C.H. Beck 2003.

Palandt/Thomas 2003

Heinz Thomas, in: Otto Palandt, *Bürgerliches Gesetzbuch*, 62e druk bewerkt door Peter Bassenge e.a., München: C.H. Beck 2003.

Parl. Gesch. Boek 3

C.J. van Zeben & J.W. du Pon, met medewerking van M.M. Olthof, *Parlementaire geschiedenis van het nieuwe burgerlijk wetboek. Boek 3. Vermogensrecht in het algemeen*, Deventer: Kluwer 1981.

Parl. Gesch. Boek 5

C.J. van Zeben & J.W. du Pon, met medewerking van M.M. Olthof, *Parlementaire geschiedenis van het nieuwe burgerlijk wetboek. Boek 5. Zakelijke rechten*, Deventer: Kluwer 1981.

Parl. Gesch. Boek 6

C.J. van Zeben & J.W. du Pon, met medewerking van M.M. Olthof, *Parlementaire geschiedenis van het nieuwe burgerlijk wetboek. Boek 6. Algemeen gedeelte van het verbintenissenrecht*, Deventer: Kluwer 1981.

Parl. Gesch. Inv. Boek 3

W.H.M. Reehuis & E.E. Slob, *Parlementaire geschiedenis van het nieuwe burgerlijk wetboek. Invoering Boeken 3, 5 en 6. Boek 3. Vermogensrecht in het algemeen*, Deventer: Kluwer 1990.

Parl. Gesch. Inv. Boek 7

W.H.M. Reehuis & E.E. Slob, *Parlementaire geschiedenis van het nieuwe burgerlijk wetboek. Invoering Boeken 3, 5 en 6. Boek 7, Bijzondere overeenkomsten, Titels 1, 7, 9 en 14*, Deventer: Kluwer 1991.

Parl. Gesch. Nieuw Bewijsrecht

G.J. Boon, *Parlementaire geschiedenis van de nieuwe regeling van het bewijsrecht in burgerlijke zaken*, onder redactie van G.R. Rutgers & R.J.C. Flach, Deventer: Kluwer 1988.

Parl. Gesch. Herz. Rv

A.I.M. van Mierlo, met medewerking van F.M. Bart, *Parlementaire geschiedenis herzeining van het burgerlijk procesrecht voor burgerlijke zaken, in het bijzonder de wijze van procederen in eerste aanleg*, Deventer: Kluwer 2002.

Parl. Gesch. Wijz. Rv

W.H.M. Reehuis & E.E. Slob, met medewerking van J.B. Rijpkema, *Parlementaire geschiedenis van het nieuwe burgerlijk wetboek. Invoering Boeken 3, 5 en 6: Wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, de wet op de rechterlijke organisatie en de faillissementswet*, Deventer: Kluwer 1992.

- Peletier 1999
M.E.M.G. Peletier, *Rechterlijke vrijheid en partij-autonomie* (diss. Amsterdam VU), Den Haag: Boom Juridische uitgevers 1999.
- Pels Rijcken 1958
L.D. Pels Rijcken, *Praecontractuele verhoudingen* (diesrede Leiden), s.l.: s.n. 1958.
- Pels Rijcken 1979
L.D. Pels Rijcken, 'Rechtszekerheid, assepoester van rechtsvindingstheorieën', in: P. Abas e.a. (red.), *Non sine causa* (Scholten-bundel), Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1979, p. 311-318.
- Du Perron 1999
C.E. du Perron, *Overeenkomst en derden* (diss. Amsterdam UvA), Deventer: Kluwer 1999.
- Du Perron 2003
C.E. du Perron, *Genoegdoening in het civiele aansprakelijkheidsrecht* (preadvies NJV), *Hand. NJV* 2003 I, p. 107-161.
- Perrot 1999
Roger Perrot, 'Procédure de l'instance: jugements et voies de recours. Procédures civiles d'exécution', *RTDciv.* 1999, p. 193-211.
- Peters 1990
Egbert Peters, 'Auf dem Wege zu einer allgemeinen Prozeßförderungspflicht der Parteien?', in: Peter Gottwald & Hanns Prütting (red.), *Festschrift für Karl Heinz Schwab*, München: C.H. Beck 1990, p. 399-408.
- Peters 2000 (MK)
Egbert Peters, in: Gerhard Lücke & Peter Wax (red.), *Münchener Kommentar zur Zivilprozessordnung*, tweede druk, München: C.H. Beck 2000.
- Peukert 1996
Wolfgang Peukert, in: Jochen Abr. Frowein & Wolfgang Peukert, *Europäische Menschenrechtskonvention: EMRK-Kommentar*, tweede druk, Kehl: Engel 1996.
- De Pinto II-1 1857
A. de Pinto, *Handleiding tot het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering. Tweede gedeelte. Aantekeningen. Eerste stuk*, tweede druk, 's-Gravenhage: Belinfante 1857.
- Pitlo 1968
A. Pitlo, *Het Nederlands burgerlijk recht, Deel 4, Bewijs en verjaring*, vijfde druk, Haarlem: H.D. Tjeenk Willink 1968.
- Pitlo/Hidma & Rutgers 1995
T.R. Hidma & G.R. Rutgers, *Pitlo. Het Nederlands burgerlijk recht, Deel 7, Bewijs*, zevende druk, Arnhem: Gouda Quint 1995.
- Planiol 1923
Marcel Planiol, *Traité élémentaire de droit civil II*, negende druk, Paris: LGDJ 1923.
- R.J. Polak 1941
R.J. Polak, 'Misbruik van procesrecht', *NJB* 1941, p. 765-775 en 789-803.
- R.J. Polak 1949
R.J. Polak, *Aanspraak en aansprakelijkheid uit onrechtmatige daad* (diss. Amsterdam UvA), Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1949.
- R.J. Polak 1959
R.J. Polak, 'Het onrechtmatigheidsbegrip – 40 jaar na 1919', *WPNR* 4569- 4574 (1959), p. 49-113.

- J.M. Polak 1968
J.M. Polak, 'Algemene beginselen van behoorlijke rechtspraak', *NJB* 1968, p. 417-422.
- J.M. Polak 1976
J.M. Polak, 'Vormen en beginselen van rechtspraak in het algemeen', in: J.M. Polak e.a., *Vormen en beginselen van rechtspraak, zowel in het algemeen als in het bijzonder met betrekking tot het bouwrecht* (preadvies VvB), Deventer: Kluwer 1976, p. 5-35.
- Polak/Polak 2002
N.J. Polak, *Faillissementsrecht*, negende druk door C.E. Polak, Deventer: Kluwer 2002.
- Polak/Wessels I 1999
B. Wessels, *Insolventierecht I: Faillietverklaring*, Deventer: Kluwer 1999.
- Pollet 1950
Paul Pollet, 'Des dommages-intérêts pour procédures téméraires et vexatoires', *JT* 1950, p. 569-571.
- Pollet 1955
Paul Pollet, 'Des dommages-intérêts pour procédures téméraires et vexatoires', *JT* 1955, p. 597-600.
- Pollet 1961
Paul Pollet, 'Des dommages-intérêts pour procédures téméraires et vexatoires', *JT* 1961, p. 21-23.
- Portalis e.a. 1801
J.E.M. Portalis e.a., 'Discours préliminaire', in: J.E.M. Portalis e.a., *Projet de code civil, tome premier*, Paris: Lepetit IX [1801], p. v-lxxii.
- Postema 1992
A. Postema, 'Billijkheidscorrectie bij termijnoverschrijding', *NJB* 1992, p. 278-283.
- Prange 1995
Kerstin Prange, *Materiell-rechtliche Sanktionen bei Verletzung der prozessualen Wahrheitspflicht durch Zeugen und Parteien* (diss. Bochum), Berlin: Duncker & Humblot 1995.
- Princen 1990
J.G. Princen, *Fair trial*, Arnhem: Gouda Quint 1990.
- Protokolle II
Achilles e.a. (red.), *Protokolle der Kommission für die zweite Lesung des Entwurfs des Bürgerlichen Gesetzbuchs. Band II. Recht der Schuldverhältnisse Abschn. II, Tit. 2-20, Abschn. III, IV*, Berlin: J. Guttentag 1898.
- Prütting 2000 (MK)
Hanns Prütting, in: Gerhard Lücke & Peter Wax (red.), *Münchener Kommentar zur Zivilprozessordnung*, tweede druk, München: C.H. Beck 2000.
- Ras 1966
H.E. Ras, *Het tussenvonnissen in het burgerlijk procesrecht* (diss. Amsterdam UvA), Arnhem: Gouda Quint 1966.
- Ras 1992
H.E. Ras, *De grenzen van de rechtsstrijd in hoger beroep in burgerlijke zaken*, Arnhem: Gouda Quint 1992.
- Ras 1993
H.E. Ras, noot onder HR 18 september 1992 (*Van Eyck/Van Beresteyn en Teugeman*), *NJ* 1993, 48.

- Ras/Hammerstein 2001
H.E. Ras, *De grenzen van de rechtsstrijd in hoger beroep in burgerlijke zaken*, tweede druk bewerkt door A. Hammerstein, Deventer: Gouda Quint 2001.
- Van den Reek 1997
W.A.J.P. van den Reek, *Mededelingsplichten in het burgerlijk procesrecht* (diss. Tilburg), Deventer: W.E.J. Tjeenk Willink 1997.
- Van Reepinghen 1964
Charles van Reepinghen, *Verslag over de gerechtelijke hervorming*, Brussel: Ministerie van Justitie 1964.
- RE Vereinfachungsnovelle
Regierungsentwurf zur Vereinfachungsnovelle, *BT-Drucks.* 7/2729.
- Van Rhee 1999
C.H. van Rhee, *Adam, ubi es?* (inaug. rede Maastricht), Maastricht: s.n. 1999.
- Rijken 1994
G.J. Rijken, *Redelijkheid en billijkheid* (Mon. Nieuw BW A-4), Deventer; Kluwer 1994.
- Ripert 1927
Georges Ripert, *La règle morale dans les obligations civiles*, tweede druk, Paris: LGDJ 1927.
- Ripert 1948
G. Ripert, *Le régime démocratique et le droit civil moderne*, tweede druk, Paris: LGDJ 1948.
- Robert e.a. (NCPC)
Alain Robert e.a., *Nouveau Code de Procédure Civile*, Paris: Lamy (losbl.).
- Rodenburg 1985
P. Rodenburg, *Misbruik van bevoegdheid* (Monografie Nieuw BW A-4), Deventer: Kluwer 1985; ook verschenen als diss. Amsterdam VU, Deventer: Kluwer 1985.
- Rogmans 1987
B.G.P. Rogmans, 'Over de betekenis van verkeersopvattingen in het nieuw BW', in A.T. Dek e.a. (red.) *Ex lure* (Iustitiebundel Grotius), Arnhem: Gouda Quint 1987, p. 141-155.
- Rogmans 1999
B.G.P. Rogmans, *Verkeersopvattingen* (Monografie Nieuw BW A-20), tweede druk, Deventer: Kluwer 1999.
- Ronse 1977
Jan Ronse, 'Marginale toetsing in het privaatrecht', *TPR* 1977, p. 207-222.
- Rosenberg/Schwab/Gottwald 1993
Leo Rosenberg, *Zivilprozessrecht*, voortgezet door Karl Heinz Schwab, vijftiende druk bewerkt door Peter Gottwald, München: C.H. Beck 1993.
- Rossel 1994
H.J. Rossel, 'De verkeersopvatting', in: T. Hartlief e.a. (red.), *CJHB* (Brunner-bundel), Deventer: Kluwer 1994, p. 335-344.
- Van Rossem/Cleveringa 1972
R.P. Cleveringa, *Mr. W. van Rossem's verklaring van het Nederlandse Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering*, vierde druk, Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1972.
- Rouard 1980
Pierre Rouard, *Traité élémentaire de droit judiciaire privé, deuxième partie, L'instruction de la demande, tome quatrième, Les preuves*, Bruxelles: Bruylant 1980.

- Rupke 1914
G.W. Rupke, *Wilsrechten* (diss. Utrecht), Amsterdam: A.H. Kruyt 1914.
- Rutgers 1980
G.R. Rutgers, *De verplichte procesvertegenwoordiging* (diss. Amsterdam VU), 's-Gravenhage: VUGA 1980.
- Rutgers 2003
G.R. Rutgers, 'De 'omkeringsregel' en de redelijkheid en billijkheid', *AA* 52 (2003), p. 307-313.
- Rutgers (*Burgerlijke Rechtsvordering I*)
G.R. Rutgers, 'Eerste Boek, Tweede Titel, Negende Afdeling. Bewijs', in: E.M. Wesseling-van Gent e.a. (red.), *Burgerlijke Rechtsvordering*, Deventer: Kluwer (losbl.).
- Rutgers (*Burgerlijke Rechtsvordering III*)
G.R. Rutgers, 'Derde Boek, Zevende titel. Enige bijzondere rechtsplegingen', in: E.M. Wesseling-van Gent e.a. (red.), *Burgerlijke Rechtsvordering*, Deventer: Kluwer (losbl.).
- Rutten 1956
L.E.H. Rutten, 'Boekbespreking' (bespreking van Star Busmann 1955), *RMThemis* 1956, p. 498-504.
- Van Schaick 1999
A.C. van Schaick, *Volmacht* (Monografie Nieuw BW B-5), Deventer: Kluwer 1999.
- Van Schaick 2000
A.C. van Schaick, 'Proceskosten en buitengerechtelijke kosten', *NTBR* 2000, p. 313-315.
- Scheers 1993
Dirk Scheers, *Het vernieuwde Gerechtelijk Wetboek*, Deurne: Kluwer 1993.
- Scheltema 1932
F.G. Scheltema, 'Het declaratoor vonnis', *NJB* 1932, p. 181-190, herdrukt in: F.G. Scheltema, *Verspreide geschriften*, Groningen/Djakarta: J.B. Wolters 1953, p. 614-622.
- Scheltema 1935
F.G. Scheltema, 'Misbruik van recht', *WPNR* 3417, 3419-3420 (1935), p. 293-332, herdrukt in: F.G. Scheltema, *Verspreide geschriften*, Groningen/Djakarta: J.B. Wolters 1953, p. 28-46.
- Scheltema 1940
F.G. Scheltema, *Nederlandsch burgerlijk bewijsrecht*, voltooid door H.J. Scheltema, Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1934-1940.
- Van Schendel 2001
W.A.M. van Schendel, 'Principes edelachtbare', in: W.A.M. van Schendel (red.), *Naar ons voorlopig oordeel*, Nijmegen: Ars Aequi Libri 2001, p. 51-64.
- Van Schilfgaarde 1979
P. van Schilfgaarde, *Rechtspersonen: algemeen deel*, tweede druk, Deventer: Kluwer 1979.
- Van Schilfgaarde 1980
P. van Schilfgaarde, noot onder HR 6 april 1979 (*Reuvers/Gem. Zwolle*), *AA* 1980, p. 250-254.

Van Schilfgaarde 1984

P. van Schilfgaarde, 'Over de verhouding tussen de goede trouw van het handelen en de goede trouw van het niet weten, in: E.A.A. Luijten e.a. (red.), *Goed en trouw* (Van der Grinten-bundel), Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1984, p. 57-70.

Van Schilfgaarde 1999

P. van Schilfgaarde, 'Deel 4 van Hesselink', *WPNR* 6377 (1999), p. 811-816.

Schlosser 1991

Peter Schlosser, 'Die lange deutsche Reise in die prozessuale Moderne', *JZ* 1991, p. 599-608.

Von Schmidt auf Altstadt (VBP)

P.J.M. von Schmidt auf Altstadt, 'Een behoorlijke procesorde', in: W.D.H. Asser e.a. (red.), *Vademecum burgerlijk procesrecht*, Arnhem: Gouda Quint (losbl.).

Von Schmidt auf Altstadt 2002

P.J.M. von Schmidt auf Altstadt, 'Opening van zaken', *TCR* 2002, p. 8-14.

Schönke/Kuchinke 1969

Adolf Schönke, *Zivilprozessrecht*, negende druk door Kurt Kuchinke, Karlsruhe: C.F. Müller 1969.

G.J. Scholten 1964

G.J. Scholten, noot onder HR 4 januari 1963 (*Scholten/Aardappelmeelfabrieken*), *NJ* 1964, 434.

G.J. Scholten 1975

G.J. Scholten, noot onder HR 1 november 1974 (*Nicolaye/De Groot*), *NJ* 1975, 454.

G.J. Scholten 1983

G.J. Scholten, *Grondslag en bronnen van verbintenissen* (Monografie Nieuw BW A-2), Deventer: Kluwer 1983.

P. Scholten 1918

P. Scholten, 'Uitbouw en bouwen over de erfscheiding', *WPNR* 2550-2552 (1918), p. 493-516; herdrukt in: G.J. Scholten e.a. (red.), *Verzamelde Geschriften van prof. mr. Paul Scholten, deel III*, Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1951, p. 512-523.

P. Scholten 1924

P. Scholten, 'Recht en billijkheid,' in: P. Scholten, *Beschouwingen over recht*, Haarlem: Bohn 1924, p. 139-220; herdrukt in: G.J. Scholten e.a. (red.), *Verzamelde Geschriften van prof. mr. Paul Scholten, deel I*, Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1949, p. 225-281.

P. Scholten 1931

P. Scholten, noot onder HR 20 maart 1931 (*Plantenga/J.A.*), *NJ* 1931, 890.

P. Scholten 1936

P. Scholten, noot onder HR 13 maart 1936 (*Van Stolk/Van der Goes*), *NJ* 1936, 415.

P. Scholten 1939

P. Scholten, noot onder HR 9 maart 1939 (*Fesevur/Numan*), *NJ* 1939, 1012.

Schoordijk 1964

H.C.F. Schoordijk, 'De toepasselijkheid van buitencontractuele diligentie-normen in contractuele verhoudingen', *WPNR* 4810-4812 (1964), p. 189-216.

Schoordijk 1979

H.C.F. Schoordijk, *Het algemeen gedeelte van het verbintenissenrecht naar het nieuw B.W.*, Deventer: Kluwer 1979.

Schoordijk 1986

H.C.F. Schoordijk, *Vermogensrecht in het algemeen*, Deventer: Kluwer 1986.

Schoordijk 1987

H.C.F. Schoordijk, 'Boekbespreking' (bespreking van Asser/Hartkamp III 1986), *WPNR* 5818 (1987), p. 104-108.

Schoordijk 1988

H.C.F. Schoordijk, 'Hoe vat(te) de Burgerlijke kamer van de Hoge Raad zijn rechtsvormende taak op?', in: H.C.F. Schoordijk e.a., *De plaats van de Hoge Raad in het huidige staatsbestel*, Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1988, p. 3-63.

Schoordijk 1989

H.C.F. Schoordijk, 'De bewijslastverdeling onder het nieuwe bewijsrecht', *WPNR* 5937 (1989), p. 680-698.

Schoordijk 1996

H.C.F. Schoordijk, *Redelijkheid en billijkheid aan de vooravond van een nieuw millennium: naar een Nederlandse common law* (inaug. Rede Amsterdam UvA), Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1996.

Schreiber 1982

Klaus Schreiber, *Die Urkunde im Zivilprozeß* (Hab. Bochum), Berlin: Duncker & Humblot 1982.

Schreiber 2000 (MK)

Klaus Schreiber, in: Gerhard Lücke & Peter Wax (red.), *Münchener Kommentar zur Zivilprozeßordnung*, tweede druk, München: C.H. Beck 2000.

Schuijt (Onrechtmatige daad VII)

G.A.I. Schuijt, 'VII. Aantasting eer en goede naam en andere aantasting van de persoon', in: C.J.J.M. Stolker (red.), *Onrechtmatige daad*, Deventer: Kluwer (losbl.).

Schur 2001

Wolfgang Schur, 'Die Behandlung neuer Sachanträge nach Schluß der Mündlichen Verhandlung im Zivilprozeß', *ZZP* 114 (2001), p. 319-349.

Schut 1963

G.H.A. Schut, *Rechtelijke verantwoordelijkheid en wettelijke aansprakelijkheid* (diss. Amsterdam VU), Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1963.

Schut 1982

G.H.A. Schut, 'Behoorlijke uitoefening van contractuele rechten', in: G.J. Scholten e.a., *Naar behoren* (jubileumbundel Juridisch Gezelschap Amsterdam), Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1982, p. 117-126; herdrukt in G.H.A. Schut, *De iure*, Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1983, p. 204-214.

Schut 1984

G.H.A. Schut, 'Crediteursovermacht en billijkheid in het NBW' in: E.A.A. Luijten e.a. (red.), *Goed en trouw* (Van der Grinten-bundel), Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1984, p. 71-77.

Schut 1987

G.H.A. Schut, *Rechtshandeling, overeenkomst en verbintenis* (Studiepockets privaatrecht 15), derde druk, Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1987.

Schut 1997

G.H.A. Schut, *Onrechtmatige daad* (Studiepockets privaatrecht 21), vijfde druk, Deventer: W.E.J. Tjeenk Willink 1997.

Sieburgh 2000

C.H. Sieburgh, *Toerekening van een onrechtmatige daad* (diss. Groningen), Deventer: Kluwer 2000.

Sieburgh 2001

C.H. Sieburgh, 'Wat beweegt de buitencontractuele aansprakelijkheid omstreeks 2000?', *WPNR* 6450 (2001), p. 580-594.

Sieburgh 2002

C.H. Sieburgh, 'Wat maakt strafrechtelijk gerechtvaardigd overheidsoptreden onrechtmatig?', *WPNR* 6473 (2002), p. 95-98.

Smits 1996

P. Smits, *Artikel 6 EVRM en de civiele procedure* (diss. Rotterdam), Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1996.

H.J. Snijders 1978

H.J. Snijders, *Rechtsvinding door de burgerlijke rechter* (diss. Leiden), Deventer: Kluwer 1978.

H.J. Snijders 1987

H.J. Snijders, 'Civiel-processueel maatwerk ter bevordering van kwaliteit en efficiëntie', *NJB* 1987, p. 1488-1496.

H.J. Snijders 1992a

H.J. Snijders, *Op de grens van burgerlijk recht en burgerlijk procesrecht* (afscheidsrede Rotterdam), Arnhem/Deventer/Zwolle: Gouda Quint/Kluwer/W.E.J. Tjeenk Willink 1992.

H.J. Snijders 1992b

H.J. Snijders, 'Vorderingsrechten en toekomstige subjectieve rechten mede in verband met faillissement en surséance van betaling', in: A.G. Castermans e.a. (red.), *Het nieuw BW in functie* (BW-krant jaarboek 1992), Arnhem: Gouda Quint 1992.

H.J. Snijders 1992c

H.J. Snijders, noot onder HR 16 november 1990 (*N./B.*), *NJ* 1992, 84.

H.J. Snijders 1994a

H.J. Snijders, noot onder HR 19 februari 1993 (*Automobiellbedrijf/Pierik*), *NJ* 1994, 345.

H.J. Snijders 1994b

H.J. Snijders, noot onder EHRM 27 oktober 1993 (*Dombo Beheer/Nederland*), *NJ* 1994, 534.

H.J. Snijders 1994c

H.J. Snijders, noot onder HR 8 oktober 1993 (*Dogan/Staat*), *NJ* 1994, 508.

H.J. Snijders 1996

H.J. Snijders, noot onder HR 10 maart 1996 (*Holtrop/Stevens*), *NJ* 1996, 299.

H.J. Snijders 1999

H.J. Snijders, noot onder HR 22 januari 1999 (*F./S.*), *NJ* 1999, 715.

H.J. Snijders 2001

H.J. Snijders, in: H.J. Snijders & E.B. Rank-Berenschot, *Goederenrecht* (Studiereeks burgerlijk recht 2), derde druk, Deventer: Kluwer 2001.

H.J. Snijders 2002

H.J. Snijders, noot onder HR 2 februari 2002 (*S./Vonk Beheer*), *NJ* 2002, 379.

H.J. Snijders 2003a

H.J. Snijders, 'Alternatieven voor civielrechtelijk appel', in: R.H. Happé e.a. (red.), *Hoger beroep in de steigers*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2003, p. 203-213.

H.J. Snijders 2003b

H.J. Snijders, noot onder HR 1 maart 2002 (*Schneiderberg en Wijnen./Cools*), *NJ* 2003, 355.

- Snijders & Wendels 2003
H.J. Snijders & A. Wendels, *Civiel appel*, derde druk door H.J. Snijders, Deventer: W.E.J. Tjeenk Willink 2003.
- Snijders, Ynzonides & Meijer 1997
H.J. Snijders, M. Ynzonides & G.J. Meijer, *Nederlands burgerlijk procesrecht*, tweede druk, Deventer: W.E.J. Tjeenk Willink 1997.
- Snijders, Ynzonides & Meijer 2002
H.J. Snijders, M. Ynzonides & G.J. Meijer, *Nederlands burgerlijk procesrecht*, derde druk, Deventer: W.E.J. Tjeenk Willink 2002.
- W. Snijders 1973
W. Snijders, 'Samenloop van wetsbepalingen in het nieuwe B.W.', in: J.F. Glastra van Loon e.a. (red.), *Speculum Langemeijer* (Langemeijer-bundel), Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1973, p. 453-471; herdrukt in: W. Snijders, *Wetgevende geschriften*, Deventer: Kluwer 1995, p. 57-75.
- W. Snijders 1976
W. Snijders, 'Boekbespreking' (bespreking van Aaftink 1974), *RMThemis* 1976, p. 433-437.
- W. Snijders 1994
W. Snijders, 'Formeel en materieel recht', in: Jack Alberts e.a. (red.), *Voorontwerp Burgerlijke Rechtsvordering* (H. Stein-bundel), Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1994; herdrukt in: W. Snijders, *Wetgevende geschriften*, Deventer: Kluwer 1995, p. 281-291.
- W. Snijders 1999a
W. Snijders 'Wilsrechten, in het algemeen en in het nieuwe erfrecht (I)', *WPNR* 6365 (1999), p. 558-565.
- W. Snijders 1999b
W. Snijders, 'Boekbespreking' (bespreking van Hesselink 1999), *WPNR* 6376 (1999), p. 792-798.
- Solus 1964
Henry Solus, 'Les préoccupations d'ordre psychologique de Code de procédure civile', in: Georges Vedel e.a., *Études juridiques offertes à Léon Julliot de la Morandière*, Paris: Dalloz 1964, p. 511-530.
- Solus & Perrot I 1961
Henry Solus & Roger Perrot, *Droit judiciaire privé, tome 1, Introduction, Notions fondamentales, Organisation judiciaire*, Paris: Sirey 1961.
- Solus & Perrot III 1991
Henry Solus & Roger Perrot, *Droit judiciaire privé, tome 3, Procédure de première instance*, Paris: Sirey 1991.
- Spielmann 1998
Dean Spielmann, 'Obligations positives et effet horizontal des dispositions de la convention', in: Frédéric Sudre (red.), *L'interprétation de la Convention européenne des droits de l'homme*, Bruxelles: Nemesis/Bruylant 1998, p. 133-174.
- Spier 1995
J. Spier, 'De grenzen der buitengerechtelijke kosten', *A&V* 1995, p. 55-60.
- Spier 1999
J. Spier, *Een nieuwe dageraad voor het aansprakelijkheidsrecht?* (afscheidsrede Tilburg), Deventer: Kluwer 1999.

Spier 2000

J. Spier, in: J. Spier e.a., *Verbintenissen uit de wet en Schadevergoeding* (Studiereeks burgerlijk recht 5), tweede druk, Deventer: Kluwer 2000.

Star Busmann 1915

C.W. Star Busmann, 'Moet aan procederende partijen de plicht zijn opgelegd om den rechter omtrent de feiten in te lichten? En zoo ja, in welken omvang?' (preavies NJV), *Hand. NJV* 1915 I, p. 127-189.

Star Busmann 1935

C.W. Star Busmann, noot onder HR 14 december 1934, W 12 861 (1935).

Star Busmann 1955

C.W. Star Busmann, *Hoofdstukken van burgerlijke rechtsvordering*, nieuwe uitgave, tweede druk, Haarlem: F. Bohn 1955.

Star Busmann/Rutten 1972

C.W. Star Busmann, *Hoofdstukken van burgerlijke rechtsvordering*, nieuwe uitgave, derde druk, bewerkt en herzien door L.E.H. Rutten, met medewerking van W.H. Ariëns, Haarlem: F. Bohn 1972.

Staudinger/Bittner 2001

Claudia Bittner, in: Manfred Löwisch (red.), *J. von Staudingers Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch mit Einführungsgesetz und Nebengesetzen, Zweites Buch, Recht der Schuldverhältnisse*, §§ 255-314, nieuwe bewerking, Berlin: Sellier De Gruyter 2001.

Staudinger/Hager 1999

Johannes Hager, in: Norbert Horn (red.), *J. von Staudingers Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch mit Einführungsgesetz und Nebengesetzen, Zweites Buch, Recht der Schuldverhältnisse*, §§ 823-825, dertiende druk, Berlin: Sellier De Gruyter 1999.

Staudinger/Marburger 1997

Peter Marburger, in: Norbert Horn (red.), *J. von Staudingers Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch mit Einführungsgesetz und Nebengesetzen, Zweites Buch, Recht der Schuldverhältnisse*, §§ 779-811, dertiende druk, Berlin: Sellier De Gruyter 1997.

Stein/Jonas/Bork 1993

Reinhard Bork, in: Stein/Jonas, *Kommentar zur Zivilprozeßordnung, Band 2*, §§ 91-252, 21e druk, Tübingen: J.C.B. Mohr (Paul Siebeck) 1993.

Stein/Jonas/Leipold 1993

Dieter Leipold, in: Stein/Jonas, *Kommentar zur Zivilprozeßordnung, Band 2*, §§ 91-252, 21e druk, Tübingen: J.C.B. Mohr (Paul Siebeck) 1993.

Stein/Jonas/Leipold 1996

Dieter Leipold, in: Stein/Jonas, *Kommentar zur Zivilprozeßordnung, Band 3*, §§ 253-299a, 21e druk, Tübingen: J.C.B. Mohr (Paul Siebeck) 1996.

Stein/Jonas/Leipold 1999

Dieter Leipold, in: Stein/Jonas, *Kommentar zur Zivilprozeßordnung, Band 4, Teilband 2*, §§ 348-510b, 21e druk, Tübingen: J.C.B. Mohr (Paul Siebeck) 1999.

Stein/Jonas/Schumann 1993

Ekkehard Schumann, in: Stein/Jonas, *Kommentar zur Zivilprozeßordnung, Band 1*, §§ 1-90, 21e druk, Tübingen: J.C.B. Mohr (Paul Siebeck) 1993.

Stein/Jonas/Schumann 1996

Ekkehard Schumann, in: Stein/Jonas, *Kommentar zur Zivilprozeßordnung, Band 3*, §§ 253-299a, 21e druk, Tübingen: J.C.B. Mohr (Paul Siebeck) 1996.

Stein/Rueb 2002

P.A. Stein, *Compendium van het nieuwe burgerlijk procesrecht*, dertiende druk verzorgd door A.S. Rueb, Deventer: Kluwer 2002.

Sterk 1993

T.A.W. Sterk, 'Het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering wordt aangepast', *TCR* 1993, p. 2-6.

Van der Steur 2003

J.C. van der Steur, *Grenzen van rechtsobjecten* (diss. Leiden), Deventer: Kluwer 2003.

Stijns 1984

Sophie Stijns, 'De overlegging van stukken in het Gerechtelijk Wetboek', *JF* 21 (1984-85), p. 199-222.

Stijns 1990

Sophie Stijns, 'Gedrag en wangedrag der partijen in het burgerlijk geding. Spanningsverhoudingen met de bewijsvoering', *RW* 1989-90, p. 1003-1020.

Stolp 1999

M.M. Stolp, 'Grenzen aan de uitoefening van bevoegdheden in de contractuele sfeer; meten met twee maten?', in: T. Hartlief & C.J.J.M. Stolker (red.), *Contractvrijheid*, Deventer: Kluwer 1999, p. 501-515.

M. Storme 1962

M. Storme, *De bewijslast in het Belgisch privaatrecht* (diss. Gent), Gent: E. Story-Scientia 1962.

M. Storme 1986

M. Storme, 'Over het tergend geding voor een roekeloze vriendschap', in: G. Baert e.a. (red.), *Liber Amicorum Jan Ronse*, Brussel: E. Story-Scientia 1986.

M. Storme 1993

M. Storme, 'Aansprakelijkheid voor procesvoering', in: M. Storme (red.), *Recht halen uit aansprakelijkheid* (XIXe Post Universitaire Cyclus Willy Delva), Gent: Mys & Breesch 1993, p. 169-187.

M.E. Storme 1990

M.E. Storme, 'De goede trouw in het geding? De invloed van de goede trouw in het privaatrecht en bewijsrecht', *TPR* 1990, p. 353-543.

M.E. Storme 1991

M.E. Storme, noot onder Hof Brussel 25 januari 1990, *JLMB* 1991, p. 456-460.

M.E. Storme 1992a

M.E. Storme, 'De eigendom van het wild en de jachtvergunning', in: P. Abas e.a., *Te PAS* (P.A. Stein-bundel), Deventer/Zwolle: Kluwer/W.E.J. Tjeenk Willink 1992, p. 253-271.

M.E. Storme 1992b

M.E. Storme, 'De toekomst van het burgerlijk proces – het proces van de feiten?', *RW* 1991-92, p. 1441-1454.

Stürner 1976

Rolf Stürner, *Die Aufklärungspflicht der Parteien des Zivilprozesses* (Hab. Tübingen), Tübingen: J.C.B. Mohr (Paul Siebeck) 1976.

Stürner 1979

Rolf Stürner, 'Entwicklungstendenzen des zivilprozessualen Beweisrechts und Artzhaftungsprozeß', *NJW* 1979, p. 1225-1230.

Stürner 1985

Rolf Stürner, 'Parteipflichten bei der Sachverhaltsaufklärung im Zivilprozeß', *ZZP* 98 (1985), p. 237-256.

Stürner 1991

Rolf Stürner, noot onder BGH 11 juni 1990, *ZZP* 104 (1991), p. 203-217.

Suijling I-2 1928

J.Ph. Suijling, *Inleiding tot het burgerlijk recht, eerste stuk, tweede gedeelte*, tweede druk, Haarlem: F. Bohn 1928.

Suijling II-1 1934

J.Ph. Suijling, *Inleiding tot het burgerlijk recht, tweede stuk, eerste gedeelte*, tweede druk, Haarlem: F. Bohn 1934.

Suijling I-1 1948

J.Ph. Suijling, *Inleiding tot het burgerlijk recht, eerste stuk, eerste gedeelte*, derde druk, Haarlem: F. Bohn 1948.

Taelman 1988

Piet Taelman, 'Gebruik en misbruik van procesrecht', *TPR* 1988, p. 89-125.

Taelman 1999

Piet Taelman, 'Abuse of procedural rights: regional report for Belgium-The Netherlands', in: Michele Taruffo (red.), *Abuse of procedural law: comparative standards of procedural fairness*, The Hague/London/Boston: Kluwer Law International 1999.

Tammes 1960

A.J.P. Tammes, 'Het Europese verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en het nationale recht' (preadvies NIVR), *Med. NVIR* 43 (1960), p. 1-41.

Taverne 1921

B.M. Taverne, noot onder Rb. 's-Gravenhage 16 november 1920, *NJ* 1921, p. 129-130.

Teuben 2002

K. Teuben, *Rechtersregelingen als 'recht' in de zin van art. 79 Wet RO*, Leiden: Jongbloed 2002.

Thion 2002

Philippe Thion, noot onder Cass. 27 september 2001, *P&B* 2002, p. 115-119.

Timmermans 1963

A.P. Timmermans, 'Wilsrechten', *AA* XIII (1963-64), p. 18-29.

Titze 1936

Heinrich Titze, 'Die Wahrheitspflicht im Zivilprozeß', in: Erwin Bumke e.a. (red.), *Beiträge zum Recht des neuen Deutschlands* (Schlegelberger-bundel), Berlin: Franz Vahlen 1936, p. 165-189.

Tjittes 1988

R.P.J.L. Tjittes, 'Een mededelingsplicht voor een procespartij als tegemoetkoming aan een onredelijk bewijsrisico voor diens wederpartij', *NJB* 1988, p. 1128-1130.

Tjittes 1992a

R.P.J.L. Tjittes, *Afstand van recht* (Monografie Nieuw BW A-6a), Deventer: Kluwer 1992.

Tjittes 1992b

R.P.J.L. Tjittes, *Rechtsverwerking* (Monografie Nieuw BW A-6b), Deventer: Kluwer 1992.

- Tjittes 1994
R.P.J.L. Tjittes, *De hoedanigheid van contractspartijen* (diss. Groningen), Deventer: Kluwer 1994.
- Tjittes 2000
Rieme-Jan Tjittes, 'Tandeloos voorthollen', *De Volkskrant* 12 februari 2000, Katern Reflex, p. 3.
- Tjittes 2001
R.P.J.L. Tjittes, 'Wat weet een organisatie?', *NTBR* 2001, p. 168-178.
- Tjong Tjin Tai 2002a
T.F.E. Tjong Tjin Tai, 'Processuele aspecten van de derogerende werking van de redelijkheid en billijkheid', *WPNR* 6482 (2002), p. 259-266.
- Tjong Tjin Tai 2002b
T.F.E. Tjong Tjin Tai, 'De rechterlijke vrijheid en de feitelijke grondslag', *TCR* 2002, p. 29-37.
- De Tombe-Grootenhuis 1993
M. de Tombe-Grootenhuis, *De partij-getuigenverklaring in het burgerlijk procesrecht* (diss. Utrecht), Arnhem: Gouda Quint 1993.
- Den Tonkelaar (*Vermogensrecht*)
J.D.A. den Tonkelaar, 'Algemene bepalingen', in: Jac. Hijma & W.M. Kleijn (red.), *Vermogensrecht*, Deventer: Kluwer (losbl.).
- Tonkens-Gerkema 1991
W. Tonkens-Gerkema, 'De mededelingsplicht van de gedaagde', in: G.J. Bijlevald e.a.(red.), *Qui bene distinguit bene docet* (Gerbrandy-bundel), Arnhem: Gouda Quint 1991, p. 127-140.
- Le Tourneau & Cadiet 1998
Philippe le Tourneau & Loïc Cadiet, *Droit de la responsabilité*, Paris: Dalloz 1998.
- Valk 1992a
W.L. Valk, 'Recht en billijkheid', in: Carel Stolker & Lodewijk Valk (red.), *Als een goed huisvader* (Nieuwenhuis-bundel), Deventer: Kluwer 1992, p. 45-55.
- Valk 1992b
W.L. Valk, 'Boekbespreking' (bespreking van Rodenburg 1985), *WPNR* 6067 (1992), p. 780-782.
- Valk 1993
W.L. Valk, *Rechtsverwerking in drievoud* (diss. Leiden), Deventer: Kluwer 1993.
- Valk 1995
W.L. Valk, 'De eenheid van ons verbintenissenrecht', *NJB* 1995, p. 1084-1091.
- Valk 2001
W.L. Valk, in: A.R. Bloembergen e.a., *Rechtshandeling en Overeenkomst* (Studiereeks burgerlijk recht 3), derde druk, Deventer: Kluwer 2001.
- Vasak 1964
Karel Vasak, *La Convention Européenne des Droits de l'Homme* (diss. Paris II), Paris: LGDJ 1964.
- Veegens 1959a
D.J. Veegens, noot onder HR 24 mei 1957 (*Van Vliet/Vricon*), *NJ* 1959, 10.
- Veegens 1959b
D.J. Veegens, noot onder HR 30 juni 1959 (*Quint/Te Poel*), *NJ* 1959, 548.

- Veegens 1960
D.J. Veegens, 'Het Europese verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en het nationale recht' (preadvies NIVR), *Med. NVIR* 43 (1960), p. 42-81.
- Veegens 1961
D.J. Veegens, noot onder HR 26 juni 1959 (X./II.), *NJ* 1961, 553.
- Veegens 1965
D.J. Veegens, noot onder HR 18 december 1964 (*Van Gaart-Spaan/Boendermaker*), *NJ* 1965, 159.
- Veegens 1971
D.J. Veegens, noot onder HR 14 januari 1971 (*Bandt en De Smet/Icke*), *NJ* 1971, 178.
- Veegens 1972
D.J. Veegens, *Het gezag van gewijsde* (Studiepockets privaatrecht 3), Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1972.
- Veegens 1973a
D.J. Veegens, *Veegens-Wiersma, Het nieuwe bewijsrecht in burgerlijke zaken 1: Algemene Grondslagen en Verdeling van de Bewijslast*, Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1973.
- Veegens 1973b
D.J. Veegens, noot onder GvEA Aruba 1 september 1971, *NJ* 1973, 325.
- Veegens 1979
D.J. Veegens, 'Boekbespreking' (bespreking van Zonderland 1977), *RMThemis* 1979, p. 205-207.
- Veegens/Flach (*Burgerlijke Rechtsvordering I*) (oud), Inleiding bewijsrecht
D.J. Veegens, 'Inleiding bewijsrecht', bijgewerkt door R.J.C. Flach onder verantwoordelijkheid van G.R. Rutgers, in: W.D.H. Asser e.a., *Burgerlijke Rechtsvordering, Boek 1 oud*, Deventer: Kluwer (losbl.).
- Veegens/Korthals Altes & Groen 1989
D.J. Veegens, *Cassatie in burgerlijke zaken*, derde druk door E. Korthals Altes & H.A. Groen, Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1989.
- Velu 1970
Jacques Velu, 'Article 6 of the European Convention on Human Rights in Belgian Law', *AJCL* 18 (1970), p. 259-292.
- Verburgh 1975
M.J.P. Verburgh, *Privaatrecht en kollektief belang* (inaug. rede Utrecht), tweede druk, Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1975.
- Verhey 1990
L.F.M. Verhey, 'De horizontale werking van het EVRM', in: A.W. Heringa e.a. (red.), *40 Jaar Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens* (NJCM-Bulletin 51-1 (1990)), Leiden: NJCM 1990.
- Verhey 1992
L.F.M. Verhey, *Horizontale werking van grondrechten, in het bijzonder van het recht op privacy* (diss. Utrecht), Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1992.
- Verheij 2002
A.J. Verheij, *Vergoeding van immateriële schade wegens aantasting van de persoon* (diss. Amsterdam VU), Nijmegen: Ars Aequi Libri 2002.
- Verhulp 1996
Evert Verhulp, *Vrijheid van meningsuiting van werknemers en ambtenaren* (diss. Amsterdam UvA), Den Haag: Sdu 1996.

Verpaalen 1973

O.A.C. Verpaalen, 'Bekentenis – erkenning – erkennenis', *WPNR* 5204-5206 (1973), p. 61-90.

Verstijlen 1998

F.M.J. Verstijlen, *De faillissementscurator* (diss. Tilburg), Deventer: W.E.J. Tjeenk Willink 1998.

Viatte 1973

Jean Viatte, 'Communication et production des pièces en justice', *GP* 1973 I, p. 406-408.

Vigelijs 1932

C.C. Vigelijs, *De leer der bekentenis volgens Nederlandsch burgerlijk procesrecht* (diss. Leiden), 's-Gravenhage: A. Bonte 1932.

Vincent & Guinchard 2001

Jean Vincent & Serge Guinchard, *Procédure civile*, 26e druk, Paris: Dalloz 2001.

Vogel & Spühler 2001

Oscar Vogel & Karl Spühler, *Grundriss des Zivilprozessrechts*, zevende druk, Bern: Stämpfli 2001.

Vranken 1986

J.B.M. Vranken, 'het professionele (functionele) verschoningsrecht' (preadvies NJV), *Hand. NJV* 1986 I, tweede stuk, p. 1-130.

Vranken 1987

J.B.M. Vranken, noot onder HR 17 oktober 1986 (*Schotanus/Bedrijfsvereniging*), *NJ* 1987, 317.

Vranken 1989

J.B.M. Vranken, *Mededelings-, informatie- en onderzoeksplichten in het verbintenissenrecht*, Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1989.

Vranken 1990a

J.B.M. Vranken, noot onder HR 30 juni 1989 (*De Regt/Beheermaatschappij*), *NJ* 1990, 382.

Vranken 1990b

J.B.M. Vranken, noot onder HR 17 november 1989 (*V./Raad voor de Kinderbescherming*), *NJ* 1990, 496.

Vranken 1990c

J.B.M. Vranken, noot onder HR 2 februari 1990 (*S./H.*), *NJ* 1990, 795.

Vranken 1991

J.B.M. Vranken, 'Naar een meer geïntegreerd aansprakelijkheidsrecht bij wanprestatie en onrechtmatige daad', in: W.C.L. van der Grinten e.a. (red.), *Onderneming en nieuw burgerlijk recht*, Deventer: W.E.J. Tjeenk Willink 1991, p. 323-330.

Vranken 1992a

J.B.M. Vranken, noot onder HR 26 april 1991 (*S./F.*), *NJ* 1992, 407.

Vranken 1992b

J.B.M. Vranken, noot onder HR 20 september 1991 (*Tripels/Masson*), *NJ* 1992, 552.

Vranken 1996

J.B.M. Vranken, 'Misbruik van recht als overgangsfiguur', in: M.E. Franke e.a. (red.), *Onrechtmatige daad* (BW-krant jaarboek 1996), Deventer: Gouda Quint 1996.

Vranken 1998a

J.B.M. Vranken, "Suffer any wrong that can be done to you, rather than come here!", *TCR* 1998, p. 61-66.

Vranken 1998b

J.B.M. Vranken, noot onder HR 30 januari 1998 (*Interforce/Rosier*), *NJ* 1998, 459.

Vranken 1998c

J.B.M. Vranken, noot onder HR 10 oktober 1998 (*Optimum/De Bruin*), *NJ* 1998, 473.

Vranken 1999

J.B.M. Vranken, 'Rechtsvergelijkende gezichtspunten bij de herziening van het civiele procesrecht in eerste aanleg' (preadvies NVvP), in: W.D.H. Asser & J.B.M. Vranken, *Verantwoordelijk procederen*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 1999.

Vranken e.a. 1999

J.B.M. Vranken e.a., 'Oproep voor een beter nieuw civiel procesrecht', *NJB* 1999, p. 1963-1964.

Vranken 2000

J.B.M. Vranken, noot onder HR 3 december 1999 (*Mr. H./NHL en J.*), *NJ* 2000, 289.

Vranken 2001

J.B.M. Vranken, 'Herroeping in een fundamenteel vernieuwd civiel procesrecht', in: M.M. Krijnen & M.R. Mok (red.), *Het rekest-civiel herroepen* (Ten Kate-bundel), Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2001, p. 37-49.

Vranken 2002

J.B.M. Vranken, 'Ook als partijgetuige heeft de notaris een functioneel verschoningsrecht. Terecht? Oproep aan de beroepsorganisaties', *WPNR* 6510 (2002), p. 773-779.

Vriesendorp 1970

J.J. Vriesendorp, *Ambtshalve aanvullen van rechtsgronden* (diss. Leiden), Zwolle: Tjeenk Willink 1970.

Vriesendorp 1972

J.J. Vriesendorp, 'Boekbespreking (bespreking van Van Baars 1971)', *RMThemis* 1972, p. 193-200.

Vriesendorp 1979a

J.J. Vriesendorp, 'Het debat en de beslissing over de werkelijke geschilpunten in de civiele procedure, met rechtvergelijking', *RMThemis* 1979, p. 118-164.

Vriesendorp 1979b

J.J. Vriesendorp, 'Een 'goede procesorde'', *NJB* 1979, p. 763-765.

Vriesendorp 1981

J.J. Vriesendorp, *Ambtshalve aanvullen van rechtsgronden* (Studiepockets privaatrecht 23), Zwolle: W.E.J. Tjeenk Wilink 1981.

De Waard 1987

B.W.N. de Waard, *Beginselen van behoorlijke rechtspleging* (diss. Utrecht), Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1987.

De Waard 2001

B.W.N. de Waard, 'De goede procesorde', *JBplus* 2001, p. 148-162.

Wach 1879

Adolf Wach, 'Defensionspflicht und Klagerecht', *GrünhutsZ* 1879, p. 515-558.

Wach 1914

Adolf Wach, *Grundfragen und Reform des Zivilprozesses*, Berlin: Otto Liebmann 1914.

Wachter 1975

B. Wachter, noot onder HR 10 mei 1974 (*Bedrijfsvereniging voor de Bouwnijverheid/X.*), *NJ* 1975, 267.

Wachter 1983

B. Wachter, noot onder HR 18 juni 1982 (X./Nederlandse Middenstandsbank), NJ 1983, 1.

Wachter 1984

B. Wachter, 'Door wethouders en pseudo-vogelpest aangetaste organen', in: E.A.A. Luijten e.a. (red.), *Goed en trouw* (Van der Grinten-bundel), Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1984, p. 79-88.

Wagner 1998

Gerhard Wagner, *Prozeßverträge* (Hab. Göttingen; Ius Privatum 33), Tübingen: J.C.B. Mohr (Paul Siebeck) 1998.

Walter 1986

Gerhard Walter, 'Ehrenschatz gegenüber Parteivorbringen im Zivilprozeß', JZ 1986, p. 614-619.

Wedeven (*Burgerlijke Rechtsvordering I*) (oud)

H.L. Wedeven, 'Eerste Boek, Tiende titel, Van requeste civiel', in: W.D.H. Asser e.a., *Burgerlijke Rechtsvordering, Boek 1 oud*, Deventer: Kluwer (losbl.).

Wertheim 1930

W.F. Wertheim, *Aansprakelijkheid voor schade buiten overeenkomst* (diss. Leiden), Leiden: Eduard IJdo 1930.

Wery 1964

J.L.L. Wery, 'Het niet-toerekenbaar niet-nakomen van een verbintenis volgens het Ontwerp B.W.', *RMThemis* 1964, p. 4-38.

Wesseling-van Gent 1987

E.M. Wesseling-van Gent, *Het civiele geding in de toekomst* (diss. Groningen), Arnhem: Gouda Quint 1987.

Wesseling-van Gent 1993

E.M. Wesseling-van Gent, 'Proceskostenveroordeling', in: E.M. Wesseling-van Gent, E.E. Minkjan & R.W. Holzhauser, *De kosten van een procedure* (preadvies NVvP), Deventer: Kluwer 1993, p. 1-13.

Wesseling-van Gent (*Burgerlijke Rechtsvordering I*) (oud)

E.M. Wesseling-van Gent, 'Eerste Boek, Derde titel, Eerste afdeling. Van de dagvaardingen. Tweede afdelingen. Van de verwering en het voldingen der zaak. Derde afdeeling. Van voorlopige verzoeken en van verwijzing bij onbevoegdheid', in: W.D.H. Asser e.a., *Burgerlijke Rechtsvordering, Boek 1 oud*, Deventer: Kluwer (losbl.).

Wessels 1988

B. Wessels, *Natuurlijke verbintenissen* (diss. Amsterdam VU), Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1988.

Wessels 1991

B. Wessels, 'Het nieuw BW en het procesrecht', in: W.J. van der Nat-Verhage e.a. (red.), *Vorm en wezen* (Heemskerk-bundel), Utrecht: Lemma 1991, p. 345-373.

Weth 1988

Stephan Weth, *Die Zurückweisung verspäteten Vorbringens im Zivilprozeß* (diss. Saarbrücken), Köln e.a.: Carl Heymanns 1988.

J. Wiarda 1947

J. Wiarda, *Aard en betekenis van rechtsbeginselen, inzonderheid de beginselen van goede trouw en billijkheid, in ons positieve recht* (inaug. rede Groningen), Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1947.

- J. Wiarda 1952
J. Wiarda, 'Belang en belangenafweging in het privaatrecht', *RMThemis* 1952, p. 421-467.
- G.J. Wiarda 1973
G.J. Wiarda, 'De rechter tegenover vage rechtsnormen', *RW* 1973-74, k. 177-190.
- Wiarda/Koopmans 1999
G.J. Wiarda, *Drie typen van rechtsvinding*, vierde druk door T. Koopmans, Deventer: W.E.J. Tjeenk Willink 1999.
- Wichers Hoeth 1964
L. Wichers Hoeth, *De advocatuur*, Bussum: C.A.J. van Dishoeck 1964.
- Wiederkehr 1981
Georges Wiederkehr, 'La notion d'action en justice selon l'article 30 du nouveau Code de procédure civile', in: Jean Barrère e.a. (red.), *Mélanges offerts à Pierre Hébraud*, Toulouse: Université des sciences sociales de Toulouse 1981, p. 949-958.
- Van der Wiel 2001
B.T.M. van der Wiel, 'Onrechtmatig ageren', in: I. Brand e.a. (red.), *Recht(er) en belang* (BW-Krant Jaarboek 17), Deventer: Kluwer 2001, p. 27-42.
- Van der Wiel 2002
B.T.M. van der Wiel, 'De bewijsovereenkomst', *WPNR* 6480 (2002), p. 221-229.
- Van der Wiel (*Onrechtmatige daad II.2*)
B.T.M. van der Wiel, 'II.2. Samenloop', in: C.J.J.M. Stolker (red.), *Onrechtmatige daad*, Deventer: Kluwer (losbl.).
- Van der Wiel (*Onrechtmatige daad II.3*)
B.T.M. van der Wiel, 'II.3. Overeenkomst en onrechtmatige daad', in: C.J.J.M. Stolker (red.), *Onrechtmatige daad*, Deventer: Kluwer (losbl.).
- K. Wiersma 1952
K. Wiersma, 'Gedwongen deelneming aan een burgerlijk geding', in: I. Boon e.a., *Rechtskundige opstellen* (Cleveringa-bundel), Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1952, p. 391-415.
- K. Wiersma 1960
K. Wiersma, 'Behoort de wet algemene regelen te bevatten omtrent de verhouding tussen de vordering uit onrechtmatige daad en die uit overeenkomst, en zo ja, welke?' (preadvies NJV), *Hand. NJV* 1960 I, p. 224-287.
- H.W. Wiersma 1998
H.W. Wiersma, *Tussenoordelen en eindbeslissingen* (diss. Amsterdam UvA), Amsterdam: Universiteit van Amsterdam 1998.
- H.W. Wiersma 2002
H.W. Wiersma, 'Inhaalmanoeuvres van het burgerlijk procesrecht', *NJB* 2002, p. 6-19.
- Wiersma & Wiersma 1988
H.W. Wiersma & K. Wiersma, *Veegens-Wiersma, Het nieuwe bewijsrecht in burgerlijke zaken, 2, bewijs door geschriften*, Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1988.
- Wijckerheld Bisdom 1979
C.R.C. Wijckerheld Bisdom, 'Rechtsvorming door het Hof van Discipline', in: P. Abas e.a. (red.), *Non sine causa* (Scholten-bundel), Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1979, p. 505-516.

Wijckerheld Bisdom 1981

C.R.C. Wijckerheld Bisdom, 'Gebrekkige dagvaardingen, in verband met de hanteerbaarheid van het procesrecht', in: H. Drion e.a., *De hanteerbaarheid van het recht* (Pels Rijcken-bundel), Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1981.

Wijnstroom 1921

J.J. Wijnstroom, *Een onderzoek naar het begrip misbruik van recht* (diss. Amsterdam UvA), Amsterdam: Kruyt 1921.

Winkler von Mohrenfels 1986

Peter Winkler von Mohrenfels, *Abgeleitete Informationsleistungspflichten im deutschen Zivilrecht* (Hab. Hamburg), Berlin: Duncker & Humblot 1986.

Wolfsbergen 1946

A. Wolfsbergen, *Onrechtmatige daad*, Leiden: Universitaire pers Leiden 1946.

Woog 1972

Jean-Claude Woog, *La résistance injustifiée à l'exercice d'un droit* (diss. Paris II), Paris: LGDJ 1972.

Van Zeven 1971

C.J. van Zeven, noot onder Rb. 's-Gravenhage 11 februari 1971, *Prg.* 1971, 642.

Zeiss 1967

Walter Zeiss, 'Schadenersatzpflichten aus Prozessualen Verhalten', *NJW* 1967, p. 703-709.

Zöller/Geimer 2002

Reinhold Geimer, in: Richard Zöller, *Zivilprozeßordnung*, 23e druk bewerkt door Reinhold Geimer e.a., Köln: Otto Schmidt 2002.

Zöller/Greger 2002

Reinhard Greger, in: Richard Zöller, *Zivilprozeßordnung*, 23e druk bewerkt door Reinhold Geimer e.a., Köln: Otto Schmidt 2002.

Zöller/Vollkommer 2002

Max Vollkommer, in: Richard Zöller, *Zivilprozeßordnung*, 23e druk bewerkt door Reinhold Geimer e.a., Köln: Otto Schmidt 2002.

Zonderland 1975

P. Zonderland, 'Het misbruik van recht en de inleidende titel', *WPNR* 4295-5296 (1975), p. 105-125.

Zonderland 1977

P. Zonderland, *Privaatrechtspleging in grondtrekken*, Zwolle: W.E.J. Tjeenk Willink 1977.

Zuckerman 1999

Adrian Zuckerman, 'Justice in crisis: comparative dimensions of Civil Procedure', in: Adrian A.S. Zuckerman e.a. (red.) *Civil justice in crisis*, Oxford: Oxford University Press 1999, p. 3-52.

Zweigert & Kötz 1996

Konrad Zweigert & Hein Kötz, *Einführung in die Rechtsvergleichung*, derde druk, Tübingen: J.C.B. Mohr (Paul Siebeck) 1996.

Rechtspraakregister

Verwezen wordt naar de tekstnummers.

SUPRANATIONALE GERECHTEN

Europees Hof voor de Rechten van de Mens

EHRM 21 februari 1975 (*Golder/Groot-Brittannië*), NJ 1975, 462 | 127, 201, 204
EHRM 9 oktober 1979 (*Airey/Ierland*), NJ 1980, 376 | 204
EHRM 28 mei 1985 (*Ashingdane/Verenigd Koninkrijk*), NJ 1991, 623 | 127
EHRM 27 oktober 1993 (*Dombo Beheer/Nederland*), NJ 1994, 534 | 55-56
EHRM 25 november 1999 (*Nilsen en Johnsen/Noorwegen*), NJ 2001, 63 | 132
EHRM 6 april 2000 (*Comingersoll/Portugal*), NJ 2000, 612 | 65
EHRM 21 maart 2002 (*Nikula/Finland*), *Mediaforum* 2002, p. 208 | 37

Europese Commissie voor de Rechten van de Mens

ECRM 8 oktober 1976, zaak 6916/75 (*X, Y en Z/Zwitserland*), *D&R* 6, p. 11 | 127
ECRM 2 december 1985, zaak 11559/85 (*H./Verenigd Koninkrijk*) | 127

Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen

HvJ EG 10 november 1993 (*Otto/Postbank*), NJ 1994, 256 | 59

BELGIË

Hof van Cassatie

Cass. 12 juli 1917, *Pas.* 1918 I, p. 65 | 100
Cass. 15 mei 1941, *Pas.* 1941 I, p. 192 | 18, 99
Cass. 13 november 1953, *Pas.* 1954 I, p. 189 | 99
Cass. 22 maart 1956, *Pas.* 1956 I, p. 777 | 99
Cass. 16 november 1961, *Pas.* 1962 I, p. 332 | 100
Cass. 29 november 1962, *Pas.* 1963 I, p. 406 | 99, 156
Cass. 13 april 1967, *Pas.* 1967 I, p. 954 | 99, 136, 160
Cass. 30 januari 1970, *Pas.* 1970 I, p. 458 | 71-72, 159-160
Cass. 2 februari 1970, *Pas.* 1970 I, p. 461 | 99
Cass. 10 september 1971, *Pas.* 1972 I, p. 28 | 84, 99, 126
Cass. 24 januari 1974, *Pas.* 1974, I, 553 | 277

Cass. 2 juni 1977, *Pas.* 1977 I, p. 1012 | 43
Cass. 23 februari 1978, *Pas.* 1978 I, p. 729 | 129, 166
Cass. 24 april 1978, *RW* 1978-79, k. 2669 | 129, 314
Cass. 30 oktober 1978, *Pas.* 1979 I, p. 248-255 | 44
Cass. 26 oktober 1981, *Pas.* 1982 I, p. 281 | 243
Cass. 15 maart 1982, *RW* 1983-84, k. 1399 | 167
Cass. 10 maart 1983, *RW* 1983-84, k. 1234 | 125
Cass. 18 februari 1988, *RW* 1989-90, p. 145 | 44, 56
Cass. 20 maart 1989, *JT* 1990, p. 195-197 | 44
Cass. 4 december 1989, *RW* 1990-91, p. 305 | 264
Cass. 1 oktober 1990, *Pas.* 1991 I, p. 98 | 243
Cass. 17 januari 1991, *Pas.* 1991 I, p. 457 | 167
Cass. 29 oktober 1991, *Pas.* 1992 I, p. 162-164 | 44
Cass. 22 november 1991, *RW* 1991-1992, p. 1029 | 268
Cass. 30 januari 1992, *RW* 1993-94, p. 1023 | 100
Cass. 14 februari 1992, *RW* 1991-92, p. 1302 | 268
Cass. 19 december 1994, *RW* 1995-96, p. 1207-1209 | 44
Cass. 20 oktober 1995, *P&B* 1995, p. 149 | 167
Cass. 14 december 1995, *RW* 1996-97, p. 198-199 | 43
Cass. 4 oktober 1996, *P&B* 1997, p. 87 | 268
Cass. 26 november 1999, *RW* 2000-01, p. 772 | 269
Cass. 27 januari 2000, *JT* 2000, p. 826 | 268
Cass. 18 mei 2000, *Pas.* 2000 I, p. 305 | 268
Cass. 16 februari 2001, nr. RC012G2, rolnr. C990477 | 268
Cass. 22 maart 2001, *JT* 2001, p. 519 | 269
Cass. 6 april 2001, *RW* 2001-02, p. 1101 | 273
Cass. 1 juni 2001, *RW* 2002-03, p. 134 | 268
Cass. 27 september 2001, *P&B* 2002, p. 115 | 273
Cass. 14 maart 2002, *RW* 2002-03, p. 138 | 269

Hoven van Beroep

Hof Luik 27 oktober 1947, *Pas.* 1947 II, p. 61 | 160
Hof Gent 28 juni 1954, *RW* 1954-55, k. 851 | 160
Hof Brussel 20 oktober 1962, *Pas.* 1963 II, p. 123 | 71, 160
Hof Brussel 26 februari 1964, *Pas.* 1965 II, p. 86 | 71-72, 101, 160
Hof Brussel 17 april 1964, *Pas.* 1966 II, p. 273 | 129
Hof Brussel 15 december 1969, *RW* 1969-70, k. 1055 | 166
Hof Antwerpen 1 december 1980, *RW* 1980-81, k. 1836 | 101, 166
Hof Brussel 22 maart 1988, *RTDF* 1989, p. 46 | 71
Hof Gent 21 april 1995, *RW* 1995-96, p. 927 | 101, 139
Hof Luik 27 juni 1995, *JLMB* 1996, p. 298 | 166

Rechtbanken

Rb. Charleroi 14 juli 1949, *JT* 1950, p. 139 | 71-72, 159
Rb. Gent 29 november 1950, *RW* 1950-51, k. 914 | 146
Kh. Gent 26 april 1954, *RW* 1954-55, k. 948 | 18, 159

Rb. Kortrijk 20 mei 1954, *RW* 1954-55, k. 428 | 128
 Rb. Brussel 23 mei 1956, *JT* 1956, p. 475 | 129, 135
 Rb. Kortrijk 3 juni 1956, *RW* 1955-56, k. 807 | 128
 Kh. Brussel 21 januari 1957, *JT* 1957, p. 172 | 168
 Rb. Antwerpen 31 mei 1957, *RW* 1959-60, k. 603 | 144
 Rb. Ieper 20 november 1957, *RW* 1957-58, k. 1251 | 129
 Rb. Brussel 2 mei 1960, *JT* 1961, p. 26 | 145
 Rb. Brussel 30 juni 1960, *JT* 1961, p. 45 | 166
 Rb. Brussel 5 juni 1963, *RW* 1963-64, k. 923 | 129, 135
 Rb. Brussel 30 november 1963, *JT* 1964, p. 128 | 166
 Rb. Mons 3 juni 1964, *JT* 1965, p. 23 | 101, 132
 Rb. Brussel 23 november 1967, *JT* 1967, p. 741 | 71
 Rb. Brussel 28 oktober 1969, *JT* 1970, p. 29 | 136
 Rb. Brussel 25 juni 1974, *JT* 1974, p. 609 | 71-72, 166
 Rb. Brussel 24 februari 1976, *Pas.* 1976 III, p. 61 | 71, 160
 Rb. Brussel 3 juni 1977, *JT* 1977, p. 627 | 44
 Rb. Brussel 25 april 1986, *RW* 1986-87, k. 885 | 129
 Rb. Brussel 18 december 1986, *JT* 1987, p. 126 | 129, 135-136
 Rb. Antwerpen 26 november 1987, *RW* 1989-90, p. 26 | 101, 140
 Rb. Brussel 9 mei 1990, *JT* 1990, p. 519 | 71-72
 Arrbr. Mons 18 december 1991, *JLMB* 1992, p. 896 | 71
 Kh. Brugge 10 juni 1993, *RW* 1993-94, p. 1239 | 151
 Rb. Gent 19 mei 1995, *P&B* 1997, p. 165 | 166
 Arrbr. Charleroi 21 mei 1996, *JLMB* 1996, p. 1233 | 268
 Rb. Antwerpen 7 mei 1997, *RW* 1998-99, p. 309 | 71, 101, 160
 Arrbr. Bergen 10 november 1998, *JLMB* 2000, p. 124 | 314
 Rb. Brussel 24 september 1999, *P&B* 2001, p. 17 | 166
 Rb. Luik 17 november 2000, *JT* 2001, p. 519 | 71
 Kh. Brussel 7 juni 2001, *TBBR* 2001, p. 491 | 160

Vrederechter

Vrederechter Wetteren 13 juli 1989, *RW* 1989, p. 130 | 146

DUITSLAND

Bundesverfassungsgericht

BVerfG 5 mei 1987, *JZ* 1988, p. 90 | 261
 BVerfG 23 juni 1990, *NJW* 1991, p. 29 | 36
 BVerfG 11 april 1991, *NJW* 1991, p. 2075 | 36

Bundesgerichtshof

BGH 25 januari 1956, *BGHZ* 19, p. 390 | 19, 250
 BGH 13 maart 1959, *NJW* 1959, p. 1235 | 20
 BGH 20 januari 1961, *NJW* 1961, p. 826 | 20, 176, 255

BGH 13 juli 1962, *NJW* 1962, p. 2149 | 255
BGH 14 maart 1968, *NJW* 1968, p. 1234 | 19
BGH 20 mei 1968, *JZ* 1968, p. 569 | 158
BGH 24 november 1970, *NJW* 1971, p. 284 | 36, 295
BGH 8 april 1981, *NJW* 1981, p. 1733 | 45
BGH 5 mei 1983, *NJW* 1983, p. 2879 | 255
BGH 30 mei 1984, *BGHZ* 91, p. 303 | 261
BGH 10 januari 1985, *NJW* 1985, p. 1841 | 241
BGH 13 februari 1985, *VersR* 1985, p. 545 | 19
BGH 19 juni 1985, *NJW* 1985, p. 2846 | 19
BGH 25 maart 1987, *NJW* 1988, p. 62 | 274
BGH 16 oktober 1987, *NJW-RR* 1988, p. 395 | 57
BGH 8 juni 1988, *NJW* 1989, p. 162 | 255
BGH 6 oktober 1989, *NJW-RR* 1990, p. 78 | 255
BGH 11 juni 1990, *NJW* 1990, p. 3151 | 20, 46, 255
BGH 4 maart 1991, *NJW-RR* 1991, p. 891 | 19
BGH 23 april 1991, *NJW* 1991, p. 2709 | 236, 244
BGH 16 oktober 1991, *NJW-RR* 1992, p. 314 | 57
BGH 25 februari 1992, *NJW* 1992, p. 1968 | 19
BGH 28 april 1992, *NJW* 1992, p. 2428 | 244
BGH 11 juli 1994, *NJW-RR* 1994, p. 1143 | 57
BGH 25 april 1995, *NJW* 1995, p. 2112 | 19
BGH 5 juli 1995, *NJW-RR* 1996, p. 56 | 234
BGH 13 maart 1996, *NJW* 1996, p. 1827 | 234, 255
BGH 3 februari 1999, *NJW* 1999, p. 1404 | 254-255
BGH 18 mei 1999, *NJW* 1999, p. 2888 | 236
BGH 30 november 1999, *NJW* 2000, p. 803 | 242
BGH 12 juli 2001, *NJW* 2002, p. 376 | 234

Oberlandesgerichte

OLG Frankfurt, *NJW* 1979, p. 1613 | 103
OLG Celle 2 april 1998, *NJW-RR* 1999, p. 385 | 36, 295

FRANKRIJK

Cour de cassation

Crim. 19 december 1817, *S* 1818 I, p. 170 | 79, 92
Civ. 7 december 1885, *DP* 1886 I, p. 207 | 93, 130
Req. 12 februari 1862, *D*. 1862, 1, p. 187 | 55
Req. 18 november 1907, *D* 1908 I, p. 91 | 145
Req. 10 januari 1910, *DP* 1911 I, p. 370 | 163
Civ. 7 mei 1924, *S* 1925, 1, p. 217 | 93, 130
Civ. 30 juli 1930, *DH* 1930, p. 539 | 156
Req. 27 januari 1931, *DP* 1931 I, p. 165 | 166
Civ. 22 mei 1935, *S* 1935 I, p. 383 | 156

Req. 10 mei 1937, *DP* 1937 I, p. 82 | 168
 Civ. 25 januari 1938, *GP* 1938 I, p. 628 | 156
 Civ. 3 december 1940, *GP* 1941 I, p. 306 | 130
 Req. 11 januari 1943, *DC* 1944, p. 96 | 144
 Req. 23 juni 1943, *GP* 1943 II, p. 109 | 166
 Civ. 6 november 1946, *D* 1947, p. 49 | 166
 Civ. 22 februari 1950, *S* 1950 I, p. 183 | 156
 Civ. I augustus 1950, *S* 1950 I, p. 100 | 156
 Soc. 1 december 1950, *Bull.* III, 910 | 130
 Com. 14 mei 1952, *Bull.* III, 190 | 130
 Soc. 11 juni 1953, *Bull.* IV, 436 | 87, 162
 Civ. I 5 april 1954, *GP* 1954 I, p. 379 | 156
 Soc. 24 maart 1955, *Bull.* IV, 281 | 135
 Soc. 29 maart 1955, *JCP* 1955 II, 8743 | 166
 Civ. II 6 februari 1957, *D* 1957, p. 211 | 130, 141
 Civ. I 13 mei 1958, *Bull.* I, 239 | 162
 Civ. I 22 oktober 1958, *GP* 1959 II, p. 6 | 126
 Civ. I 1 december 1958, *Bull.* I, 529 | 160
 Civ. II 13 november 1959, *GP* 1960 I, p. 98 | 93
 Com. 9 juni 1960, *Bull.* III, 220 | 135
 Civ. I 9 december 1963, *JCP* 1964 II 13542 | 252
 Civ. I 11 februari 1964, *D* 1964, Som. p. 97 | 94, 128
 Civ. I 13 mei 1964, *GP* 1964 II, p. 129 | 128
 Com. 15 juli 1964, *Bull.* III, 371 | 130
 Civ. I 9 februari 1965, *Bull.* I, 107 | 130
 Civ. I 22 juni 1965, *Bull.* I, 413 | 17, 130
 Civ. I 5 juli 1965, *D* 1966, Som. p. 5 | 130, 146
 Civ. II 23 maart 1966, *Bull.* II, 388 | 130
 Civ. I 20 juni 1966, *JCP* 1966 II, 14890 | 94
 Soc. 19 oktober 1966, *Bull.* IV, 787 | 130, 144
 Civ. II 31 mei 1967, *Bull.* II, 199 | 130, 136
 Civ. II 13 maart 1968, *Bull.* II, 78 | 166
 Civ. III 3 juni 1968, *Bull.* III, 314 | 144
 Civ. I 12 juni 1968, *JCP* 1969 II, 15584 | 160
 Com. 30 oktober 1968, *JCP* 1969 II, 15964 | 130
 Civ. II 5 februari 1969, *JCP* 1970 II 16359 | 17
 Civ. II 18 juni 1969, *Bull.* II, 217 | 17, 129, 135
 Civ. III 25 juni 1969, *Bull.* III, 515 | 159
 Com. 30 juni 1969, *Bull.* IV, 252 | 135
 Civ. I, 21 juli 1969, *D* 1970, Som. p. 17 | 160
 Civ. III 11 december 1969, *D* 1970, p. 65 | 70
 Soc. 11 maart 1970, *D* 1970, p. 548 | 160
 Civ. I 2 juni 1970, *D* 1970, Som. p. 191 | 156
 Civ. II 8 oktober 1970, *D* 1971, Som. p. 31 | 128
 Com. 24 november 1970, *Bull.* IV, 317 | 69
 Civ. II 18 november 1971, *D* 1972, Som. p. 39 | 129
 Civ. I 26 januari 1972, *D* 1972, Som. p. 67 | 129
 Civ. III 15 maart 1972, *Bull.* III, 181 | 129

- Civ. III 12 april 1972, *JCP* 1972 IV, 132 | 136, 144
Civ. III 20 juni 1972, *JCP* 1972 II, 17202 | 130
Civ. II, 11 januari 1973, *GP* 1973 II, p. 710 | 93
Civ. II 28 maart 1973, *D* 1973, IR p. 117 | 159-160
Soc. 16 november 1972, *Bull.* V, 626 | 252
Civ. II 20 december 1973, *Bull.* II, 342 | 156
Civ. II 16 mei 1974, *Bull.* II, 173 | 129
Soc. II 16 mei 1974, *Bull.* IV, 568 | 141
Civ. II 24 oktober 1974, *JCP* 1974, II, 12809 | 277
Com. 13 mei 1975, *D* 1975, IR p. 184 | 130, 136
Com. 12 januari 1976, *D* 1977, p. 141 | 94, 130, 139
Com. 9 maart 1976, *Bull.* IV, 84 | 17, 159
Civ. II 29 april 1976, *JCP* 1977 II, 18738 | 95
Civ. III 5 mei 1976, *D* 1976, IR p. 221 | 129
Civ. III 15 juni 1976, *Bull.* III, 267 | 243
Civ. I 8 november 1976, *JCP* 1976 IV, 395 | 156
Soc. 17 maart 1977, *Bull.* V, 207 | 68, 70, 163
Civ. III 22 maart 1977, *Bull.* III, 142 | 129
Civ. I 10 mei 1977, *Bull.* I, 215 | 36, 146
Com. 23 mei 1977, *Bull.* IV, 147 | 159
Civ. I 19 juli 1977, *Bull.* I, 342 | 17
Civ. I 3 januari 1980, *Bull.* I, 7 | 252
Civ. I 30 januari 1980, *D* 1980, IR p. 461 | 166
Civ. III 12 februari 1980, *JCP* 1980 IV, 168 | 160, 166
Com. 18 maart 1980, *Bull.* IV, 128 | 68, 70, 160
Com. 19 maart 1980, *Bull.* IV, 134 | 130
Civ. III 3 maart 1981, *JCP* 1981 IV, 181 | 144
Civ. I 4 maart 1981, *RTDciv.* 1981, p. 897 | 267
Civ. III 8 december 1981, *JCP* 1982 IV, 83 | 141
Civ. III 15 april 1982, *JCP* 1982 IV, p. 220 | 68, 70, 159
Civ. II 10 november 1982, *JCP* 1983, IV, 32 | 267
Com. 15 november 1982, *GP* 1983, Pan., p. 97 | 70, 160
Civ. II 26 januari 1983, *GP* 1983, Pan., p. 133 | 70
Civ. I 16 februari 1983, *JCP* 1983 IV, 140 | 94, 156
Civ. III 26 oktober 1983, *JCP* 1984 IV, 6 | 95, 144, 146
Com. 29 februari 1984, *Bull.* IV, 82 | 70, 166
Civ. II 7 maart 1984, *Bull.* II, 46 | 166
Com. 20 maart 1984, *GP* 1984 II, Pan. p. 210 | 129
Civ. I 25 april 1984, *JCP* 1984 IV, 211 | 130, 136
Civ. III 26 september 1984, *JCP* 1984 IV, 327 | 130
Civ. II 13 februari 1985, *JCP* 1985, IV, p. 156 | 70
Com. 20 februari 1985, *Bull.* IV, 73 | 70
Civ. II 25 maart 1985, *RTDciv.* 1986, p. 183 | 267
Civ. II 29 januari 1986, *JCP* 1986 IV, 94 | 125
Civ. I 25 februari 1986, *GP* 1987, Som. p. 41 | 130
Civ. I 22 april 1986, *JCP* 1986 IV, 183 | 94, 125
Civ. II 11 maart 1987, *JCP* 1987 IV, 174 | 129
Civ. III 8 juni 1988, *Bul.* III, 102 | 68, 70

Civ. II 4 november 1988, *D* 1989, p. 609 | 94, 130
Civ. I 14 februari 1989, *Bull.* I, 82 | 130
Com. 14 februari 1989, *Bull.* IV, 65 | 144
Civ. II 1 maart 1989, *GP* 1989, Pan. p. 108 | 94, 130
Com. 2 mei 1989, *JCP* 1989, IV, p. 250 | 70
Com. 5 december 1989, *Bull.* IV, 305, *D* 1990, IR p. 8 | 150
Civ. II 26 november 1990, *JCP* 1991 IV, p. 34 | 267
Civ. III 16 januari 1991, *D* 1991, Som. p. 323 | 94
Civ. II 20 maart 1991, *RTDciv.* 1991, p. 799 | 267
Civ. II 10 mei 1991, *Bull.* II, 142 | 252
Civ. II 9 oktober 1991, *JCP* 1991 IV, p. 428 | 267
Com. 1 februari 1992, *JCP* 1992 II, 21817 | 129
Civ. II 12 februari 1992, *JCP* 1992 IV, 1103 | 144
Civ. II 16 juli 1992, *JCP* 1992 IV 2707 | 41
Civ. II 24 februari 1993, *JCP* 1993 IV, 1095 | 94
Civ. II 16 juni 1993, *JCP* 1993 IV, 2118 | 159
Civ. II 17 november 1993, *D* 1994, IR p. 6 | 40
Civ. I 13 december 1994, *D* 1995, p. 496 | 160
Com. 11 april 1995, *JCP* 1995, IV, 1484 | 41
Civ. II 22 mei 1995, *JCP* 1995 IV, 1711 | 94
Com. 4 juli 1995, *GP* 1995, Pan. p. 231 | 95, 146
Civ. II 25 oktober 1995, *JCP* 1995 IV, 2617 & 2639 | 130, 140
Soc. 23 november 1995, *D* 1996, Som. p. 135 | 243
Civ. II 29 mei 1996, *JCP* 1996 IV, 1630 | 94
Civ. II 18 december 1996, *GP* 1997, Pan. p. 215 | 94
Civ. III 21 januari 1998, *D* 1998, IR p. 47 | 144
Civ. III 18 februari 1998, *JCP* 1998 IV, 1809 | 160
Civ. I 10 maart 1998, *Bull.* I, 100 | 129
Civ. III 6 mei 1998, *Procédures* 1998, 167 | 267
Civ. III 30 september 1998, *JCP* 1998 IV, 3195 | 95, 146
Civ. III 13 januari 1999, *RTDciv.* 2000, p. 157 | 271
Soc. 27 januari 1999, *Procédures* 1999, Comm. 124 | 41
Civ. II 11 januari 2001, *JCP* 2001 IV 1369 | 267
Civ. II 11 januari 2001, *JCP* 2001 IV 1373 | 267
Civ. II 11 januari 2001, *JCP* 2001 IV 1374 | 267
Civ. II 11 januari 2001, *JCP* 2001 IV 1375 | 267
Com. 6 februari 2001, *JCP* 2001 II, 10587 | 167
Civ. II 2 oktober 2002, *D* 2002, p. 2916 | 345

Cours d'appel

CA Colmar 2 mei 1855, *DP* 1856 II, p. 9 | 79, 92
CA Pau 15 februari 1973, *JCP* 1973 II, 17584 | 84
CA Paris 5 februari 1986, *RTDciv.* 1986, p. 798 | 54

NEDERLAND

Hoge Raad

- HR 14 januari 1881 (*Van Oppen & de Beaumont/Uitborck*), W 4661 | 78
HR 3 mei 1901 (*Siepmann van den Berg/Herklotz*), W 7604 | 248
HR 18 april 1902 (*Münchener/Almelo*), W 7754 | 251, 338
HR 25 januari 1907 (*De Jong/Kok*), W 8494 | 233
HR 20 maart 1913 (*Verbeek/Salida*), NJ 1913, p. 636 | 326
HR 20 november 1914 (*Van Leeuwen/De Vries*), NJ 1915, p. 109 | 251
HR 31 januari 1919 (*Lindenbaum/Cohen*), NJ 1919, p. 161 | 9
HR 20 mei 1921 (*Weisbard c.a./De Ridder*), NJ 1921, p. 788 | 49, 52
HR 5 februari 1925 (*Boot/Hellingman*), NJ 1925, p. 400 | 142
HR 18 december 1925 (*Batava/Salomonsky*), NJ 1926, p. 228 | 247, 251
HR 7 januari 1926 (*Zuiderent/Bezemer*), NJ 1926, p. 258 | 247, 348
HR 17 februari 1927 (*De Wild/Utrechtsche Hypotheekbank*), NJ 1927, p. 391 | 78, 83
HR 27 februari 1927 (*De Vries/Ontvanger*), NJ 1924, p. 495 | 348
HR 24 juni 1927 (*Spaarbank/Juffer Tette Alberda Gasthuis*), NJ 1927, p. 1043 | 348
HR 13 juni 1928 (*B.T./Kalma*), NJ 1928, p. 1379 | 131
HR 15 juni 1928 (*Carp/Filature*), NJ 1928, p. 1604 | 111
HR 14 juni 1929 (*Honstra/Van Kerkhoff*), NJ 1929, p. 1611 | 348
HR 21 november 1930 (*International Perfumery Company/Parfumerie Parisienne*), NJ 1931, p. 218 | 300
HR 11 december 1930 (*M./T.*), NJ 1931, p. 738 | 348
HR 12 juni 1931 (*Engelberts/Jurriaanse*), NJ 1931, p. 1345 | 326
HR 24 maart 1933 (*Denteneer/Brouwer*), NJ 1933, p. 1095 | 272
HR 6 april 1933 (*Goldwurm-Verdor/Hamburger*), NJ 1933, p. 1038 | 128-130
HR 12 juni 1936 (*A.W./C.P.B.*), NJ 1936, 962 | 165
HR 12 juni 1936 (*Nederlandsche Trustmaatschappij/Paleis voor Volksvlijt*), NJ 1936, 996 | 341
HR 2 april 1937 (*Van Stolk/Van der Goes*), NJ 1937, 639 | 110
HR 7 april 1938 (*F.M.M.G./G.F.B.*), NJ 1938, 1082 | 250
HR 11 december 1941 (*De Graaf/Ouwehand*), NJ 1942, 248 | 235
HR 26 juni 1942 (*Weegewijs/Hollandsche Electriche Spoorwegmaatschappij*), NJ 1942, 585 | 113, 147, 149
HR 4 september 1942 (*Twentsche Bank/Britsch Continentale Handel Maatschappij*), NJ 1942, 617 | 113, 150
HR 10 december 1943 (*J.W./Hofdsynagoge Amsterdam*), NJ 1944, 240 | 348
HR 31 januari 1947 (*Baus/De Koedoe*), NJ 1948, 115 | 49, 52
HR 22 juli 1948 (*A.W.R./J.H.N.*), NJ 1948, 618 | 327
HR 28 oktober 1949 (*J.Z./Rotterdamse Hypotheekbank*), NJ 1949, 743 | 149
HR 30 maart 1951 (*J./v.d.H.*), NJ 1952, 29 | 143, 338
HR 12 juni 1953 (*K.H./P.v.d.Z.*), NJ 1954, 61 | 53
HR 12 maart 1954 (*Carmiggelt/Stougie*), NJ 1954, 256 | 338
HR (Strafkamer) 9 november 1954, NJ 1955, 55 | 317
HR 23 december 1955 (*Stroes/Van Dun*), NJ 1956, 164 | 344
HR 24 mei 1957 (*Van Vliet/Vricon*), NJ 1959, 10 | 235-236, 333
HR 28 juni 1957 (*Erba/Amsterdamse Bank*), NJ 1957, 51 | 353
HR 15 november 1957 (*Baris/Riezenkamp*), NJ 1958, 67 | 140

HR 10 januari 1958 (*Tekinalp/Bakan*), NJ 1958, 78 | 230
HR 19 december 1958 (*Winters/Winters*), NJ 1959, 129 | 344
HR 30 januari 1959 (*Ruizenaar/Timmermans*), NJ 1960, 85 | 235
HR 26 juni 1959 (*X./Y.*), NJ 1961, 553 | 110, 165, 211, 298
HR 1 februari 1963 (*De Roos/Escomptobank*), NJ 1964, 157 | 113, 161
HR 5 februari 1965 (*S./L.*), NJ 1965, 173 | 237
HR 21 april 1967 (*Leppers/Van de Wouw*), NJ 1967, 240 | 281
HR 19 mei 1967 (*Saladin/HBU*), NJ 1967, 216 | 224
HR 9 februari 1968 (*Koole/Vreeke en De Pagter*), NJ 1968, 282 | 145
HR 29 november 1969 (*Versteeg/Van den Bergh*), NJ 1969, 260 | 149
HR 17 april 1970 (*Kuipers/De Jongh*), NJ 1971, 89 | 84, 112, 119, 126
HR 26 juni 1970 (*X./Y.*), NJ 1970, 390 | 237
HR 29 oktober 1971 (*X./Y.*), NJ 1972, 24 | 113, 165
HR 28 januari 1972 (*Salomé/Wolfert*), NJ 1972, 146 | 139
HR 9 juni 1972 (*Kraaijeveld/Neesman*), NJ 1972, 379 | 259
HR 16 februari 1973 (*Maas/Willems*), NJ 1973, 463 | 75
HR 8 juni 1973 (*E./Van H.*), NJ 1973, 406 | 283
HR 12 oktober 1973 (*Scheuerman/Krekel*), NJ 1974, 232 | 189
HR 14 december 1973 (*Erven Davids/Ontvanger*), NJ 1974, 347 | 279
HR 1 maart 1974 (cassatie in het belang der wet), NJ 1975, 6 | 297
HR 10 mei 1974 (*Bedrijfsvereniging voor de Bouwnijverheid/X.*), NJ 1975, 267 | 148
HR 1 november 1974 (*Nicolaye/Grooten*), NJ 1975, 454 | 236
HR 24 januari 1975 (*Laurens/Niemeijer*), NJ 1976, 90 | 348
HR 21 maart 1975 (*De Ridder en Smael/Meijers*), NJ 1976, 464 | 189
HR 31 augustus 1976 (*A.M.L./X.*), NJ 1977, 130 | 113, 150
HR 30 juni 1978 (*Theunissen/Verstappen*), NJ 1978, 693 | 210
HR 30 juni 1978 (*X./Y.*), NJ 1978, 614 | 259
HR 24 november 1978 (*Sunclass/Dernison*), NJ 1980, 88 | 338
HR 19 januari 1979 (*BCA/Turner*), NJ 1980, 124 | 210
HR 6 april 1979 (*Reuvers/Gem. Zwolle*), NJ 1980, 34 | 287, 298
HR 18 mei 1979 (*Hulskorte/Van der Lek*), NJ 1980, 213 | 58, 60
HR 19 oktober 1979 (*Huijvenaar/ADS*), NJ 1980, 471 | 237, 283
HR 13 februari 1981 (*X./Y.*), NJ 1981, 238 | 187, 199
HR 24 april 1981 (*Jansen/MBI*), NJ 1981, 495 | 280-281, 286
HR 8 juli 1981 (*Brüning/Hulzebos*), NJ 1981, 548 | 180-181, 226, 284
HR 6 november 1981 (*Konijnenburg/Protempo*), NJ 1982, 228 | 288
HR 18 juni 1982 (*X./Nederlandse Middenstandsbank*), NJ 1983, 1 | 149
HR 18 juni 1982 (*Leutscher/Van Tuijn III*), NJ 1983, 599 | 272
HR 5 december 1980 (*Kools/Stichting Pensioenfonds Huisartsen*), NJ 1982, 200 | 346
HR 17 december 1982 (*Van der Kroft/Lont*), NJ 1984, 59 | 179
HR 14 januari 1983 (*Schuring/Sweelinck*), NJ 1983, 267 | 113, 197
HR 22 april 1983 (*Ritzen en Vandeberg/Hoekstra*), NJ 1984, 145 | 111
HR 27 mei 1983 (*Leutscher/Van Tuijn IV*), NJ 1983, 600 | 197, 207, 230
HR 10 juni 1983 (*Peeters/Bogaers c.s.*), NJ 1983, 797 | 142
HR 30 september 1983 (*Kuiper/Douma en Van den Berg*), NJ 1984, 183 | 113, 161
HR 16 december 1983 (*Schriek/Franzen*), NJ 1984, 308 | 185
HR 7 oktober 1983 (*Kaasbaas/X.*), NJ 1984, 74 | 190
HR 11 november 1983 (*Broere/Olivetti*), NJ 1984, 298 | 282

- HR 10 augustus 1984 (*Pita/De Windt*), NJ 1985, 229 | 112, 119
HR 1 maart 1985 (*Curatoren Ogem/Mr. Maas*), NJ 1986, 173 | 162
HR 4 oktober 1985 (*Withaar/Euroboek*), NJ 1986, 52 | 113, 161
HR 29 november 1985 (*Kayaalp/Klomp*), NJ 1986, 276 | 113
HR 7 februari 1986 (*Van Liere/Spruijt*), NJ 1986, 378 | 140
HR 11 april 1986 (*Enmia/Bodde*), NJ 1987, 433 | 284
HR 30 mei 1986 (*NS/Bonden*), NJ 1986, 688 | 66
HR 27 juni 1986 (*De Pater/Tekstra*), NJ 1987, 354 | 34, 146
HR 17 oktober 1986 (*Schotanus/bedrijfsvereniging*), NJ 1987, 317 | 190
HR 28 november 1986 (*Raad voor de Kinderbescherming/Milutinovic*), NJ 1987, 380 | 341
HR 6 februari 1987 (*Slingerland/Gem. Amsterdam*), NJ 1988, 1 | 112, 161
HR 27 februari 1987 (*De Groot/Vaassen*), NJ 1987, 559 | 179
HR 13 maart 1987 (*Raghoenath en Dewki/Gem. Rotterdam*), NJ 1987, 583 | 237
HR 3 april 1987 (*L en L/Drenth*), NJ 1988, 275 | 315
HR 20 november 1987 (*Timmer/Deutman*), NJ 1988, 500 | 224, 226, 248
HR 27 november 1987, NJ 1988, 369 | 290
HR 11 december 1987 (*Vermaat c.s./Aamar*), NJ 1988, 339 | 347
HR 11 maart 1988 (*Sobi en Lakeman/Hollandia-Kloos en Lubbers*), NJ 1988, 747 | 161
HR 24 juni 1988 (*Van Ewijk/Staat*), NJ 1989, 121 | 112, 161
HR 1 juli 1988 (*FCI/Joustra*), NJ 1989, 156 | 285
HR 3 februari 1989 (*Wouters/gemeente Amsterdam*), NJ 1989, 376 | 112, 161
HR 12 mei 1989 (*Dolmans/Wouters*), NJ 1989, 596 | 348
HR 30 juni 1989 (*Upjohn/Van Ommeren-van Heek*), NJ 1990, 652 | 272
HR 5 januari 1990 (*Philip Morris/BAT*), NJ 1990, 728 | 194
HR 20 april 1990 (*Paktank/Parisbas*), NJ 1991, 37 | 112, 163
HR 29 juni 1990 (*Trakzel/Gem. Amsterdam*), NJ 1991, 337 | 66
HR 3 oktober 1990 (*Van der Maas/Wouter*), NJ 1991, 5 | 112
HR 12 oktober 1990 (*Discount/Schouten*), NJ 1991, 186 | 237, 283
HR 19 oktober 1990 (*Maas/Gem. Schijndel*), NJ 1991, 607 | 285
HR 7 december 1990 (*Roham/Planex*), NJ 1991, 216 | 234
HR 21 december 1990 (*Roefs/Fanfare*), NJ 1992, 96 | 280
HR 11 januari 1991 (*Pool en Hulsebosch/St. Joseph*), NJ 1992, 650 | 213
HR 6 april 1991 (*S./F.*), NJ 1992, 407 | 282
HR 24 april 1991 (*Molensloot/ VWB en SAM*), NJ 1992, 190 | 180
HR 24 mei 1991 (*NOS/Staat*), NJ 1991, 675 | 180, 288
HR 7 juni 1991 (*B./K. Bank*), NJ 1991, 708 | 141, 181
HR 27 september 1991 (*Groenendijk/Stapel*), NJ 1991, 801 | 180, 226, 275, 287
HR 15 november 1991 (*Boogaard/NVPI*), NJ 1992, 724 | 280
HR 3 januari 1992 (*V./Staat*), NJ 1994, 627 | 132
HR 10 april 1992 (*Dormael/U.*), NJ 1992, 446 | 207
HR 18 september 1992 (*Van Eijck/Van Beresteyn en Teugeman*), NJ 1993, 48 | 181
HR 25 september 1992 (*Van Helden-Simon/Molenaar*), NJ 1992, 767 | 277
HR 16 oktober 1992 (*Muller Massis/De Vita*), NJ 1992, 791 | 279
HR 23 oktober 1992 (*G./Nationale Nederlanden*), NJ 1992, 814 | 234
HR 30 oktober 1992 (*Zegwaard/De Baat*), NJ 1993, 4 | 113
HR 18 december 1992 (*De Moel/Scherpenzeel en Koning*), NJ 1993, 152 | 152
HR 15 januari 1993 (*T./L.*), NJ 1993, 594 | 272

- HR 22 januari 1993 (*Staat/Stichting herwaardering pensioenen NSB-kamerleden*), NJ 1994, 734 | 132
- HR 12 februari 1993 (*Michielse/Michielse*), NJ 1993, 596 | 272
- HR 19 februari 1993 (*Goosen/Goosen*), NJ 1994, 344 | 58-59, 162
- HR 19 februari 1993 (*Automobielbedrijf/Pierik*), NJ 1994, 345 | 112, 161
- HR 26 februari 1993 (*M./V.*), NJ 1993, 365 | 165
- HR 26 maart 1993 (*Roozen/Blaricum*), NJ 1995, 42 | 315
- HR 4 juni 1993 (*Vredo/Veenhuis*), NJ 1993, 659 | 178
- HR 25 juni 1993 (*ABP/Sun*), NJ 1993, 630 | 225, 287
- HR 1 juli 1993 (*Van Gijtenbeek/Trijzelaar*), NJ 1993, 670 | 185
- HR 17 september 1993 (*Severin/Detam*), NJ 1994, 118 | 142
- HR 24 september 1993 (*Van de Rakt/Veltman q.q.*), NJ 1994, 299 | 279
- HR 8 oktober 1993 (*Dogan/Staat*), NJ 1994, 508 | 113, 130, 144, 197
- HR 5 november 1993 (*De Wit/Van den Berg*), NJ 1994, 154 | 113, 360
- HR 24 december 1993 (*W.S./S. en S.*), NJ 1994, 194 | 202, 272
- HR 18 februari 1994 (*Schepers/De Bruijn*), NJ 1994, 368 | 347
- HR 18 februari 1994 (*Staat/Kabayel*), NJ 1995, 718 | 294
- HR 18 februari 1994 (*Zoontjens/Kijlstra*), NJ 1994, 606 | 221
- HR 18 maart 1994 (*Ciba Geigy/Bovens*), NJ 1994, 407 | 202, 251
- HR 15 april 1994 (*Valkenhorst*), NJ 1994, 608 | 132
- HR 29 april 1994 (*Bodair/Meijboom*), NJ 1994, 497 | 179, 208
- HR 29 april 1994 (*Edelsyndicaat/Van Hout*), NJ 1994, 488 | 157
- HR 24 juni 1994 (*Ontvanger/Boddaert*), NJ 1994, 595 | 179
- HR 9 september 1994 (*Gludemans/De Winter*), NJ 1995, 6 | 281
- HR 30 september 1994 (*Staat/Shell*), NJ 1996, 196 | 9, 77
- HR 7 oktober 1994 (*Ontvanger/Wingen*), NJ 1995, 411 | 112
- HR 4 november 1994 (*C./Z.*), NJ 1995, 98 | 202
- HR 4 november 1994 (*Oerlemans/Oerlemans*), NJ 1996, 485 | 113, 116 | 158
- HR 11 november 1994 (*Stichtingen/Ketting*), NJ 1995, 115 | 179
- HR 16 december 1994 (*Kloes/Fransman*), NJ 1995, 213 | 113, 144
- HR 13 januari 1995 (*Ontvanger/Bos*), NJ 1997, 366 | 318
- HR 13 januari 1995 (*De Heel/Korver*), NJ 1997, 175 | 348
- HR 13 januari 1995 (*P./L.*), NJ 1995, 370 | 202
- HR 10 maart 1995 (*Holtrop/Stevens*), NJ 1996, 299 | 189, 226, 284
- HR 7 april 1995 (*SBH/Fiet*), NJ 1995, 681 | 202
- HR 15 september 1995 (*Van Straaten/kinderbescherming*), NJ 1996, 20 | 288
- HR 22 september 1995 (*Kruijswijk/Gem. Blaricum*), NJ 1997, 418 | 207
- HR 29 september 1995 (*Van den Bos/Provincial*), NJ 1996, 89 | 141, 181
- HR 29 september 1995 (*Muller/Akkerman*), NJ 1996, 104 | 287
- HR 12 januari 1996 (*Kroymans/Sun Alliance*), NJ 1996, 683 | 215
- HR 19 januari 1996 (*Royal Nederland/Campina*), NJ 1996, 709 | 284
- HR 26 januari 1996 (*D.V. en W.J.H./Raad voor de Kinderbescherming*), NJ 1996, 377 | 132
- HR 26 januari 1996 (*Mr H./Franken*), NJ 1996, 607 | 310
- HR 23 februari 1996 (*Meijburg/Hazewinkel c.s.*), NJ 1996, 395 | 165, 276
- HR 15 maart 1996 (*N./R.*), NJ 1996, 408 | 112, 165
- HR 15 maart 1996 (*Boumans/'t Plenske II*), NJ 1997, 341 | 164, 185, 275
- HR 10 mei 1996 (*B./W.*), NJ 1997, 356 | 111
- HR 10 mei 1996 (*Travel Line c.s./CZAV*), NJ 1996, 524 | 149

HR 24 mei 1996 (*Zonweg/Staat*), NJ 1996, 538 | 332
HR 28 juni 1996 (*De Nieuwe Woning/Staat*), NJ 1997, 495 | 179
HR 13 september 1996 (*Nationale Nederlanden/P.*), NJ 1997, 637 | 180, 284
HR 13 september 1996 (*Van der Woude/Nedlloyd*), NJ 1996, 731 | 185, 207
HR 4 oktober 1996 (*Goosen/Goosen*), NJ 1998, 45 | 24, 25, 351
HR 29 november 1996 (*Warnas/Mettler*), NJ 1998, 17 | 180
HR 13 december 1996 (*W./Staat*), NJ 1997, 682 | 132
HR 3 januari 1997 (*C./M.*), NJ 1997, 451 | 187, 223, 227, 248
HR 10 januari 1997 (*W./W.*), NJ 1999, 286 | 224, 248
HR 21 februari 1997 (*S./Gem. Ridderkerk*), NJ 1998, 4 | 201
HR 28 maart 1997 (*B./K.*), NJ 1997, 581 | 182, 201-202
HR 25 april 1997 (*Siedsma/Reek*), NJ 1997, 528 | 178
HR 27 juni 1997 (*Vaston./Smith*), NJ 1997, 651 | 314
HR 10 oktober 1997 (*Optimum/De Bruin*), NJ 1998, 473 | 288
HR 24 oktober 1997 (*Baijings/Mr. H.*), NJ 1998, 257 | 310
HR 2 november 1997 (*M./V.*), NJ 1998, 164 | 179, 215
HR 21 november 1997 (*De Eendracht/Häse*), NJ 1999, 146 | 327
HR (Strafkamer) 25 november 1997, NJ 1998, 261 | 36
HR 19 december 1997 (*M. en X./Y.*), NJ 1998, 286 | 113
HR 23 januari 1998 (*Kruidvat en Trade Max/Lancôme c.s.*), NJ 2000, 544 | 207
HR 30 januari 1998 (*Interforce/Rosier*), NJ 1998, 459 | 50-51
HR 27 februari 1998 (*Europeesche/OHRA*), NJ 1998, 764 | 143, 231
HR 30 maart 1998 (*S./R.*), NJ 1998, 349 | 237
HR 3 april 1998 (*Lindeboom/Beusmans*), NJ 1998, 571 | 313, 342-343
HR 8 mei 1998 (*B./P.C. en E.C.C.*), NJ 1998, 606 | 90, 115, 162
HR 15 mei 1998 (*Zevenbergen/Interpolis*), NJ 1999, 672 | 179, 208
HR 4 september 1998 (*C./J.*), NJ 1998, 827 | 202
HR 11 september 1998 (*K. en J./Oost Nederland*), NJ 1999, 664 | 31
HR 25 september 1998 (*M./Ontvanger*), NJ 1998, 894 | 149
HR 2 oktober 1998 (*Plataforma/Curaçao en Belvedere*), NJ 1999, 1 | 272
HR 2 oktober 1998 (*Van Hoek/van der Loo*), NJ 1999, 2 | 243
HR 9 oktober 1998 (*Van Aalten en Mbarka/VCWO*), NJ 1998, 853 | 132-133, 332
HR 16 oktober 1998 (*Finkenburgh/Van Mansum*), NJ 1999, 7 | 349
HR 23 oktober 1998 (*Nedstaal/Kantorenhuis*), NJ 1999, 114 | 288
HR 30 oktober 1998 (*Van Gasteren/Beemster*), NJ 1999, 83 | 230
HR 13 november 1998 (*Postbank/Huijbregts II*), NJ 1999, 173 | 184
HR 27 november 1998 (*Veenbrink/Baarsma*), NJ 1999, 148 | 348
HR 11 december 1998 (*NDC/OOC*), NJ 1999, 341 | 280
HR 22 januari 1999 (*Dinkgreve/Grondzaken*), NJ 1999, 244 | 210
HR 22 januari 1999 (*F./S.*), NJ 1999, 715 | 165, 220, 226, 280
HR 12 maart 1999 (*W./M.*), NJ 1999, 400 | 109
HR 21 mei 1999 (*Kerkhof en Wekking/Spoelstra*), NJ 1999, 507 | 112
HR 21 mei 1999 (*Rinsma/Van Bakel en APR*), NJ 2000, 291 | 328
HR 4 juni 1999 (*S./H.*), NJ 1999, 535 | 165
HR 25 juni 1999 (*Credit Suisse/Slijper q.q.*), NJ 1999, 667 | 111, 151
HR 10 september 1999 (*SMW/Gem. Wijchen*), NJ 1999, 735 | 230
HR 8 oktober 1999 (*Bovoland/Amersfoortse*), NJ 1999, 780 | 244, 250
HR 5 november 1999 (*J./O.*), NJ 2000, 65 | 282

HR 15 november 1999 (*Poldervaart/Smit*), NJ 2000, 21 | 282
HR 3 december 1999 (*H./NHL*), NJ 2000, 289 | 136
HR 11 februari 2000 (*J.D./S.*), NJ 2000, 259 | 113, 125, 144
HR 11 februari 2000 (*Dijkstra/Batstra*), NJ 2000, 294 | 185
HR 18 februari 2000 (*News International c.s./ABN AMRO*), NJ 2001, 259 | 50
HR 28 april 2000 (*Erven van Hese/De Schelde*), NJ 2000, 430 | 136, 141, 217
HR 28 april 2000 (*Erven Rouwhof/Eternit*), NJ 2000, 431 | 141
HR 12 mei 2000 (*Interpolis/Peeten*), NJ 2000, 412 | 185
HR 10 november 2000 (*Dantumadeel c.s./B. Beheer*), NJ 2001, 249 | 148
HR 17 november 2000 (*Dikmans/Unilever*), NJ 2001, 596 | 234, 248
HR 1 december 2000 (*TTS/Sigillo*), NJ 2001, 45 | 249, 251
HR 8 december 2000 (*Zeegers/Franssen*), NJ 2001, 197 | 283
HR 19 januari 2001 (*Ter Hofte/Oude Monnik*), NJ 2001, 524 | 310
HR 27 april 2001 (*Oerlemans/Driessen*), NJ 2002, 213 | 305
HR 8 juni 2001 (*Interfood/Lyclama*), NJ 2001, 432 | 207, 279
HR 15 juni 2001 (*WE/VIB*), NJ 2001, 435 | 179
HR 29 juni 2001 (*S./Gem. N.*), NJ 2001, 494 | 185
HR 29 juni 2001 (*MTW/FNV c.s.*), JOR 2001, 169 | 147
HR 10 augustus 2001 (*Domaro/Pennings c.s.*), NJ 2001, 526 | 55-56
HR 28 september 2001 (*Rowa c.s./Hooters Inc. c.s.*), NJ 2002, 104 | 53
HR 19 oktober 2001 (*Rijkema/KBS*), NJ 2001, 653 | 226
HR 7 december 2001 (*De vrouw/De man*), NJ 2003, 76 | 282
HR 22 februari 2002 (*Woudsend/V.*), NJ 2002, 240 | 318
HR 1 maart 2002 (*Schneiderberg en Wijnen/Cools*), NJ 2003, 355 | 280
HR 31 mei 2002 (*K./Aegon*), RvdW 2002, 93 | 49
HR 28 juni 2002, JOL 2002, 386 | 154
HR 9 augustus 2002 (*Herengracht 179-197/Mr. S.*), RvdW 2002, 129 | 162
HR 4 oktober 2002 (*Lagerwaard c.s./Overes q.q.*), RvdW 2002, 157 | 256
HR 15 november 2002 (*AVO/Petri*), NJ 2003, 48 | 353
HR 29 november 2002 (*Danikovic e.a./Staat*), NJ 2003, 35 | 9
HR 29 november 2002 (*Gem. Groningen/Reilman*), NJ 2003, 78 | 231
HR 29 november 2002 (*TFS c.s./NS c.s.*), RvdW 2002, 190 | 310
HR 9 mei 2003 (*Beliën/Prov. Noord-Brabant*), RvdW 2003, 92 | 318

Gerechtshoven

Hof Amsterdam 29 oktober 1920, NJ 1921, p. 130 | 28
Hof Amsterdam 17 november 1938, NJ 1939, 669 | 142
Hof Amsterdam 19 maart 1947, NJ 1947, 286 | 165
Hof Amsterdam 1 april 1953, NJ 1953, 670 | 165
Hof Amsterdam 21 maart 1956, NJ 1956, 481 | 150
Hof 's-Hertogenbosch 20 november 1958, NJ 1959, 408 | 110
Hof 's-Gravenhage 25 september 1961, NJ 1962, 438 | 149
Hof 's-Gravenhage 13 november 1963, NJ 1965, 249 | 161
Hof 's-Hertogenbosch 7 januari 1964, NJ 1964, 345 | 139
Hof 's-Gravenhage 14 mei 1981, NJ 1982, 414 | 111
Hof Amsterdam 5 juli 1984, NJ 1985, 432 | 161
Hof 's-Hertogenbosch 27 februari 1985, NJ 1985, 616 | 344

Hof 's-Gravenhage 21 november 1985, *NJ* 1986, 580 | 111
Hof 's-Gravenhage 12 september 1986, *NJ* 1988, 30 | 161
Hof Arnhem 10 februari 1987, *NJ* 1988, 762 | 162
Hof 's-Hertogenbosch 12 december 1990, *NJ* 1991, 500 | 111
Hof Amsterdam 7 maart 1991, *NJ* 1992, 77 | 151
Hof 's-Hertogenbosch 15 mei 1991, *NJ* 1992, 67 | 166
Hof 's-Hertogenbosch 10 juli 1991, *NJ* 1992, 115 | 129, 130
Hof 's-Hertogenbosch 24 februari 1992, *NJ* 1992, 595 | 164
Hof Amsterdam 10 december 1992, *NJ* 1993, 447 | 152
Hof Arnhem 26 september 1995, *NJ* 1996, 702 | 66
Hof Amsterdam 19 oktober 1995, *NJ* 1997, 488 | 165
Hof 's-Gravenhage 10 januari 1996, *NJ* 1997, 75 | 147
Hof Amsterdam 8 februari 1996, *NJ* 1998, 265 | 297
Hof Amsterdam 18 juli 1996, *NJ* 1998, 198 | 150
Hof Arnhem 15 oktober 1996, *NJ* 1997, 297 | 163
Hof 's-Hertogenbosch 13 november 1996, *NJ* 1997, 445 | 150
Hof 's-Hertogenbosch 16 april 1997, *Njkort* 1997, 54 | 284
Hof Leeuwarden 10 september 1997, *NJ* 1998, 930 | 150
Hof Amsterdam 18 december 1997, *NJ* 1998, 594 | 235
Hof Amsterdam 8 januari 1998, *NJ* 1998, 750 | 161
Hof 's-Hertogenbosch 15 april 1998, *KG* 1998, 189 | 36
Hof 's-Gravenhage 21 januari 1999, *NJ* 2000, 76 | 150
Hof Leeuwarden 17 maart 1999, *NJ* 2000, 27 | 128, 130
Gem. Hof NA en Aruba 22 februari 2000, *NJ* 2000, 424 | 351
Hof Arnhem 13 februari 2001, *NJ* 2001, 441 | 226
Hof 's-Gravenhage 25 september 2002, *NJ* 2003, 128 | 343
Hof 's-Hertogenbosch 22 oktober 2002 (LJN AF 0954) | 248
Hof Leeuwarden 13 november 2002 (LJN AF 0573) | 248
Hof 's-Hertogenbosch 21 januari 2003 (LJN AF 3482) | 248

Rechtbanken

Rb. Arnhem 28 oktober 1861, *W* 2406 | 173
Rb. Breda 21 juli 1885, *W* 5283 | 128
Rb. Utrecht 2 oktober 1942, *NJ* 1942, 329 | 140
Rb. Zutphen 20 januari 1955, *NJ* 1956, 475 | 126
Rb. Assen 29 april 1958, *NJ* 1959, 631 | 150
Rb. Rotterdam 12 april 1967, *NJ* 1967, 427 | 150
Rb. Almelo 5 maart 1969, *NJ* 1970, 137 | 148
Rb. Amsterdam 16 mei 1969, *NJ* 1969, 373 | 161
Rb. 's-Gravenhage 11 februari 1971, *Prg.* 1971, 642 | 148
Rb. Maastricht 14 december 1972, *NJ* 1973, 145 | 66
Rb. Alkmaar 27 februari 1975, rolnr. 213/60 | 66
Hof Amsterdam 24 december 1975, rolnr. 312/75 | 66
Rb. 's-Gravenhage 20 oktober 1977, *NJ* 1978, 93 | 111
Rb. Almelo 28 november 1979, *NJ* 1980, 421 | 122
Rb. 's-Gravenhage 17 juli 1980, *NJ* 1981, 96 | 165
Rb. 's-Gravenhage 1 juli 1992, *NJ* 1993, 253 | 66

Rb. Zutphen 3 oktober 1993, *NJ* 1995, 111 | 66
 Pres. Rb. Amsterdam 4 mei 1995, *KG* 1995, 244 | 167
 Rb. Amsterdam 11 oktober 1995, *NJ* 1996, 551 | 128, 130
 Rb. Rotterdam 19 april 2001, *KG* 2001, 124 | 295
 Rb. Arnhem 21 maart 2002 (LJN AE 0449) | 233
 Vzng. Rb. 's-Hertogenbosch 27 maart 2002, *JBPr* 2002, 10 | 296
 Rb. 's-Gravenhage 16 april 2002, *NJkort* 2002, 29 | 275
 Rb. Amsterdam 24 april 2002, *NJkort* 2002, 45 | 240
 Rb. 's-Gravenhage 24 april 2002 (LJN AE 7301) | 248
 Rb. 's-Gravenhage 22 mei 2002, *NJ* 2002, 588 | 344
 Rb. Maastricht 18 juli 2002 (LJN AE 7412) | 248
 Rb. Haarlem 24 juli 2002 (LJN AE 6438) | 248
 Rb. Almelo 14 augustus 2002, *NJ* 2002, 491 | 295
 Rb. Maastricht 22 augustus 2002 (LJN AE 9070) | 248
 Rb. Zutphen 7 november 2002, *NJ* 2003, 104 | 234
 Rb. Groningen 22 november 2002, *NJ* 2003, 102 | 52
 Rb. Maastricht 22 januari 2003 (LJN AF 3685) | 248

Kantonrechters

Ktr. Amsterdam 31 maart 1982, *NJ* 1982, 449 | 146
 Ktr. Eindhoven 18 april 1985, *NJ* 1986, 35 | 344
 Ktr. Zaandam 16 juni 1994, *NJ* 1995, 206 | 150
 Ktr. Zierikzee 16 februari 2001, *NJ* 2001, 400 | 144
 Ktr. Groningen 12 februari 2002, *NJ* 2002, 322 | 230
 Ktr. Delft 21 februari 2002, *Prg.* 2002, 5832 | 245
 Ktr. Zutphen 14 mei 2002, *Prg.* 2002, 5887 | 233

Hof van Discipline

HvD 2 december 1996, *Adv.bl.* 1997, p. 94 | 215

OOSTENRIJK

Oberste Gerichtshof

OGH 9 juli 1992, *JBl.* 1993, p. 395 | 21
 OGH 26 november 1998, *JBl.* 1999, p. 313 | 35, 295

Regelgevingregister

Verwezen wordt naar de tekstnummers.

Supranationale regelgeving

Internationaal Verdrag voor de Burgerlijke en Politieke Rechten

19 | 37

Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens

6 lid 1 | 34, 55-56, 62, 64-67, 70-71, 75, 93, 127-129, 153, 155, 201, 204, 206, 295

8 | 220

10 | 37

13 | 64

34 | 64

België

Burgerlijk Wetboek

1382 | 96, 101

1382-1383 | 98, 154

Gerechtelijk Wetboek

14 | 264

25 | 230

608 | 167

702 sub 3 | 234

736 | 271

740 | 271

747 | 268

747 § 1 | 268

747 § 2 | 259, 268-269, 273

748 § 1 | 268, 273

748 § 2 | 273

750 § 1 | 273

750 § 2 | 273

751 § 1 | 268
755 | 273
755 § 1 | 273
755 § 2 | 273
769 | 273
769 § 3 | 273
771 | 273
807 | 241
809 | 264
860-867 | 158
868 | 157, 256
877 | 43
882 | 44
915-961 | 56
938 | 56
992-1004 | 56
992 | 56
1000 | 56
1050 | 278
1072bis | 83, 86
1077 | 278

Duitsland

Bürgerliches Gesetzbuch

141 | 57
226 | 83-84, 88, 103
230 | 270
231 | 270
233 | 277
242 | 46, 103, 176
259 I | 45-46
371 | 45
402 | 45
444 | 45
666-667 | 45
810 | 45-46, 48

Zivilprozeßordnung

33 | 264
128 | 274
138 I | 19, 36, 57
138 III | 254
138 IV | 255
253 II sub 2 | 234
263 | 241-243

264 | 241
267 | 241, 243
272 I | 274
276 I | 260
277 I | 73, 260-262
282 | 76
282 I | 73, 274
282 II | 274
296 I | 261
296 II | 261, 274
296a | 274
301 | 278
325 | 230
373-401 | 57
397 | 57
383 I | 47
384 | 47
421-427 | 45
421 | 45
422 | 45, 47
423 | 45, 47
424 | 47
425 | 47
427 | 48
445-455 | 57
445 | 57
448 | 57
451 | 57
511 | 278
512 | 278
542 | 278
557 | 278

Frankrijk

Code civil

10 | 16, 41-42, 55
1382-1383 | 154
1382 | 94
1383 | 94

Code de commerce

17 al. 3 | 40

Nouveau code de procédure civile

2		13
6		16-17
8		252
11		16, 40, 42
15		267, 271
16		252
30		93, 126, 128, 153, 155
32-1		68-69, 86
56		234
63		264
64		264
65		241
70		241, 264
72		157
74		157, 256
112-115		158
117		158
118		68, 158
122		158
123		68, 158
132		271
135		271
138		41
139		40, 42
142		40
145		41
184-198		54
193		54
198		54
199		55
200-203		55
204-231		55
206		55
207		55
440		273
445		273
480		230
544		278
545		278
559		69, 86
581		69, 86, 168
604		167
606		278
608		278
628		86, 167
700		345
753		267
764		267

779 | 273
 780 | 267
 783 | 267, 273
 784 | 273
 816 | 267

Nederland

Algemene wet bestuursrecht

Hoofdstuk 3

2 | 224
 3 | 224
 4 | 224

Burgerlijk Wetboek

Boek 2

1 | 224
 345 | 152

Boek 3

1 | 10
 6 | 10, 13
 11 | 27-28
 12 | 134, 185, 199, 201, 213, 215, 219, 228, 292, 306, 364
 13 | 78-79, 81, 83, 107-108, 123, 133-134, 151, 153, 169-170, 195, 332, 363
 13 lid 1 | 78, 84, 166
 13 lid 2 | 89, 91, 107-108, 111, 118, 121, 123, 133-134, 142, 151, 153, 224
 13 lid 3 | 90
 14 | 216, 224
 15 | 83, 107-108
 41 | 338
 44 lid 3 | 35
 64 sub a | 297
 79 | 297
 83 | 10
 89 lid 1 | 5
 296 lid 1 | 1, 9, 84, 86, 126, 294-296, 299, 361
 303 | 122, 126, 130-134, 142-143, 151, 153-154, 156, 166-167, 169-170, 231, 294, 332, 337, 363
 304 | 126, 131, 141
 306 | 12
 326 | 294

Boek 5

1 lid 2 | 80, 84

Boek 6

2 | 172

2 lid 2 | 1, 194

95 | 317-318

96 lid 2 | 314

96 lid 2 sub b | 315

96 lid 2 sub c | 314-315, 361

97 | 312

98 | 34, 320-321

100 | 321, 343

101 lid 1 | 75, 322

106 lid 1 | 319

106 lid 1 sub a | 317

106 lid 1 sub b | 35, 317-319

109 lid 1 | 316

136 | 326

162 | 302, 304

162 lid 1 | 9, 300-301, 311

162 lid 2 | 1, 9, 33, 35, 37, 74, 77, 85, 120, 124-125, 153-154, 172

162 lid 3 | 301-302, 304-306, 308

172 | 298, 300, 303, 306, 308

215 | 353

216 | 192

221 | 12

248 lid 2 | 1

Boek 7

402 lid 1 | 298

414 | 11, 297

658 | 224

Burgerlijk Wetboek (oud)

1401 | 60

1922 | 49

1923 | 49, 296

Faillissementswet

145 | 151

184 | 151

Gedragsregels voor Advocaten 1992

14 lid 1 | 272
19 | 140, 215
30 | 215

Grondwet

7 | 37
93 | 66

Landelijk reglement voor de civiele rol bij de rechtbanken

1.6 | 192
1.7 | 270
2.7 | 270
2.8 sub a | 192
2.8 sub b | 270
2.8 sub c | 270
2.14 | 272, 275
7.3 | 275
11 | 192
11.1 | 192

Wet op de Rechtelijke Organisatie

79 lid 1 | 167
81 | 154

Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering

11 | 157, 334, 337
19-21 | 211
19 | 201
20 | 275
20 lid 1 | 243, 296
20 lid 2 | 74-77, 239, 245, 257, 266, 292, 362
21 | 15, 23, 25-27, 30-33, 35, 37-38, 59, 77, 245, 266, 292, 346, 351, 362
22 | 31, 245, 251, 266, 292, 296, 346, 364
24 | 16
27 | 31
29 | 31, 37
31 | 175
33 | 175
45-64 | 331
65 | 158, 331, 337
66 lid 1 | 205, 331

66 lid 2 | 331
79 | 297
85 lid 1 | 272
85 lid 3 | 180
85 lid 4 | 180, 184, 272
88 | 202
88 lid 2 | 24, 180
88 lid 4 | 346
110 lid 1 | 157, 334, 337
111-119 | 331
111 | 239
111 lid 2 sub d | 233-234
111 lid 3 | 140, 233, 239, 280
118 | 328
120-122 | 158
120 lid 2 | 331
120 lid 3 | 331
120 lid 4 | 245, 292, 364
121 | 178
122 lid 1 | 205, 235, 331
123 lid 1 | 331
125 lid 2 | 334
128 | 257
128 lid 2 | 247, 251, 270, 335
128 lid 3 | 12, 157, 256, 270, 334
128 lid 5 | 257, 262, 266, 292, 364
129 | 236
130 | 236, 241-242, 244, 286, 289, 323
130 lid 1 | 236, 243, 283, 291, 324, 335
131 | 275
132 | 239, 257
133 lid 2 | 270
133 lid 4 | 270, 334, 337
134 lid 1 | 164, 184, 275
136-138 | 323
136 | 264
137 | 264, 325
139 | 234
149 | 185
149 lid 1 | 16, 39, 212, 246, 335, 348
150 | 39, 212, 347-348
151 lid 2 | 303
152 lid 2 | 349
153 | 191
162 lid 2 | 346
164 lid 1 | 58, 161
164 lid 2 | 349
164 lid 3 | 346

165 | 31
 165 lid 1 | 58-59
 165 lid 2 | 162
 165 lid 3 | 59
 166 lid 1 | 58, 207, 295, 361, 365
 170-171 | 58
 170-174 | 295
 172 | 58
 173 lid 1 | 58
 177 lid 2 | 59
 178 | 59
 179 lid 4 | 346
 186-193 | 161
 186 lid 2 | 161
 189 lid 4 | 16
 196 lid 2 | 346
 198 lid 3 | 346
 202-207 | 161
 202 lid 2 | 161
 208 lid 3 | 75
 209 | 296
 220 | 265, 327
 220 lid 1 | 327
 220 lid 2 | 327
 222 | 265, 296, 299
 222 lid 1 | 327
 223 lid 1 | 296
 223 lid 2 | 296
 229 | 275
 230 | 178
 236 | 208, 230
 237-240 | 312, 315, 342
 237 lid 1 | 313, 341, 344
 239 | 312, 342
 241 | 312, 314, 342, 361
 246 | 192
 247 | 275
 251 lid 1 | 163
 278 | 233
 283 | 236-237, 283
 329 | 191
 332 lid 3 | 164
 335 | 353
 337 | 278
 337 lid 2 | 278
 339 lid 1 | 337
 339 lid 3 | 334
 343 | 280-281

347 | 280
347 lid 1 | 286
348 | 12, 208, 259, 284, 288
353 lid 1 | 264, 276, 283, 286, 289, 324-325
362 | 283
382 | 24, 350-351, 360
382 sub a | 298, 351
382 sub b | 351
382 sub c | 351
383 lid 1 | 360
387 | 350, 352
388 lid 1 | 352
389 | 352
401a | 278
401a lid 2 | 278
410 lid 1 | 334
438 | 146, 360
730 | 296
843a | 16, 49, 51-53, 77, 295-296, 361-362, 365

Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (oud)

5 lid 1 sub 3 | 233
19a lid 2 | 24, 202
56 | 314, 344
57 | 314
59 lid 1 | 178
93 | 178
112 lid 2 | 237
134 lid 2 | 237
429a-r | 283
429i lid 1 | 237, 283
843a | 49-50

Wetboek van Strafrecht

207 lid 1 | 59
261-268 | 35

Oostenrijk

Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch

1297 | 21

Zivilprozeßordnung

178 | 21

Regelgevingregister

429

Zwitserland

Zivilgesetzbuch

2 I | 22

Trefwoordenregister

Verwezen wordt naar de tekstnummers.

A

aansprakelijkheid voor procesgedrag
 zie vordering tot schadevergoeding
aantasting van de persoon | 318-319
appel *zie* hoger beroep

B

bedrog | 24
 · herroeping/rekest-civiel | 24, 351
 · wilsgebrek | 24, 35
beginselen van een goede procesorde
 zie goede procesorde
beginselen van een behoorlijke rechts-
 pleging *zie* goede procesorde
behandeling ter zitting | 273-275
belang
 · geen belang, geen actie *zie* geen
 belang, geen actie
 · gebrek aan (redelijk) belang *zie*
 misbruik van processuele
 bevoegdheden, criteria
beleidsruimte *zie* beslissingsvrijheid
beoordelingsvrijheid | 251
beslissingvrijheid | 40, 48, 53-54, 184,
 251, 268, 294, 340, 343-347
 · negatieve | 184, 243, 251, 272,
 292
 · positieve | 184, 251, 272
betwistingslast | 246-255
bevel *zie* vordering tot nakoming
bevoegdheid | 13, 229
 · discretionaire | 90
 · doelgebonden | 91
bewijslast | 39
bewijslastomkering *zie* rechterlijke
 sancties
bewijsplicht | 39

bewijs van processuele feiten | 323
bewijswaardering *zie* rechterlijke
 sancties
bis in idem | 142-145, 230
buitengerechtelijke kosten | 315
burgerlijk recht | 4-5
burgerlijk procesrecht | 4-5
 · dwingend | 191
 · geschreven | 172-175
 · ongeschreven | 172-176, 199, 229
 · regelend | 191-192
 · van openbare orde | 191

C

causaal verband *zie* vordering tot
 schadevergoeding
conclusie | 267-270

D

dagvaarding | 233-234
decisiebeginsel | 206-208
deformalisering | 204
discretionaire bevoegdheid | 90
zie ook beslissingsvrijheid

E

eer en goede naam *zie* schending van
 eer en goede naam
eis | 233-235
eiswijziging
 · in eerste aanleg | 236-244
 · bij vordering tot nakoming
 processuele rechtsplicht | 296
 · bij vordering tot schadevergoe-
 ding | 324
eiser | 232-245

eisen van een goede procesorde *zie*
goede procesorde

F

faillissement uitlokken *zie* misbruik
van processuele bevoegdheden,
gevallen
formeel recht | 5

G

gedaagde *zie* verweerder
geen belang, geen actie | 131-134, 231
geestelijk letsel | 318
gehoudenheid | 9
getuigplicht | 60-61
zie ook plicht een verklaring af te leggen
gevolgtrekking die de rechter geraden
acht *zie* rechterlijke sancties
goede procesorde | 173-292
goede procesorde, leerstuk | 173-198
· aanvullende werking | 179, 182
· beperkende werking | 180-182
· terminologie | 173
· functie bij uitleg | 178
· functies | 177-185
· motivering | 185
· rechtsgevolgen | 183
· rechtsverwerking | 181
· toepassing | 184
· verhouding met geen belang,
geen actie | 231
· verhouding met misbruik van
processuele bevoegdheden | 193-
197
· verhouding met onrechtmatige
daad | 198
· verhouding met redelijkheid en
billijkheid | 186-188
goede procesorde, inhoud | 199-228
· algemeen erkende rechtsbeginse-
len | 200-212
· decisiebeginsel | 206-208
· deformalisering | 204
· doctrine | 217
· hoedanigheid van procespartijen
| 224
· hoor en wederhoor | 201-203

- in Nederland levende rechtsover-
tuigingen | 213-218
- maatschappelijke belangen | 220
- omstandigheden van het geval
| 199, 219-227
- persoonlijke belangen | 221-223
- proceseconomie | 208
- rechtsovertuigingen in maat-
schappij | 214
- rechtvaardigheidsbeginsel | 211-
212
- rechtszekerheidsbeginsel | 209-
210
- systeem van het geldende recht
| 218
- tijdsverloop | 225
- toegankelijkheid | 204-205
- verkeersopvattingen van advoca-
ten | 215
- verkeersopvattingen van proces-
partijen | 216
- vermijdbaarheid, verwijtbaarheid
en vergaardheid van gedrag
| 226

H

herroeping | 350-352, 357-360
· afwikkeling | 352
· gronden | 351
· samenloop | 357-360
hoedanigheid van procespartijen
| 216, 224
hoger beroep
· andere middelen dan grieven
| 283-286
· appellant | 280-287
· geïntimeerde | 288
· grieven | 280-282
· misbruik | 165-166
· nieuwe feiten en producties
| 287
· positie van partijen | 276-291
· rechtsingang | 277
· rechtsmiddelen tegen tussen-
uitspraken | 278-279
hoor en wederhoor | 201-203
horizontale werking art. | 6 lid | 1
EVRM | 64-67

I

in het verkeer geldende opvattingen
| 304-308

zie ook verkeersopvattingen

incidenten | 163

inlichtingenlast | 39

inlichtingenplicht | 39

in Nederland levende rechtsovertui-
gingen | 213-218

· doctrine | 217

· maatschappij | 214

· systeem van het geldende recht
| 218

interpretatieruimte *zie* beoordelings-
vrijheid

K

kansloze vordering *zie* misbruik van
processuele bevoegdheden, geval-
len

kansloos verweer *zie* misbruik van
processuele bevoegdheden, geval-
len

kosten *zie* buitengerechtelijke kosten,
proceskosten

L

last | 8, 11-14, 229

last een verklaring af te leggen | 54,
56, 57, 61

zie ook plicht een verklaring af te leggen

liquidatietarief *zie* proceskosten

M

materieel recht | 5

meningsuiting *zie* vrijheid van
meningsuiting

misbruik van bevoegdheid | 78-125

· preventieve functie | 84

· rechtsgevolgen | 84-86

· repressieve functie | 85-86

· verhouding met andere rechts-
figuren | 87

· verhouding met redelijkheid en
billijkheid | 193-196

zie ook bevoegdheid

misbruik van bevoegdheid, criteria
| 88-89, 108-109

· België | 96

· benadelingsbedoeling | 92, 109

· doelcriterium | 92, 109

· fout | 92, 96

· goede trouw | 96

· Frankrijk | 92

· gebrek aan belang | 96, 104

· Nederland | 104

· omstandigheden van het geval
| 104

· onevenredigheid | 96, 104, 109

misbruik van processuele bevoegd-
heden | 17-18, 68-72, 82-83, 88-170

· verhouding met goede proces-
orde | 193-197

· vordering tot nakoming | 295

misbruik van processuele bevoegd-
heden, criteria | 88-125

· autonome benadering | 97

· België | 96-102

· benadelingsbedoeling | 95, 103,
105, 110, 114

· doelcriterium | 96, 101, 104, 106,
113, 115-116

· Duitsland | 103

· fout | 94, 101, 123

· Frankrijk | 93-95

· gebrek aan belang | 100-101, 105,
110-111, 117-118

· goede trouw | 98

· kwade trouw | 93, 99, 101

· Nederland | 104-113

· omstandigheden van het geval
| 94, 100, 113, 125, 130

· onevenredigheid | 100, 112, 119-
120

· onrechtmatigheid | 123-124

· onzorgvuldigheid | 99, 101, 105

· subsidiariteit | 100, 121-122

misbruik van processuele bevoegd-
heden, gevallen

· beroep op gezag van gewijsde
| 164

· bewijslevering | 162

· bis in idem | 142-145

· cassatie | 167

· exceptieve verweermiddelen
| 157-158

- faillissementsaanvraag | 147-151
- geen belang, geen actie | 131-134
- hoger beroep | 165-166
- incidenten | 163
- innemen van feitelijke stellingen | 17, 18, 138
- instellen van een vordering | 126-154
- kansloos principaal verweer | 159
- kansloze vordering | 135-138
- laakbare bijbedoeling bij principaal verweer | 160
- laakbare bijbedoeling eiser | 146
- prematuur ageren | 140
- rechtsmiddelen | 165-168
- tardief ageren | 141
- verdragingsgedrag | 68-72
- voeren van verweer | 155-160
- voorlopige bewijslevering | 161
- vordering met formele gebreken | 139

misbruik van procesrecht *zie* misbruik van processuele bevoegdheden

misbruik van recht *zie* misbruik van bevoegdheid

motiveringsplicht | 130, 185, 349

N

nakoming *zie* vordering tot nakoming
negatieve beslissingsvrijheid *zie* beslissingsvrijheid

nietigheid *zie* onthouden van rechtsgevolg aan proceshandelingen

niet-ontvankelijkheid *zie* onthouden van rechtsgevolg aan proceshandelingen

O

Obliegenheit | 11

zie ook last

onrechtmatige daad | 9, 17, 32-38, 42, 53, 60-61, 68-72, 74-77, 85-88, 96, 98-99, 105, 123-125, 129-130, 135, 139-140, 142, 147, 151, 153-154, 158-159, 161, 167, 170-171, 198, 145, 266, 293

zie ook vordering tot nakoming, vordering tot schadevergoeding

onredelijke vertraging *zie* plicht tot het voorkomen van onredelijke vertraging

onthouden van rechtsgevolg aan proceshandelingen | 330-339

- nietigheid | 331, 338-339
- niet-ontvankelijkheid | 332-333
- onbenoemde gevallen | 335
- samenloop | 356
- verval van recht | 334

P

partij-autonomie | 1, 17, 18, 25, 191, 366

partij-getuige | 58-60

plicht *zie* rechtsplicht

plicht een verklaring af te leggen | 54-60

- België | 56
- Duitsland | 57
- dwangsom | 58
- Frankrijk | 55
- getuigplicht | 60-61
- Nederland | 58-60
- onrechtmatigheid schending | 60
- partij-getuige | 58-60
- rechtskarakter | 59-60
- schadevergoeding | 59
- verzoek om rechterlijk bevel | 58
- rechtsgevolgen niet-nakoming | 59-60
- waarheidsplicht | 59

zie ook last een verklaring af te leggen

plicht gegevens in te brengen | 39-61

plicht stukken te verschaffen | 40-53

- ambtshalve rechterlijk bevel | 40, 43
- België | 43-44
- beslissingsvrijheid rechter | 40, 43, 47, 53
- bewijsbeslag | 53
- dwangsom | 42, 44, 53
- rechterlijk bevel | 40
- Duitsland | 45-48
- Frankrijk | 40-42
- Nederland | 49-53
- rechtsgevolgen niet-nakoming | 42, 44, 48, 53

- redenen tot weigering | 44, 47, 53
- reële executie | 44, 48
- relevantie-vereiste | 40, 43, 51
- schadevergoeding | 42, 48
- subsidiariteit | 41, 53
- verzoek om rechterlijk bevel | 40, 47
- verzoek om rechterlijk bevel buiten lopende procedure | 41, 48
- voorwerp van verzoek | 40, 43, 45, 49

plicht tot het voorkomen van onredelijke vertraging | 62-76

- België | 71-72
- betekenis art. | 6 lid | 1 EVRM | 64-67
- Duitsland | 73
- Frankrijk | 68-70
- Nederland | 74-77
- rechtsgevolgen van niet-nakoming | 74
- rechtskarakter | 74

positieve beslissingsvrijheid *zie* beslissingsvrijheid

privacy | 318

proceseconomie | 208

proceshandeling | 330

proceskosten | 312-316, 341-345

- doorbreking art. | 6:96 lid | 2 sub c BW en art. | 241 Rv | 314
- definitie | 312, 342
- grondslag veroordeling | 313
- integrale vergoeding op grond van onrechtmatige daad | 314, 316
- integrale vergoeding in afwijking van het liquidatietarief | 343
- liquidatietarief | 313
- nodeloos gemaakte kosten | 344
- voordeelstoerekening | 321

procesovereenkomst | 191-192

R

recht

- objectief *zie* burgerlijk recht, burgerlijk procesrecht

- subjectief *zie* subjectief recht

rechterlijke sancties | 340-349

- bewijslastomkering | 347-348
- bewijswaardering | 349
- gevolgtrekking die de rechter geraden acht | 346
- proceskostenveroordeling | 341-345

rechtshandeling | 330

rechtsplicht | 8-10, 14

rechtsverhouding | 4

rechtsverwerking *zie* goede procesorde, leerstuk

rechtsvordering | 126, 131

rechtvaardigheidsbeginsel | 211-212

rechtszekerheidsbeginsel | 209-210

reconventionele vordering | 264-265, 296, 325-326

redelijkheid en billijkheid | 186-190

- verhouding met goede procesorde | 186-188
- doorwerking in proces | 189-190

rekest-civiel *zie* herroeping

relativiteit | 9, 34

S

samenloop van rechtsgevolgen | 353-360

schadevergoeding *zie* vordering tot schadevergoeding

schending van eer en goede naam | 35-36, 317

schending van persoonlijkheidsrechten | 318-319

schuld | 302-303

sluiting van het debat | 273-275

stellast | 233-235

stelplicht *zie* stellast

stukken

- productie | 271-272
- plicht stukken te verschaffen | 40-53

subjectief recht | 9, 13

subjectief vermogensrecht | 10, 13, 61

T

tijdsverloop | 12, 225

toegankelijkheid | 204-206

U

uitlokken faillissement *zie* misbruik
van processuele bevoegdheden,
gevallen

V

verbintenis | 10, 61

verbod *zie* vordering tot nakoming

verkeersopvattingen | 213, 215-216

· advocaten | 215

· procespartijen met een bepaalde
hoedanigheid | 216

zie ook in het verkeer geldende opvattingen

vermogensrecht *zie* subjectief ver-
mogensrecht

vernietigbaarheid | 338

verrekening | 326

verval van recht *zie* onthouden van
rechtsgevolg aan proceshandelingen

verweer | 247-263

· inhoud | 247-255

· moment | 256-263

zie ook misbruik van processuele bevoegdheden, gevallen

verweerder | 246-266

verwijzing | 296, 327

voeging | 296, 327

volledigheidsplicht *zie* waarheids-
plicht

vordering in reconventie *zie* recon-
ventionele vordering

vorderingsrecht | 126

vordering tot nakoming | 294-299

· instellen en afwikkeling | 296

· mogelijkheden | 295

· personele reikwijdte | 297-299

· samenloop | 354

vordering tot schadevergoeding
| 300-329

· causaal verband en schade | 309-
310

· eigen schuld | 322

· instellen en afwikkeling | 323-
329

· samenloop | 355

· schadevergoeding | 311-322

· smartengeld | 317-319

· toerekenbaarheid | 301-308

· toerekening naar redelijkheid
| 320

· vermogensschade | 312-316

· voordeelstoerekening | 321

vrijheid van meningsuiting | 37

W

waarheidsplicht | 15-38

· België | 18

· Duitsland | 19-20

· Frankrijk | 16-17

· Nederland, geldend recht | 27-31

· Nederland, oud recht | 23-24

· Nederland, parlementaire
geschiedenis | 25

· Nederland, literatuur | 26

· onderzoeksplicht | 28

· onrechtmatigheid schending
| 32-33

· Oostenrijk | 21

· partij-getuige | 59

· rechtsgevolgen van niet-na-
koming | 32

· rechtskarakter | 32-33

· relativiteit | 34

· schending van eer en goede
naam | 35-36

· uitzonderingen | 31

· volledigheidsplicht | 29-30

· vordering tot nakoming | 295

· vrijheid van meningsuiting | 37

· Zwitserland | 22

wijziging van eis *zie* eiswijziging

wilsrecht | 13, 91, 171

Curriculum vitae

Bartholomeus Thomas Maria van der Wiel

- 1974 Geboren te Haarlem
- 1992 Eindexamen gymnasium α , Fioretticollege, Lisse
- 1998 Doctoraalexamens Klassieke talen en Nederlands recht, Universiteit Leiden
- 1998 Onderzoeker in Opleiding, Afdeling burgerlijk recht, Universiteit Leiden
- 2003- Advocaat, Houthoff Buruma, Den Haag

In de boekenreeks van het E.M. Meijers Instituut voor Rechtswetenschappelijk Onderzoek van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Universiteit Leiden, zijn verschenen:

- MI-1 T. Barkhuysen, *Artikel 13 EVRM: effectieve nationale rechtsbescherming bij schending van mensenrechten* (diss. Leiden), Lelystad: Koninklijke Vermande 1998, ISBN 90 5458 530 7.
- MI-2 E.E.V. Lenos, *Bestuurlijke sanctietoepassing en strafrechtelijke waarborgen in de sociale zekerheid* (diss. Leiden), Lelystad: Koninklijke Vermande 1998, ISBN 90 5458 558 7.
- MI-3 M.V. Polak (red.), *Geschillenbeslechting naar behoren. Algemene beginselen van behoorlijke geschillenbeslechting in traditionele en alternatieve procesvormen*, Deventer: Kluwer 1998, ISBN 90 2683 298 2.
- MI-4 C.E. Smith, *Feit en rechtsnorm* (diss. Leiden), Maastricht: Shaker 1998, ISBN 90 4230 045 0.
- MI-5 S.D. Lindenberg, *Smartengeld* (diss. Leiden), Deventer: Kluwer 1998, ISBN 90 2683 324 5.
- MI-6 P.B. Cliteur, G.J.J. Heerma van Voss, H.M.T. Holtmaat & A.H.J. Schmidt (red.), *Sociale cohesie en het recht*, Lelystad: Koninklijke Vermande 1998, ISBN 90 5458 618 4.
- MI-7 M.H. Elferink, *Verwijzingen in wetgeving. Over de publiekrechtelijke en auteursrechtelijke status van normalisatienormen* (diss. Leiden), Deventer: Kluwer 1998, ISBN 90 2683 352 0.
- MI-8 P.T.C. van Kampen, *Expert Evidence Compared. Rules and Practices in the Dutch and American Criminal Justice System* (diss. Leiden), Antwerpen/Groningen: Intersentia 1998, ISBN 90 5095 049 3.
- MI-9 N.C. van Steijn, *Mobil Oil III, een uitvinding of een ontdekking? Een onderzoek naar de gevolgen van de Mobil Oil III-beschikking van het Europees Octrooi Bureau van Nederland*, Den Haag: Jongbloed 1999, ISBN 90 7006 221 6.
- MI-10 R.A. Lawson, *Het EVRM en de Europese Gemeenschappen; bouwstenen voor een aansprakelijkheidsregime voor het optreden van internationale organisaties* (diss. Leiden), Deventer: Kluwer 1999, ISBN 90 2683 463 2.
- MI-11 J. Junger-Tas & J.N. van Kesteren, *Bullying and Delinquency in a Dutch School Population*, New York: Kugler Publications 1999 (or PB 97747, 2509 GC Den Haag), ISBN 90 6299 171 8.
- MI-12 T. Hartlief & C.J.J.M. Stolker (red.), *Contractvrijheid*, Deventer: Kluwer 1999, ISBN 90 2683 511 6.
- MI-13 P.W. Brouwer, M.M. Henket, A.M. Hol & H. Kloosterhuis (red.), *Drie dimensies van recht: rechtstheorie, rechtsgeleerdheid, rechtspraktijk*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 1999, ISBN 90 5454 026 5.
- MI-14 T. Hartlief, *De vrijheid beschermd*, Deventer: Kluwer 1999, ISBN 90 2683 567 1.
- MI-15 H.B. Krans, *Schadevergoeding bij wanprestatie*, Deventer: Kluwer 1999, ISBN 90 2683 557 4.
- MI-16 H.I. Sagel-Grande & M.V. Polak (eds.), *Models of conflict resolution*, Antwerpen: Maklu 1999, ISBN 90 6215 651 7.
- MI-17 H.J.Th.M. Van Roosmalen, *The King can do no wrong. Overheidsaansprakelijkheid naar Engels recht onder invloed van de jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen*, Den Haag: Jongbloed 2000, ISBN 90 7006 223 2.
- MI-18 R.A. Lawson & E. Myjer, *50 jaar EVRM*, Leiden: Stichting NJCM-Boekerij 2000, ISBN 90 6750 038 0.
- MI-19 C.B. van der Net, *Grenzen stellen op het Internet. Aansprakelijkheid van Internet-providers en rechtsmacht*, Deventer: Gouda Quint 2000, ISBN 90 2683 622 8.
- MI-20 R.P. Raas, *Het Benelux Merkenrecht en de Eerste Merkenrichtlijn: overeenstemming over verwarring?*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2000, ISBN 90 5454 028 1.
- MI-21 R.H. Haveman, P. Ölçer, Th.A. de Roos & A.L.J. van Strien (red.), *Seks, zeden en strafrecht*, Deventer: Gouda Quint 2000, ISBN 90 3870 798 3.
- MI-22 W.J. Zwolve, *Qui solvit alii. Beschouwingen over betaling aan inningsonbevoegden*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2000, ISBN 90 5454 033 8.
- MI-23 Hans Krabbendam & Hans Martien ten Napel (eds.), *Regulating Morality. A Comparison of the Role of the State in Mastering the Mores in the Netherlands and the United States*, Antwerpen: Maklu 2000, ISBN 90 6215 736 X.

- MI-24 Jan-Peter Loof, Hendrik Ploeger & Arine van der Steur, *The right to property. The influence of Article 1 Protocol no. 1 ECHR on several fields of domestic law*, Maastricht: Shaker Publishing 2000, ISBN 90 4230 103 1.
- MI-25 D.L.M.T. Dankers-Hagenaars, *Op het spoor van de concessie. Een onderzoek naar het rechtskarakter van de concessie in Nederland en in Frankrijk*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2000, ISBN 90 5454 042 7.
- MI-26 T. Hartlief & M.M. Mendel (red.), *Verzekering en maatschappij. Juridische beschouwingen over de maatschappelijke rol van verzekeringen en verzekeringsmaatschappijen*, Deventer: Kluwer 2000, ISBN 90 2683 713 5.
- MI-27 J.E.M. Polak, *Effectieve bestuursrechtspraak. Enkele beschouwingen over het vermogen van de bestuursrechtspraak geschillen materieel te beslechten*, (oratie Leiden), Deventer: Kluwer 2000, ISBN 90 2715 268 3.
- MI-28 H.F. Munneke, *Recht en samenleving in de Nederlandse Antillen, Aruba en Suriname. Opstellen over recht en sociale cohesie*, Nijmegen: Wolf Legal Productions 2001, ISBN 90 5850 011 X.
- MI-29 C.P.M. Cleiren, *Geding buiten geding. Een confrontatie van het geding voor de strafrechter met strafrechtelijke ADR-vormen en mediation*, (oratie Leiden), Deventer: Kluwer 2001 ISBN 90 3870 833 5.
- MI-30 W.M. Visser 't Hooft, *Japanese Contract and Anti-Trust Law. A Sociological and Comparative Study*, Richmond: Curzon Press 2001.
- MI-31 M.H. Wissink, *Richtlijnconforme interpretatie van burgerlijk recht*, Deventer: Kluwer 2001, ISBN 90 2683 763 1.
- MI-32 X.E. Kramer, *Het kort geding in internationaal perspectief. Een rechtsvergelijkende studie naar de voorlopige voorziening in het internationaal privaatrecht*, Deventer: Kluwer 2001, ISBN 90 2683 784 4.
- MI-33 P.B. Cliteur & V. Van Den Eeckhout, *Multiculturalisme, cultuurrelativisme en sociale cohesie*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2001, ISBN 90 5454 093 1.
- MI-34 C.P.M. Cleiren & G.K. Schoep (red.), *Rechterlijke samenwerking*, Deventer: Gouda Quint 2001, ISBN 90 3870 848 3.
- MI-35 A.C. 't Hart, *Hier gelden wetten! Over strafrecht, openbaar ministerie en multiculturalisme*, Deventer: Gouda Quint 2001, ISBN 90 3870 847 5.
- MI-36 U Drobniġ, H.I. Sagel-Grande & H.J. Snijders, *Neue Entwicklungen im deutschen und niederländischen Involvenzrecht sowie Kreditsicherheiten an Mobilien*, Amsterdam: Rozenberg Publishers 2001, ISBN 90 6170 546 8.
- MI-37 E.R. Muller & C.J.J.M. Stolker, *Ramp en recht. Beschouwingen over rampen, verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2001, ISBN 90 5454 113 X.
- MI-38 P.B. Cliteur, H.J. van den Herik, N.J.H. Huls & A.H.J. Schmidt (red.), *It ain't necessarily so*, Deventer: Kluwer 2001, ISBN 90 2683 854 9.
- MI-39 E.R. Muller, *Conflictbeslechting: Kruisbestuiving van rechtswetenschap en bestuurskunde*, (oratie Leiden), Alphen aan den Rijn: Kluwer 2001, ISBN 90 1408 204 5.
- MI-40 H.C. Wiersinga, *Nuance in benadering. Culturele factoren in het strafproces*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2002, ISBN 90 5454 155 5.
- MI-41 W. den Ouden, *De subsidieverplichting; wie betaalt bepaalt? Een onderzoek naar de rechtmatigheid van subsidieverplichtingen*, Deventer: Kluwer 2002, ISBN 90 2683 887 5.
- MI-42 I. Sagel-Grande, *In the best interest of the child. Conflict resolution for and by children and juveniles*, Amsterdam: Rozenberg Publishers 2001, ISBN 90 5170 572 7.
- MI-43 W.M. Visser 't Hooft, *Japanese Contract and Anti-Trust Law. Sociological and Comparative Study*, Richmond Surrey: Curzon Press 2002, ISBN 07 0071 577 0.
- MI-44 M. Dekker, *Het water meester. Het recht rond de overheidszorg voor de beveiliging tegen overstroming*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2002, ISBN 90 5454 188 1.
- MI-45 M. Lurks, W. Den Ouden, J.E.M. Polak & A.E. Schilder, *De grootste gemene deler. Opstellen aangeboden aan prof. mr. Th.G. Drupsteen ter gelegenheid van zijn afscheid van de Universiteit Leiden op 31 mei 2002*, Deventer: Kluwer 2002, ISBN 90 2684 004 7.

- MI-46 S.C. Huisjes, *Over dode lijnen en een heuvel recht. De privaatrechtelijke aansprakelijkheid voor schade als gevolg van falende telecommunicatiedienstverlening*, Deventer: Kluwer 2002, ISBN 90 2684 003 9.
- MI-47 M. Hallers, C. Joubert & J. Sjöcrona (eds.), *The Position of the Defence at the International Criminal Court and the Role of the Netherlands as the Host State*, Amsterdam: Rozenberg Publishers 2002, ISBN 90 5170 625 1.
- MI-48 K. Teuben, *Rechtsregelingen als 'recht' in de zin van art. 79 Wet RO*, Den Haag: Jongbloed 2002, ISBN 90 7006 231 3.
- MI-49 M. Hallers, A.J. Mauritz, E.R. Muller & C.J.J.M. Stolker, *Beginselen van behoorlijk rampenonderzoek*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2002, ISBN 90 5454 251 9.
- MI-50 J.C. van der Steur, *Grenzen van rechtsobjecten. Een onderzoek naar de grenzen van objecten van eigendomsrechten en intellectuele eigendomsrechten*, Deventer: Kluwer 2003, ISBN 90 268 4117 5.
- MI-51 Y.L.L.A.M. Delfos-Roy, C. de Groot, P.A.C.E. van der Kooij, S.J.A. Mulder (red.), *Zekerheidshalve. Opstellen aangeboden aan prof. mr. M.M. Mendel*, Deventer: Kluwer 2003, ISBN 90 268 4083 7.
- MI-52 B. Barentsen, *Arbeidsongeschiktheid. Aansprakelijkheid, bescherming en compensatie*, Deventer: Kluwer ISBN 90G 0000 61X.
- MI-53 A.F.M. Brenninkmeijer, M. Hallers, A.T. Marseille, N.M. Mulder & G.K. Schoep (red.), *De taakopvatting van de rechter*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2003, ISBN 90 5454 279 9.
- MI-54 H. Snijders & S. Weatherill, *E-commerce Law. National and transnational topics and perspectives*, Londen: Kluwer International 2003.
- MI-55 F.B. Ronkes Agerbeek, *Zeg ik dat goed? EU-ambtenaren en hun vrijheid van meningsuiting*, Den Haag: Jongbloed 2003 ISBN 90 70062 33X.
- MI-56 A.C. Damsteegt, *De aansluiting van de Werkloosheidswet op het ontslagrecht*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2003, ISBN 90 5454 312 4.
- MI-57 P. Vos, *Kredietopdraging en Insolventierisico. Overlevingskansen van bedrijven in financiële moeilijkheden en de Faillissementswet*, Deventer: Kluwer 2003, ISBN 90 13 00580 2.
- MI-58 P.B. Cliteur & H.-M.Th.D. ten Napel (red.), *Rechten, plichten, deugden*, Nijmegen: Ars Aequi libri 2003, ISBN 90 6916 485 X.
- MI-59 F.J.M. Feldbrugge (red.), *Law's beginnings*, to be published.
- MI-60 A.F.M. Brenninkmeijer, *Effectieve conflictoplossing bij individuele arbeidsconflicten*, en L.C.J. Sprengers, *Collectieve belangen – uiteenlopende geschillen (oraties Leiden)*, Den Haag: Sdu 2003.
- MI-61 A.H. Scheltema, *De goederenrechtelijke werking van de ontbindende voorwaarde*, Deventer: Kluwer 2003, ISBN 90 13 00744 9.
- MI-62 W.H. Pokorný-Versteeg, *Milieu-effectrapportage in Nederland en de direct aangrenzende EU-lidstaten. Een rechtsvergelijkend onderzoek*, Deventer: Kluwer 2003, ISBN 90 13 00946 8.
- MI-63 A.P.A. Broeders, *Op zoek naar de bron. Over de grondslagen van de criminalistiek en de waardering van het forensisch bewijs*, Deventer: Kluwer 2003 ISBN 90 130 0964 6.
- MI-64 C.L.J. Caminada & K.P. Goudswaard, *Verdeelde zekerheid. De verdeling van baten en lasten van sociale zekerheid en pensioenen*, Den Haag: Sdu 2003, ISBN 90 1210 006 2.
- MI-65 B.T.M. van der Wiel, *De rechtsverhouding tussen procespartijen*, Deventer: Kluwer 2004, ISBN 90 13 01024 5.

Overige publicaties van het E.M. Meijers Instituut:

- H.D. Ploeger, *Privaatrechtelijke aspecten van de aanleg van boortunnels*, Kluwer Rechtswetenschappelijke publicaties, Deventer: Kluwer 1997, ISBN 90 2683 122 6.
- T. Heukels, N. Blokker & M. Brus (eds.), *The European Union after Amsterdam; A Legal Analysis*, The Hague: Kluwer Law International 1998, ISBN 90 411 1131 X.
(together with the Europa Instituut, Universiteit Leiden)

- T. Barkhuysen, M.L. van Emmerik & P.H.P.H.M.C. van Kempen (eds.), *The Execution of Strasbourg and Geneva Human Rights Decisions in the National Legal Order*, The Hague: Kluwer Law International 1999, ISBN 90 411 1152 2.
(together with Van Asbeck Centrum, Universiteit Leiden)
- H. Peter van Fenema, *The International Trade in Launch Services, The Effects of US Laws, Policies and Practices on its Development*, Leiden 1999 ISBN 90 901 3064 0.
(together with International Institute of Air and Space Law)
- E.C. Nieuwenhuys & M.M.T.A. Brus, *Multilateral Regulation of Investment*, Den Haag: Kluwer Law International 2001 ISBN 90 411 9844 X.
- E. Nieuwenhuys, A. Toussaint & M. Valstar, *Verslag van het symposium Internationale Dimensies van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen*, Leiden: E.M. Meijers Instituut 2002, ISBN 90 9016 080 9.
- E.R. Muller & J.P. Coenen, *Parlementair onderzoek in Nederland*, Den Haag: Sdu Uitgevers 2002, ISBN 90 1209 700 2.